Löftenas löfte

eller

Alltings slutliga återupprättelse

av

Lars Larsen

Stockholm 2022

Ingen copyright. Tillhör Public Domain.

Till E.J.Ekman och Viktor Rydberg

Innehåll

Förord **6**

Fågeldansen **7**

Kap. 1: Inledning **8**

Kap. 2: Löftenas A och O **12**

Kap. 3: Abrahams löfte. Kardinallöftet inom Löftenas löfte. **15**

Kap. 4: Det övriga vittnesbördet om apokatastasis i Gamla Testamentet. **18**

Kap. 5: Vittnesbördet om apokatastasis i Nya Testamentet. **25**

Kap. 6: Jesu egna ord i mystikers visioner bekräftar apokatastasis **44**

Kap. 7: Emanuel Swedenborg om apokatastasis **51**

Kap. 8: George de Bennevilles universalistiska nära döden-upplevelse. Några utdrag ur en bok. **57**

Kap. 9: Nära döden-upplevelsen överlag och apokatastasis **61**

Kap. 10: Mördarens öde i Rebecka Springers nära döden-upplevelse **66**

Kap. 11: Tänkvärda universalistiska citat av svenskar **71**

Kap. 12: Vad tre mystiker har upplevt i syner om apokatastasis **75**

Kap. 13: Apokatastasis i andra religioner **79**

Kap.14: Universalism in Islam **88**

Kap. 15: Apokatastasis hos de mest kända kyrkofäderna **94**

Kap. 16: Skönlitterära författare om apokatastasis **101**

Kap. 17: Helvetet är en stad, Det Stora Babylon i andevärlden **109**

Kap. 18: Ultra-universalism. Läran att det inte alls finns något helvete **115**

Kap. 19: Apokatastasis panton kommer att ske snart 122

Appendix I: Engelska och svenska böcker om universalismen 124

Appendix II: Om de grekiska orden "Aion" och "Aionios" 132

Appendix III: Om orden "Sheol", "Hades", "Tartaros" och "Gehenna" 136

Appendix IV: Andematerialisationernas vittnesbörd om himmel och helvete 138

Appendix V: Tillägg till kapitlet 18, om helvetets icke-existens. 151

Appendix VI: How shall we understand the Bible verses about "the smoke of their torment rises forever and ever"? 154

Förord

Detta verk är min ögonsten bland mina böcker. Jag har lagt ner mycket arbete på den. Vad är viktigare än att allt lidande upphör och allt blir bra? Det finns allt för få böcker som handlar om detta tema. På svenska kanske bara sju, åtta böcker. Genom hela historien. Denna bok vill bidra till litteraturen om alltings återställelse på svenska, och komplettera den litteraturen som finns. Därför utelämnar jag mycket som skulle kunna vara med. Ty jag vill endast komplettera, inte komprimera vad andra redan sagt.

Alltings återställelse är en organisk del av min speciella ekofilosofi, djurismen. Det har den alltid varit. Ty djurismen handlar om att vi återgår till vårt yttersta ursprung i Eden, en återgång i nutiden till den tid då vårt liv liknade på djurens liv i skogarna. Alltså att allting återupprättas. Ända sedan jag var ungefär 17-18 år har jag trott på allas slutliga frälsning, och jag trodde på det när jag stiftade djurismen. När man är djurist är det enkelt att tro på apokatastasis *, ty då är frälsningen inte att vi ska uppnå något, utan att vi ska avklä vår babyloniska natur, som inte är vår innersta natur, utan bara smink och utanpåverk. Vi ska inte uppnå något, utan vi ska bli det vi innerst inne är, naturligt-gudomliga, komna ur samma skaparhand som aporna, varandes således släkt med aporna.

Min bok innehåller mest citat ur andra författares verk. Det mesta är nämligen sagt på detta område.

Stockholm, 24.8.2022, Lars Larsen

* grekiskans ”apokatastasis panton” betyder ”alltings återupprättelse”, ordet apokatastasis har blivit en term för allas slutliga frälsning

Fågeldansen

En flock av små, små fåglar
stiger mot himlen
och när de når ovan molnen
brister de ut i en ofattbar dans och jubel:
"Halleluja!!!", kvittrar de utom sig av fröjd,
"Vi skall få tillbaka det Adam förlorade,
guldåldern, Eden, paradiset för alla varelser!!
Och dagen närmar sig i hast!"

O, om man hade kunnat fågelspråket då.
Då hade jag dansat och jublat med dem.

Kap. 1: Inledning

Det var en gång en son av en greve, som dömde sig själv till ett liv i fattigdom och slaveri i fabrikerna, därför att han aldrig gav efter för frestelsen att kontrollera om den tunga nyckeln till vedlidret var gjord av guld. Efter hans död befanns nyckeln vara gjord av guld, värd så mycket att grevsonen hade kunnat leva som en greve resten av sitt liv om han hade givit efter för frestelsen att kontrollera den ovanligt stora och tunga nyckeln.

* * *

På samma sätt är det många av oss som läser Bibeln hela livet, gång på gång från pärm till pärm, utan att upptäcka att den i minst 100 verser (jag har räknat på det, och funnit att denna lära lärs ut i ca 177 verser i hela Bibeln, direkt eller indirekt) direkt och otvetydigt lär att allting, alla varelser, till slut skall bli återupprättade. Och p.g.a. det lever vi i slaveri och misär, enbart tjänande och enbart hoppandes på vår egen futtiga frälsning. En ganska självisk frälsning, kan man gott säga. Den är inte mycket bättre än den sekulära "fabriksfrälsningen", där ett litet antal människor skall bli rika på de flestas slit i industrierna, och där de rikas mål är att hela jorden skall industrialiseras, så att majoriteten av mänskligheten kommer till slaverihelvetet i fabrikerna, medan en minoritet blir rika på det. Lika rå, brutal och grym är de flesta kristna västerlänningars (särskilt de s.k. "evangelikalas") syn på alltings slut, där de flesta förpassas till ett evigt helvete eller evig förintelse. Det syns i deras bibelöversättningar, inte minst, där de flesta, t.o.m. de mest liberala översättningarna, lär ut dogmen om evigt helvete genom att översätta vissa nyckelord fel.

Men samma brutalitet finner du inte i öst. Delar av den östliga, syrisk-ortodoxa kyrkan lär sedan gammalt ut alltings slutliga återupprättelse, allas slutliga frälsning (apokatastasis). Så var det redan på den första kristna tiden. Det var då bara Rom och Kartago

som lärde ut "fabriksfrälsningen", och det först 100 år efter apostlarna, medan hela den östliga kristenheten lärde ut apokatastasis. Många i den syrisk-ortodoxa kyrkan har sedan hållit ut i tron på godhetens och barmhärtighetens slutliga seger, och idag finner du denna tro inte sällan i den östligt ortodoxa kyrkan.

I det sekulära väst tror man, om man är ateist, på att alla utplånas i intetheten efter döden, eller, om man är traditionellt troende, s.k. fundamentalist, på att de ogudaktiga straffas i evigt helvete efter döden. Endast undantagsvis tror folk i väst på alltings slutliga återupprättelse.

Att tro på ett evigt helvete för de gudlösa är själv gudlöst, ett utslag av sekularismen. Rom och Kartago, de ställen där denna lära föddes, var de mest sekulära delarna av urkristendomen, där kristendomen fort kom att färgas av Världen, "Det Stora Babylon", Skökan, och bli en skökokristendom, där man blandade Världen och Gud. Hos Augustinus (354-430) ser du den sekulariserade statskyrkokristendomen redan i full blom, han levde i Kartago och var en av den grymma helvetesdogmens pionjärer. Men den första kända kyrkofadern som propagerade för den, var Tertullianus, också han bosatt i Kartago, på 200-talet. Han menade att han skulle komma att njuta av att se kristendomskritiska filosofer torteras i helvetet efter döden.

Ett grymmare hjärta kan knappast tänkas. Är det samma anda som talar i Kristus? När han ber för sina bödlar att Fadern skall förlåta dem, ty de vet inte vad de gör?

Den påvliga statskyrkokristendomen blev fabriksfrälsningskristendom, och har så förblivit till denna dag, och alla dess söner och döttrar, av Lutheraner och Reformerta och Anglikaner, har för det mesta trott på samma sak genom historien. Så mycket att många tar det för självklart att kristendomen tror på evigt helvete för de ogudaktiga efter döden.

Men ingen teolog har lyckats med konststycket att förvanska och dölja **grundtextens** budskap här. Du finner universalismen klart och tydligt överallt i Bibeln både i den grekiska grundtexten, den hebreiska grundtexten och den arameiska grundtexten, som är den egentliga grundtexten för både GT och NT.

Hur har bibelöversättare kunnat undvika grundtextens mening? Det hela får mig att tänka på vad Paulus säger i 2 Kor. 3:15: "*Än idag ligger en slöja över deras hjärtan när man läser ur Moses lag*."

Det är som om bibelöversättarna **inte vill se det mest uppenbara.** Och det efter 2000 år av översättarerfarenhet. De läser evangeliet i Moses anda, och blir därför aldrig nytestamentligt frälsta. Man kan inte bli nytestamentligt frälst utan att få sitt hjärta till den grad förvandlat att man inte kan stå ut med att de ogudaktiga skall pinas i all evighet eller utplånas helt. Blir man nytestamentligt frälst börjar man i alla fall hoppas på allas slutliga frälsning, söka den i Skriften, och då skall man till slut också finna den, om man inte ger upp. Hos de flesta har inte ens en längtan efter allas slutliga frälsning, denna trons huvudsak, uppstått, så mycket kärare har man sina gamla dogmer än vad barmhärtigheten och kärleken kräver. Så självisk är man ännu i sin frälsning. Så mycket viktigare är det för en att bli ansedd som renlärig och bibeltrogen av sina kristna kamrater, istället för att man skulle gå korsets väg varthän den leder.

Läran om de ondas eviga pina eller totala förintelse i döden är bara en religiös omskrivning av den sekulära, kapitalistiska fabriksfrälsningen, som startade i de antika tegel- och lerkruksfabrikerna i Romarriket, industrialismens vagga. Den finns inte hos de vilda urfolken, eftersom industrialismen inte finns hos dem. För oss är den så självklar, därför att det är så självklart för os att vi skall slita hårt ett helt liv för Antikrist, i minst fyrtio år, med arbetsskador som följd. Helvetet är så självklart för oss att vi inte dröjer med att önska vår fiende ett evigt sådant efter döden om hen inte omvänder sig. Men Kristus kom för att befria oss från helvetet här på jorden, och vi är kallade av honom att leva som fåglarna och

liljorna på marken, inte som industriarbetare. Vi ska tjäna, ja, men vi ska tjäna Guds rike, vilket man gör med glädje, inte Antikrists Grottekvarnsrike.

När vi får himlen i oss, då älskar vi hela världen och då önskar vi himlen efter döden även för vår värsta fiende. Även för Satan och hans demoner.

Kap. 2: Löftenas A och O

"As the centre of the whole Bible, whereat all its contents aim, is this, that by God in the beginning every thing was created very good; and that by Christ, the heavenly Wisdom, through Whom all things were created, all whatsoever is corrupted through sin, must at last be made good again. So may anyone whose eyes are opened to see clearly into this point, find a great many testimonies of this eternal truth, both in the books of the Old and New Testament."

(från boken "The everlasting gospel" from 1705 av Paul Siegvolk (1671-1734))

Löftet om alltings återställelse är "löftenas löfte". Detta löfte är Bibelns första andliga löfte, och också det sista. Det första löftet var det Gud gav till Eva efter Adams fall, att kvinnans säd, alltså Jesus, skall krossa ormens huvud (1 Mos. 3:15). Det sista löftet i Bibeln är orden "*Ja, jag kommer snart"* (Upp. 22:20), och betyder att Jesus, genom vilken alla Guds löften fått sitt ja (2 Kor. 1:20), skall snart återställa allt, vilket hans ankomst, hans uppenbarelse innebär, då materien själv skall förvandlas. Och som för att understrecka detta löftes innebörd av alltings slutliga återupprättelse, står det i nästa vers, som är Bibelns sista vers: "*Nåd från Herren Jesus åt alla*." (Upp. 22.21). Det står så ordagrant i den grekiska grundtexten. Inte "åt er alla", såsom vanligt är i apostoliska brev, utan "åt alla" (grek. "meta panton", med alla). Aposteln Johannes önskade nåd åt alla varelser utan undantag, även åt Satan och hans demoner. Hur vet jag det? Jo, Bibelns sista löfte bygger på ett annat löfte i kapitlet innan: "*Se, jag gör allting nytt*" (Upp. 21:5). I den grekiska grundtexten står det: "*Idu, kaina poio panta*". Ordagrant: "*Se, nytt gör jag allt*." Inte bara alla ting, utan alla varelser. Det innefattas allt i ordet "allt". Allt utan undantag. Rösten i Johannes vision gjorde inga förbehåll. Längre fram förklaras vad som menas med detta fantastiska, ofattbart ljuvliga löfte: *"Och ingen förbannelse skall finnas mer*". (Upp. 22:3) Det står likaledes i Upp: 21:4: "*Döden skall inte finnas mer, och*

ingen sorg och ingen gråt och ingen plåga, för det som förr var är borta." Alltså efter att Gud har gjort allting nytt, skall **ingen plågas mer**, inte ens Djävulen och hans demoner. Och ingen som helst död skall finnas mer, alltså heller inte den andliga döden, syndens och begärens helveteseld. Inga förbannade varelser skall finnas mer. Ingen helvetesförbannelse. De förbannade varelserna har blivit nyskapade i Guds "*Se, jag gör allting nytt*". De har blivit blommor kanske, insekter, bakterier. Gud kan göra något nytt av det krossade lerkärlet, såsom det står i Jeremia 18: 1-6, som är ett av GT:s många löften om alltings återupprättelse. Ormen som får sitt huvud krossat, skall inte förintas helt, den skall dö, bli stoft, och förvandlas till paradisiskhet ur stoftet.

Uppenbarelseboken är så ljuvlig här att den boken måste innehålla äkta syner från den riktiga himlen.

* * *

I Bibeln är Löftenas löfte A och O bland löftena, och finns i ungefär 177 verser där. Hur är det med dess plats i kristen litteratur och tal i övrigt? Det talas mycket litet om det. Det är ingen huvudsak direkt, såsom det är i Skriften. Så är det också i de övriga religionerna och i sekulär kultur. Man får uppfattningen att det är en pytteliten bisak, ett bihang till dogmatikens bihang, eskatologin, detta att allt ska bli bra till sist. Det är fruktansvärt. Man märker det mest när man skall googla på nätet om apokatastasis. Det finns fruktansvärt lite om det. När jag sökte på Libris sökmotor med alla möjliga sökord kopplat till ämnet, hittade jag tolv skrifter som behandlar apokatastasis i Kungliga bibliotekets samlingar, och när jag sökte på liknande sätt på Internet Archives sökmotor, världens största bibliotek med över 15 miljoner e-böcker, hittade jag 24 e-böcker om det. När jag sökte på Stockholms stads bibliotekskatalog som omfattar alla kommunala bibliotek i Stockholm stad, hittade jag tre skrifter om det, och det bara i Stadsbibliotekets samlingar. Dessa är alla kristna skrifter. Inget hittades om det från andra religioner eller från sekulär kultur.

Den sekulära världen bryr sig nästan inte överhuvudtaget om alltings återställelse. Den har inga sådana löften i sig.

Det är som om vi inte bryr oss om lidandet i världen, vi bryr oss inte ens om frågan om lidandets möjliga slut. Vi älskar för lite för att bry oss och för att hoppas. Nihilismens ande råder.

Kap. 3: Abrahams löfte. Kardinallöftet inom Löftenas löfte.

Löftenas löfte är ett mångfasetterat löfte, bestående av minst 100 löften i Bibeln. Ett av dem är kardinallöftet som alla de andra löftena bygger på, och går som en röd tråd genom hela Bibeln. Det är löftet till Abraham i 1. Mos. 22:18, där Gud säger till honom att i hans säd skall alla jordens släkter bli välsignade. Det löftet återupprepas till både Isak och Jakob i 1. Moseboken.

Nu är frågan vad "alla jordens släkter" betyder. De som förespråkar den traditionella helvetesläran påstår sannolikt att Herren lovar här att frälsa åtminstone någon ur varje släkt i jordens historia. På det sättet blir alla släkter representerade i himlen en gång, något som de tänker att rimmar med Upp. 7:9: "*Sedan såg jag, och se: en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folk och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och Lammet klädda i vita kläder med palmkvistar i sina händer."*

Men stod det i vår text ur 1. Moseboken att **någon ur varje släkt** skall bli välsignad? Nej. Det stod "alla släkter" utan förbehåll. Hela släkten i alla släkter. Och hur används ordet "alla släkter" i resten av Bibeln?

Uttrycket finns på flera ställen i Bibeln, och har alltid betydelsen "alla människor". T.ex. finns det i Psaltaren 22:28: "*Alla jordens ändar ska minnas det och omvända sig till Herren,*
folkens alla släkter ska tillbe inför dig,..."

Menar David här att bara någon ur folkens alla släkter skall tillbe inför Gud? Nej, ty "alla jordens ändar", som "alla folk" är ett synonym för, betyder "alla människor". David uttrycker sig också tydligt universalistiskt (universalism är ett annat ord för tron på apokatastasis) på flera andra ställen i Psaltaren.

I Nya Testamentet finns uttrycket i Luk. 1;46-48: "*Min själ upphöjer Herren och min ande jublar över Gud, min Frälsare, för han har sett till sin tjänarinnas ringhet. Från denna stund ska alla släkten kalla mig salig ..."*

Menar Maria i denna vers att några eller någon ur alla släkten därefter skulle kalla henne salig? Nej, uppenbarligen menade hon att alla människor skulle kalla henne salig. Denna senare tolkning är mycket mer naturlig.

Det samma gäller Bibelns liknande uttryck för "alla människor"; "**allt kött**", "**alla jordens stammar**", "**alla folk**". Det i Bibeln välanvända "alla folk" betyder bokstavligen alla, alla människor. T.ex. har Psaltaren 86:9 följande text: *"Alla de folk du har skapat skall komma och tillbe inför dig, Herre, och de skall ära ditt namn."*

Menar David här "någon eller några ur varje folk"? Nej, ty på ett annat ställe säger David: "*Herre, allt du har skapat skall tacka dig, dina trogna skall lovsjunga dig.*" (Psalm 145:10)

Här är det mer uppenbart att David förkunnar universalismen, det är svårare att bortförklara. Här förkunnar han allas frälsning i samma anda som Jesaja, som i Jes. 45:23 säger att Gud svär att alla knän skall böja sig för honom och svärja honom trohet. Eller kan man tacka Gud i det eviga helvetet? Tacka Gud för det eviga helvetet? Det blir absurt.

Eller ta uttrycket "allt kött". Det vet vi med bestämdhet betyder "alla människor". Det används t.ex. i det bibliska uttrycket "*allt kött är hö*" (Jes. 40:6), och i Joels profetia om att Gud *"i de sista dagarna skall utgjuta sin ande över allt kött.*" (Joel 2:28) Den senare versen är en profetia om alltings återställelse, och så tolkas den också av Petrus i två pingsttal, där det andra pingsttalet i tredje kapitlet av Apostlagärningarna (3:21) tolkar och fördjupar det första pingsttalet i andra kapitlet.

Vi kan veta att uttrycket "alla jordens släkter" i 1. Mos. 22:18 betyder bokstavligen alla människor genom att gå till parallella ställen i GT och se att GT genomgående lär apokatastasis. Hur skulle då detta ställe i 1. Mos. inte lära det?

Låt oss i nästa kapitel undersöka resten av GT:s verser om apokatastasis, det finns många, och utrymmet tillåter mig inte att gå in på precis alla, bara de viktigaste och tydligaste.

Kap. 4: Det övriga vittnesbördet om apokatastasis i Gamla Testamentet.

(jag använder mig av Bibel 2000 om inget annat anges)

Apokatastasisläran finns på minst 72 ställen i Gamla Testamentet (GT). Nu skall vi gå vidare till resten av GT:s vittnesbörd om apokatastasis.

De historiska böckerna i GT innehåller inte så mycket dogmatik, så i dem finner vi knappt något som belyser vårt ämne. I Jobs bok 23: 13-14 finner vi det nästa som intresserar oss: *"När han bestämt sig, vem kan hindra honom? Han gör vad han behagar. Han genomför vad han beslutat om mig..."*

En besläktad vers finns i Job 42:2: "*Jag vet att du förmår allt, inget du föresatt dig är omöjligt för dig.*"

Vad vet vi då om Herrens vilja med oss? Vad har Herren beslutat för oss? Vi läser i 1. Tim. 2:4 att *"Sådant är gott och välbehagligt inför Gud, vår Frälsare, som vill att alla människor skola bliva frälsta och komma till kunskap om sanningen*." (1917 års övers.) Gud vill alltså allas frälsning. Det har han beslutat sig för att göra, ty det Gud vill, det kommer till slut att ske. Se Jesaja 46:10: "*Jag berättar i förväg vad som skall ske, förutsäger det som ännu inte hänt. Jag säger: Mina planer står fast, allt jag vill, det gör jag."*

Nästa bok i Bibeln är Psaltaren, och relativt sett är den ovanligt rik på Löftenas löfte. Det första sådana ställe är Psalm 2:7-8, där vi får veta vad Gud har bestämt. Såhär går verserna: "*Jag vill berätta vad Herren bestämt. Han sade till mig: ”Du är min son, jag har fött dig i dag. Be mig, så ger jag dig folken som arv och hela jorden som egendom."*

Detta är en messiansk profetia om Jesus som skall bli given hedningarna som arv, dvs. att han kommer att frälsa alla hedningar.

Nästa vers i Psaltaren med universalism i är 22:28: "*Hela jorden skall minnas vad som skett*
och vända om till Herren, alla folk och stammar skall tillbe inför honom."

65:2: "*... du som hör bön. Till dig kommer allt kött att komma*." (Efter King James bibeln)

67:2-4: "*Gud, visa oss nåd och välsigna oss, låt ditt ansikte lysa mot oss, så att hela jorden lär känna vad du gör och alla folk får veta att du hjälper. Folken skall tacka dig, o Gud, ja, alla folk skall tacka dig."*

72:11*: "Honom skall alla kungar hylla, alla folk skall tjäna honom."*

78:38*: "Och Han -- den Barmhärtige, förlåter missgärning, och ödelägger inte, och har ofta återkallat sin vrede, och väcker inte upp all sin harm."* (min övers. efter Youngs literal translation)

82:8: *"Gud, grip in, håll dom över jorden, ty du skall ärva alla folk."*

86:9*: "Alla de folk du har skapat skall komma och tillbe inför dig, Herre, och de skall ära ditt namn."*

103:9*: "Han går inte ständigt till rätta med oss, hans vrede varar inte för evigt."*

110:1: *"Så lyder Herrens ord till min härskare: Sätt dig på min högra sida, så skall jag lägga dina fiender som en pall under dina fötter."*

Paulus tolkar denna vers universalistiskt då han alluderar på den i 1. Kor. 15:25.

145:9-12: *"Herren är god mot alla, barmhärtig mot allt han har skapat. Herre, allt du har skapat skall tacka dig, dina trogna skall lovsjunga dig. De skall tala om ditt rikes ära och förkunna din väldiga kraft, så att alla lär känna din makt, ditt rikes ära och härlighet."*

145:21: *"Herrens lov vill jag sjunga, allt som lever skall prisa hans heliga namn nu och för evigt."*

* * *

Sedan till Ordspråksboken. Där finns en vers som tangerar universalismen:

19:21: *"Människan gör upp många planer, men det är Herrens vilja som sker."*

Sedan till Jesaja. Jesaja är den bok i Bibeln som är rikast på Löftenas löfte, sett till antalet verser som handlar om det. Jag skall inte ta alla med, utan de flesta, de som tydligast handlar om vårt ämne:

Jes. 2:2: *"Den dag skall komma då berget med Herrens tempel står där orubbligt fast, högst av bergen, överst bland höjderna. Alla folk skall strömma dit, folkslag i mängd skall komma..."*

Jes. 25:6-7: "*Herren Sebaot skall på detta berg hålla gästabud för alla folk, ett gästabud med feta rätter och starkt vin, med feta, mustiga rätter och starkt, klarat vin. På detta berg skall han utplåna den slöja som höljer alla folk, det dok som skyler alla folkslag. Han skall utplåna döden för alltid. Herren Gud skall torka tårarna från alla kinder och göra slut på sitt folks förnedring överallt på jorden. Herren har talat."*

Jes. 45: 23-24: *Jag svär vid mig själv, det jag säger är sant, mitt ord står fast: För mig skall alla böja knä, alla skall svära mig*

trohet. Blott hos Herren, skall det heta, finns seger och styrka. Alla som vänt sin vrede mot honom skall komma till honom i skam."

Jes. 46:10*: "Jag (Gud) berättar i förväg vad som skall ske, förutsäger det som ännu inte hänt. Jag säger: Mina planer står fast, allt jag vill, det gör jag."*

Jes. 40:5: *"Herrens härlighet skall uppenbaras, och alla människor skall se det. Herren har talat."*

Jes. 25:6-8: "*Herren Sebaot skall på detta berg hålla gästabud för alla folk, ett gästabud med feta rätter och starkt vin, med feta, mustiga rätter och starkt, klarat vin. På detta berg skall han utplåna den slöja som höljer alla folk, det dok som skyler alla folkslag. Han skall utplåna döden för alltid. Herren Gud skall torka tårarna från alla kinder och göra slut på sitt folks förnedring överallt på jorden. Herren har talat."*

Jes. 49:6: "*Han (Gud, min anm.) säger: Det är inte nog att du är min tjänare, som upprättar Jakobs stammar och för tillbaka Israels överlevande, jag skall göra dig till ett ljus för andra folk, för att min räddning skall nå över hela jorden."*

Jes. 53:11: *"Ja, av den vedermöda hans själ har utstått skall han se frukt och så bliva mättad ..."* (1917 års övers.)

Jes. 55:11: *"... så är det med ordet som kommer från min mun: det vänder inte fruktlöst tillbaka, utan gör det jag vill och utför mitt uppdrag."*

Jes. 57:16: *"Jag skall inte ständigt hålla räfst, inte vredgas för evigt - då skulle livsanden förgås, de levande väsen jag skapat."*

Detta är en vers som motbevisar att Bibeln eller GT skulle tro på annihilationismen, det att de ogudaktiga till slut upphör att existera. Herren vill inte att livsanden förgås på någon varelse. Jämför 1. Tim. 2:4, och Hes. 33:11.

Jes. 60:3-4: "*Folken skall vandra mot ditt ljus, kungar mot glansen av din soluppgång. Lyft blicken och se dig omkring! Alla samlas och kommer till dig."*

Jes. 60:11*: "Dina (Nya Jerusalems, min anm.) portar skall aldrig stängas, de skall stå öppna dag och natt."*

Jes. 66:18: *"Jag kommer för att samla alla folk och alla språk. De skall komma och se min härlighet."*

Jes. 66:20: *"Och de skall föra alla era bröder från folken som en offergåva till Herren..."*

Jes. 66:23: *"Nymånadsdag efter nymånadsdag, sabbat efter sabbat skall alla människor komma och tillbe mig, säger Herren."*

I Jeremias bok finns det två aktuella ställen:

Jer. 18:3-6: "*Då gick jag ner till krukmakarens hus och fann honom i arbete vid drejskivan. Ibland misslyckades lerkärlet som krukmakaren formade med sina händer, och då gjorde han om det till ett nytt kärl, så som han ville ha det.*

Herrens ord kom till mig: Skulle jag inte kunna göra med er, Israels folk, så som denne krukmakare gör, säger Herren. Som leran i krukmakarens händer, så är ni i mina händer, Israels folk."

Jer. 31:33-34: "*Nej, detta är det förbund jag skall sluta med Israel när tiden är inne, säger Herren: Jag skall lägga min lag i deras bröst och skriva den i deras hjärtan. Jag skall vara deras Gud och de skall*

vara mitt folk. De skall inte längre behöva undervisa varandra och säga: ”Lär känna Herren”, ty de skall alla känna mig, från den minste till den störste, säger Herren. Jag skall förlåta dem deras skuld, och deras synd skall jag inte längre minnas."

Också i Klagosångerna finns det några aktuella verser:

Klag. 3:22: *"Men Herrens nåd tar inte slut, hans barmhärtighet upphör aldrig."*

Detta bör de minnas som lär att människans nådatid tar slut i döden.

Klag. 3: 31-33: *"Ty Herren förkastar inte för alltid: har han plågat, förbarmar han sig åter i sin stora godhet. Att plåga och pina människor är inte vad han vill."*

Sedan har vi kommit till Hesekiel:

Hesek. 16:53: "*Därför skall jag ock åter upprätta dem, Sodom med hennes döttrar och Samaria med hennes döttrar."*

Om Gud skall återupprätta Sodom, varför inte Satan och hans demoner?

Hesek. 18:4: *"Allas liv tillhör mig (Gud)"*

Hesek. 33:11: *"Svara dem: "Så sant jag lever, säger Herren Gud, jag önskar inte den gudlöses död."*

Det finns också ett antal verser som är aktuella hos småprofeterna:

Dan. 7:14: *"Åt honom (Människosonen, min anm.) gavs makt, ära och herravälde, så att människor av alla folk, nationer och språk skulle tjäna honom."*

Joel 2:28: "*Och det skall ske därefter, att jag skall utgjuta min ande över allt kött"* (1917 års övers.)

Hab. 2:14: "*Kunskap om Herrens härlighet skall uppfylla jorden, liksom havet är fyllt av vatten."*

Detta tals det också om i Jes. 11:9, där det står: "*... ty kunskap om Herren skall uppfylla landet, liksom havet är fyllt av vatten*." Då talade Jesaja om tusenårsriket. Det gör också Habackuk.

Sef. 3:8-9: "*... ty av min nitälskans eld skall hela jorden förtäras. Se, då skall jag giva åt folken nya, renade läppar, så att de allasammans åkalla HERRENS namn och endräktigt tjäna honom." (1917 års övers.)*

Sefanja talar här om eldsjön som brinner av eld och svavel, som alla gudlösa skall kastas i, och förvandlas till något heligt, kanske blommor och insekter och bakterier, efter att de brunnit ner till stoft. Eldsjön är Guds lidelses och kärleks eld och skall förtära allt på jorden som inte är av honom.

Hagg. 2:8: "*Jag skall skaka om alla folk, de skall komma hit (till templet, min anm.) med sina dyrbarheter,.."*

Sak. 9:10: "*...Han skall förkunna fred för folken, och hans välde skall nå från hav till hav, från floden till världens ände."*

Kap. 5: Vittnesbördet om apokatastasis i Nya Testamentet.

I Nya Testamentet finns det proportionellt mera om apokatastasis än i Gamla Testamentet. Alltsomallt ca 105 verser talar om den. Det mesta finns i breven, ty där fördjupas dogmatiken, där finns det mest dogmatik. Jag skall nu gå igenom det viktigaste.

Vi börjar med evangelierna. Är det inte otroligt att vi har belägg där för att Jesus lärde ut apokatastasisläran?

Det första stället finns i Matt. 5: 44-45: "*Men jag säger er: älska era fiender, och be för dem som förföljer er; då blir ni er himmelske faders söner. Ty han låter sin sol gå upp över onda och goda och låter det regna över rättfärdiga och orättfärdiga."* (ett parallellställe finns i Luk. 6: 35-36)

Sedan Matt. 13:33: "*Himmelriket är som en surdeg som en kvinna arbetar in i tre mått mjöl; till slut blir alltsammans syrat."*

Sedan Matt. 18:12-14: "*Vad tror ni: om en man har hundra får och ett av dem kommer bort, lämnar han då inte de nittionio kvar i bergen och ger sig ut och letar efter det som är borta? Och om han lyckas hitta det, sannerligen, då gläder han sig mer över det än över de nittionio som inte har kommit bort. Så är det också er himmelske faders vilja att ingen av dessa små skall gå förlorad."*

Vi var alla små en gång, hur vi än tolkar ordet små, därför gäller detta vers oss alla.

Sedan Matt. 23:46: "*Och dessa skall gå bort till tidsålderlig tuktan, men de rättfärdiga till tidsålderligt liv."* (Madeleine och Peter Wallgrens övers.)

Här står det "evigt straff" i Bibel 2000, men det grekiska ordet för evigt är "aionios", och betyder "tidsålderligt" eller "eoniskt". Och det

grekiska ordet för straff är "kolasis", som betyder tuktan eller fostran. Det är ett mycket vanligt översättningsfel, att översätta "aionios" med "evigt". Det härstammar från Augustinus tolkning av Vulgatabibeln och den tradition av översättning som utgick från honom.

I Mark. 12:36 finns en universalistisk vers som är ett citat av Psaltaren 110:1 (se första kapitlet)

I Lukasevangeliet har vi Symeons ord i Luk. 2: 30-32: ”*Herre, nu låter du din tjänare gå hem,*
i frid, som du har lovat. Ty mina ögon har skådat frälsningen som du har berett åt alla folk, ett ljus med uppenbarelse åt hedningarna och härlighet åt ditt folk Israel.”

Luk. 3:4-6: "*En röst ropar i öknen: Bana väg för Herren, gör hans stigar raka. Varje klyfta skall fyllas, varje berg och höjd skall sänkas. Krokiga stigar skall rätas och steniga vägar jämnas. Och alla människor skall se Guds frälsning."*

Att "se Guds frälsning" är ett gammaltestamentligt uttryck för att bli frälst.

Lukasevangeliet har tre liknelser som kan tolkas universalistiskt. Liknelsen om det förlorade fåret i Luk. 15:3-7, liknelsen om det förlorade myntet i Luk. 15:8-10 och liknelsen om den förlorade sonen i Luk. 15:11-32. Det blir för långt att anföra dem alla här, men du kan slå upp dem om du vill fördjupa dig i dem.

Luk. 19:10: *"Människosonen har kommit för att söka efter det som var förlorat och rädda det.”*

Sedan Johannesevangeliet. I Joh. 1:29 står det: "*Nästa dag såg han Jesus komma, och han sade: ”Där är Guds lamm som tar bort världens synd."*

Inte "som eventuellt kommer att ta bort världens synd." Nej. Som **tar bort** världen synd.

Joh. 3:17*: "Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom."*

John. 4:42: "... *och de sade till kvinnan: ”Nu är det inte längre vad du har sagt som får oss att tro. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens frälsare.”*

I Johannesevangeliet finns det ett apokatastasisbudskap som man kommer fram till genom att kombinera tre verser, nämligen de följande:

Joh. 3:35: "*Fadern älskar sonen och har lagt allt i hans hand."*

Joh. 6:37: "*Alla som Fadern ger mig skall komma till mig, och den som kommer till mig skall jag inte visa bort."*

Joh. 6:39: *"Och detta är hans vilja som har sänt mig: att jag inte skall låta någon gå förlorad av dem som han har gett mig utan låta dem uppstå på den sista dagen."*

I Johannesevangeliet 12:32 finns den viktigaste apokatastasisversen i hela Bibeln, eftersom den bekräftar på det tydligaste att Jesus lärde ut apokatastasis: *"Och när jag blir upphöjd från jorden skall jag dra alla till mig." (*grekiska: *"kago ean hypsotho ek tes ges pantas helkyso pros emauton",* ordagrant: *Och jag om jag blir lyft upp från jorden, alla skall jag dra till mig själv")*

John 12: 47: *"Om någon hör mina ord men inte tar vara på dem, så dömer inte jag honom, ty jag har inte kommit för att döma världen utan för att rädda världen. "*

Joh. 17: 20-23: *"Men inte bara för dem ber jag utan också för alla som genom deras ord tror på mig. Jag ber att de alla skall bli ett och*

att liksom du, fader, är i mig och jag i dig, också de skall vara i oss. Då skall världen tro på att du har sänt mig. Den härlighet som du har gett mig har jag gett dem för att de skall bli ett och för att liksom vi är ett, jag i dem och du i mig, de skall fullkomnas och bli ett. Då skall världen förstå att du har sänt mig och älskat dem så som du har älskat mig."

Sedan till Apostlagärningarna. I Apg. 2:17 citerar Petrus Joelsprofetian om apokatastasis som vi redan citerat i vår bok. I slutet av hans första pingstpredikan, i vilken Joelcitatet förekom, står det i Apg. 2:39: "*Ty löftet gäller för er och era barn och alla dem långt borta som Herren, vår Gud, vill kalla*:"

Kallar Herren alla varelser? Gäller löftet om frälsning alla? Ja, det vet vi från Apg. 2:17 och Petrus andra pingstpredikan, där Petrus i 3:21 säger: "*... fast himlen måste behålla honom till alltings återupprättelse (grek. apokatastasis panton), som Gud har förkunnat genom sina heliga profeter från tidens början."*

I Apg. 3:25 citerar Petrus Guds löfte till Abraham om apokatastasis, som vi redan citerat och som finns i 1. Mos. 22:18.

I Apg. 9: 1-22 berättas om Paulus omvändelse, där han, som kallade sig den störste av syndare, blir frälst. Det är en mycket viktig text för apokatastasisläran, ty om Paulus, som förföljt, dödat och torterat kristna, kunde bli frälst, då kan vem som helst bli det, även Satan och hans demoner. Se 1. Tim. 1:15: "*Kristus Jesus har ju kommit till världen för att rädda syndare – och bland dem är jag den störste*."

Hur illa hade Paulus betett sig? Läs om det i Apg. 26:9-11:

"Jag fann det själv vara min plikt att på allt sätt bekämpa nasarén Jesu namn, och jag gjorde det också i Jerusalem. Med fullmakt från översteprästerna satte jag många av de heliga i fängelse, och när man ville döda dem röstade jag för det. Överallt i synagogorna fick

jag dem gång på gång straffade och tvang dem att häda, ja, i mitt raseri förföljde jag dem till och med i städer utanför Judéen."

Vi går vidare till Apg. 10:28: *"Men mig har Gud visat att man inte skall betrakta någon människa som ohelig eller oren."*

Varför? Jo, för att ingen människa, hur fördärvad hen än är, kommer att gå förlorad, ingen är ett hopplöst fall. Alla har något kvar av det gudomliga i sig, och kan och skall därför bli frälsta, och betraktas som heliga därför. Vi får inte ge upp hoppet om någon människa.

I Apg. 13:47 citeras apokatastasisversen i Jes. 49:6.

* * *

Sedan har vi Romarbrevet. I Rom. 3: 23-24 står det att alla varelser är friköpta genom Jesus: *"Alla har syndat och gått miste om härligheten från Gud, och utan att ha förtjänat det blir de rättfärdiga av hans nåd, eftersom han har friköpt dem genom Kristus Jesus."*

Alla är friköpta och skall i sinom tid lösas ut, bli befriade från Satans välde. Samma tanke finns i Rom. 5: 6-10: "*Medan vi ännu var svaga dog Kristus för alla gudlösa, när tiden var inne. Knappast vill någon dö för en rättfärdig – kanske går någon i döden för en som är god. Men Gud bevisar sin kärlek till oss genom att Kristus dog för oss medan vi ännu var syndare. Då vi nu har gjorts rättfärdiga genom hans blod skall vi av honom så mycket säkrare bli räddade från vreden. Ty om vi var Guds fiender och blev försonade med honom genom hans sons död, då skall vi, när vi nu är försonade, så mycket säkrare bli räddade genom hans sons liv."*

Tanken är alltså att om Jesu död köpte oss fri från Satans välde (för att vi i sinom tid skall bli befriade) då vi var gudlösa, hur mycket mer ska inte Jesu liv sedan köpa oss fri från Guds vrede nu när vi har kommit till honom och blivit frälsta.

Rom. 5:18: *"Alltså: liksom en endas överträdelse ledde till en fällande dom för alla människor, så har också en endas rättfärdiga gärning lett till frikännande och liv för alla människor."*

Rom. 5:19: "*Liksom en enda människas olydnad gjorde alla till syndare, så skall en endas lydnad göra alla rättfärdiga."*

Så sant som det är alla utan undantag i den första halvan av meningen, så sant gäller det alla utan undantag i andra halvan av meningen. Alla skall alltså göras rättfärdiga i kraft av Jesu lydnad.

Rom. 8: 20-21: "Allt skapat har lagts under tomhetens välde, inte av egen vilja utan på grund av honom som vållade det, men med hopp. Därför att skapelsen själv kommer att befrias ur sitt slaveri under förgängelsen och nå den frihet som Guds barn får när de förhärligas." (min övers. baserad på King James Bibeln).

Här står ordet "skapelsen" utan förbehåll, det är hela skapelsen, såsom det stod i begynnelsen av versen, "Allt skapat..."

Rom. 8: 38-39: "Ty jag är viss om att varken död eller liv, varken änglar eller andemakter, varken något som finns eller något som kommer, varken krafter i höjden eller krafter i djupet eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår herre."

Vem är "oss" här? Är det inte alla varelser? Älskar inte Jesus och Gud alla? Om vi byter ut orden "Guds kärlek" mot "Guds barmhärtighet" förstår vi tydligare det universalistiska budskapet. Det finns inga synder som kan släcka Guds vilja och beslut att frälsa oss. Inte kan Satan det, inga onda andar det heller. Därför står vår slutliga frälsning, vissheten om den, på fasta pelare. Paulus vidareutvecklar att frälsningen kommer till slut till alla i Rom. 11: 31-32:

"Nu har de varit olydiga medan ni har fått förbarmande för att även de skall få förbarmande. Gud har gjort alla till olydnadens fångar för att kunna förbarma sig över alla."

Rom. 11:36: "Ty av honom och genom honom och till honom är allting."

Att allt är skapat till Gud betyder att "vi alla kommer från Gud, och vi alla återvänder till Gud", som muslimerna säger på deras begravningar: "Inna lillah wa inna ilaihi raji'un" (Koranen, sura 2:156)

I Rom. 14:11 citeras den universalistiska versen i Jes. 45:23-24.

Rom: 16:20: "Fridens Gud skall snart låta Satan krossas under era fötter."

Så över till 1. Korintierbrevet. I 1 Kor. 3:15 står det: "Den vars verk brinner ner skall bli utan (lön). Själv skall han dock räddas, men som ur eld."

Elden i 1. Kor. 3:13 som skall pröva vad vars och ens arbete är värt, är domedagens eld som skall få jorden at förgå och födas på nytt. Samma eld kommer att pröva våra gärningar. Det är Gehennaelden, eldsjön, eller som grundtexten också kan tolkas, "eldhavet". Guds kärleks eldhav. Satan skall till slut kastas i eldhavet, och då skall hans verk brinna upp, men själv skall han dock räddas, men som ur eld.

Eld är koncentrerat ljus, i andlig bemärkelse. Domedagens eldhav är ett ljushav som skall få allt att avslöja sitt väsen, så att det onda brinner upp, ty ondskan tål inte ljuset, utan trivs i mörkret. Domedagen är att det apokalyptiska ljuset blir så starkt att ingen kan gömma sig mer. (Detta är en organisk process.) Det kan ingen när Jesus uppenbarar sig i sin andra ankomst. Avslöjandet i ljuset blir domedagen, fruktansvärd för dem som har mycket att dölja, men ytterst sett befriande och frälsande. Johannesevangeliet uttrycker

detta koncist, i 3:19: "Och detta är domen, att ljuset har kommit in i världen."

1. Kor. 12:26: "Lider en kroppsdel, så lider också alla de andra. Blir en del hedrad, så gläder sig också alla de andra." Paulus talar här om att vi är lemmar på Kristi kropp och våra enskilda öden är därför på det intimaste förknippade mer varann. Man skulle utifrån Paulus resonemang också kunna se hela skapelsen som en enda kropp, där samma lag gäller, att lider en, så lider alla.

1. Kor. 13: 7-8: "Allt bär den (kärleken), allt tror den, allt hoppas den, allt uthärdar den. Kärleken upphör aldrig" (eller, som en engelsk översättning har, "Love never fails")

Att hoppas på allt, låter inte det som att hoppas på apokatastasis?

Nästa ställe, 1. Kor. 15:22-28, är generalstället bland alla apokatastasis-ställen i NT: "Liksom alla dör genom Adam, så skall också alla få nytt liv genom Kristus. Men i tur och ordning: först Kristus och därefter, vid hans ankomst, de som tillhör honom. Sedan kommer slutet, när han överlämnar riket åt Gud, fadern. Då har han förintat varje välde och varje makt och kraft, ty han måste härska tills han har lagt alla fiender under sina fötter. Den siste fienden som förintas är döden, ty allt har han lagt under sina fötter. När det heter att allt är lagt under honom är naturligtvis den undantagen som har lagt allt under honom. Men när allt har lagts under honom skall Sonen själv underordna sig den som har lagt allt under honom, så att Gud blir allt, överallt."

Den död som skall förintas i vers 26, innesluter den inte också den andliga döden? Är det inte all död som menas med det? Det tror jag.

Madeleine och Peter Wallgren skriver om dessa vers: "Samma ord används i grundtexten för allt som ska läggas under Kristus, som att Kristus ska underordna sig Fadern. Det visar att det inte handlar om

blind underkastelse, utan hjärtats underordning." (ur boken "I tidens fullbordan", 2017)

Sedan går vi vidare till 2. Korintierbrevet. I 2. Kor. 1:20 står det: "*Ty alla Gudslöften har fått sitt ja genom honom (Kristus)"*. Jesus var uppenbarelsen av, avslöjandet av, Guds löften, inte minst löftet till Abraham, Löftenas löfte.

2. Kor. 5:14: "*... ty jag har förstått att om en har dött för alla, då har alla dött*." Dött från synden alltså, dött med Kristus, rättfärdiggjorda genom hans blod. Paulus räknar allt som fullbordat på Jesu kors, fast inte allt ännu är fullbordat. I hoppet är alla frälsta.

2. Kor. 5:19: "*Ty Gud försonade hela världen med sig genom Kristus; han ställde inte människorna till svars för deras överträdelser*." Detta är en fördjupning av vad Paulus menar i fjortonde vers. Alla är förlåtna redan genom Kristi död, eller snarare, Kristus fick uppenbara för världen att alla är förlåtna. Nu är det bara en tidsfråga innan alla tar emot förlåtelsen. Det är som att låset på fångens cell har brutits upp, och nu är det bara upp till fången att vilja bli fri och gå ut ur cellen.

Galaterbrevet handlar en hel del om Guds löfte till Abraham, kardinallöftet som vi behandlade i andra kapitlet. Detta löfte citeras i Gal. 3:8.

Sedan till Efesierbrevet. I Ef. 1: 9-11 står det: "*Och han har yppat sin viljas hemlighet för oss, det beslut om Kristus som han hade fattat från början och som skulle genomföras när tiden var inne: att samla ihop till ett allting i Kristus, allt i himlen och på jorden. I honom har vi fått vår arvslott, förutbestämda därtill av honom som låter allt ske efter sin vilja och sitt beslut:"* (min övers. efter King James Bibeln)

Om denna vers säger Madeleine och Peter Wallgren i boken "I tidens fullbordan" (2017): "*Vi är alla utvalda i Kristus, den andre Adam, före världens grund blev lagd, Ef. 1:4")*

Ef. 1: 13-14: "*...i honom har också ni, sedan ni kommit till tro, fått Löftets Helige Ande som sigill. Den är en borgen för vårt arv, att Guds folk skall bli friköpt och Gud få pris och ära.*" (min övers. efter King James Bibeln)

Löftets Helige Ande upplyser och förklarar för oss löftet om vår slutliga återupprättelse. Anden vittnar med vår ande om vårt slutliga öde. Vi får hjärtats upplysta ögon, så att vi kan se vilket hopp Gud har kallat oss till, vilket rikt och härligt arv han ger oss bland de heliga, såsom det står i Ef. 1:18. Vi får alltså frälsningsvisshet och frälsningsvisshetens kärna är löftet om apokatastasis. Inget utom detta löfte kan ge vår frälsningsvisshet dess säkra grund. Ty vilken garanti har vi att vi håller ut intill änden?

Vers 14 översätts sålunda av Madeleine och Peter Wallgren: "*Anden är en handpenning på vårt arv, att hans (Jesu) köpta besittning skall förlossas, för att hans härlighet skall prisas."*

Ef. 3:20: "*Han som verkar i oss med sin kraft och förmår göra långt mer än vi kan begära eller tänka*." Denna ljuvliga vers rimmar mycket väl med Löftenas löfte.

I Ef. 4: 8-9 har vi ännu ett vittnesbörd om den urkyrkliga läran att Jesus steg ned till dödsriket och befriade fångarna där efter sin död, en lära som rimmar väl med Löftenas löfte.

Ef. 4:10: "*Han som har stigit ner är också den som steg upp högt över alla himlar för att uppfylla allting*."

Sedan går vi till Filipperbrevet. I Fil. 2: 9-11 står det om Jesus: "*Därför har Gud upphöjt honom över allt annat och gett honom det namn som står över alla namn, för att alla knän skall böjas för Jesu namn, i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är Herre, Gud fadern till ära."*

Den bekännelsen måste komma från hjärtat, annars är den inte Gud fadern till ära, ej heller böjs knäna då i Jesu namn. Det finns alltså hopp för dem som bor under jorden, dvs. i andens Babylon, den Stora Staden i Andevärlden, dödsrikets mörkare del, det vi med ett missvisande ord skulle kalla helvetet eller avgrunden.

Detta parti i Filipperbrevet är en kristologisk omskrivning och utvidgning av löftet i Jes. 45:23, och eftersom Jesaja skrev det som ett löfte, kan vi också ta vår text här som ett löfte.

Fil. 3:21: "*Han (Kristus) skall förvandla den kropp vi har i vår ringhet så att den blir lik den kropp han har i sin härlighet, ty han har kraft att lägga allt under sig."*

Kristus har kraft att förvandla allas kroppar till likhet med sin härlighetskropp.

Sedan går vi till Kolosserbrevet. I Kol. 1:16 har vi igen frasen att allt är skapat till Gud, men nu står det "*allt är skapat genom honom (Kristus) och till honom (Kristus)."* Nu har Kristus den position Gud hade i Rom. 11:36.

Kol. 1: 19-20: "*... ty Gud beslöt att låta all fullhet bo i honom och att genom hans blod på korset stifta fred och försona allt med sig genom honom och till honom, allt på jorden och allt i himlen."*

Här får vi en insikt i Guds fördolda rådslut och hans planer. Gud har beslutat att försona allt med sig, att frälsa alla varelser. Med "allt i himlen" menas allt i andevärlden, ty Paulus kan tala om de onda andarna som ondskans andekrafter i himlarymderna (Ef. 6:12). Således blir alla fallna änglar också frälsta.

Då går vi till 1. Tessalonikerbrevet. I 1. Tess. 5: 8-10 står det: "*Men vi som tillhör dagen skall vara nyktra och iföra oss trons och kärlekens rustning och ha hoppet om frälsning som hjälm. Gud har inte bestämt oss till att bli offer för vreden utan till att vinna frälsning*

genom vår herre Jesus Kristus, som har dött för oss för att vi skall leva tillsammans med honom, vare sig vi nu är vakna eller sover."

Ingen är bestämd att bli offer för vreden, "oss" i satsen "Gud har inte bestämt oss..." innefattar alla varelser. Det ser man av hur Paulus utvecklar tankegången, att han säger att oberoende av om vi nu är troende (vakar) eller gudlösa (sover) skall vi få leva tillsammans med Jesus en gång. Kanske inte som människor, utan kanske vi får vara i Jesu närvaro, som uppfyller himlen, som en blomma eller ett bi. Hoppet om detta skyddar vårt huvud och våra tankar som en hjälm, skyddar det mot våra bröders anklagare, Satan, som vill att Babylon, Den Stora Staden, eller med en missvisande term "helvetet", skall fortfara i evighet.

2. Tess. 2: 16-17: "*Må vår herre Jesus Kristus själv och Gud, vår fader, som älskar oss och i sin nåd har gett oss en evig tröst och ett säkert hopp, uppmuntra och styrka er till allt gott i gärning och ord.*"

Bara Löftenas löfte kan ge en evig tröst och ett säkert hopp, vissheten om att även om jag inte skulle hålla ut till änden, ska jag en gång bli frälst och lycklig i evighet.

Så till Första Timoteusbrevet. I 1. Tim. 1: 15-16: "*Detta är ett ord att lita på och värt att helt ta till sig, Kristus Jesus har ju kommit till världen för att rädda syndare – och bland dem är jag den störste. Men jag mötte förbarmande, och det för att Kristus Jesus skulle kunna visa allt sitt tålamod på mig som den förste, urtypen för dem som skall komma till tro på honom och vinna evigt liv."*

Om Paulus - den störste av alla syndare - kunde bli frälst, då kan alla bli det, om tortyrsynder kan få förlåtelse (ja, Paulus torterade, se del 2 i vårt kapitel), då kan alla synder bli förlåtna. Då finns det hopp för dig och mig. Läs igen Apg. 26: 10-11 om Paulus forna kriminalitet. Är inte Paulus här, i sitt forna syndiga jag, likt en demon som rasar omkring? Jo, demonisk och satanisk var han i sin livsföring, i sin

förföljelse av de kristna. Om han kunde bli frälst, kan Satan också bli det.

1. Tim. 4.10: "*Det är därför vi strävar och kämpar, ty vi har satt vårt hopp till den levande Guden, som är en frälsare för alla människor, särskilt för dem som tror."*

De som tror har en djupare och fullare frälsning, ty de får lön och heder på domens dag. Alla onda blir utan lön (fast något gott har de väl gjort i sitt liv, allt gott ska få sin lön, oavsett vem det är som gjort det. Så, allt är relativt), men blir frälsta som genom eld, så säger Paulus i 1. Korintierbrevet 3:15. Därför kan Paulus i vår vers säga att Gud också är de icketroendes frälsare.

Då går vi till Titusbrevet. I Tit. 2:11 står det: *"Ty Guds nåd har blivit synlig som en räddning för alla människor"*.

Sedan Hebreerbrevet. I Hebr. 1:2 står det: "*... men nu vid denna tidens slut har han (Gud) talat till oss genom sin son, som han har insatt till att ärva allting*."

I "allting" ingår förstås alla varelser.

Hebr. 1: 6: "*Och när han låter sin förstfödde son träda in i världen säger han: **Alla Guds änglar skall hylla honom**."*

Alla Guds änglar, alltså också Satan och de fallna änglarna, skall till sist hylla Kristus.

Hebr. 2:8: "*... allt lade under hans (Kristi) fötter. När han lade allt under honom gjorde han inget undantag: allt skulle läggas under honom. Ännu ser vi inte att allt har lagts under honom. Men vi ser att Jesus, som en liten tid var ringare än änglarna, nu är krönt med härlighet och ära därför att han led döden. Genom Guds nåd skulle det komma alla till godo att han fick möta döden.*"

Jesus lägger inte människor under sig med våld och tvång, utan med kärlekens och exemplets makt.

Hebr. 2: 14-15: "*Då nu barnen är av kött och blod måste han på samma sätt bli människa, för att han genom sin död skulle göra dödens herre, djävulen, maktlös och befria alla dem som genom sin fruktan för döden varit slavar hela sitt liv."*

Det enda som gör djävulen maktlös är att man får ett slut på hans regering, hans rike, Babylon, Civilisationen eller, med ett missvisande ord, helvetet. Antikrist skrämmer oss till lydnad för sig, till att slava för sig, med dödsfruktan och helvetesfruktan. Vi fruktar intetheten i döden och vågar då inte offra vårt liv för Kristus. Och vi fruktar Antikrists straffhelvete. Med andra ord säger denna vers att Jesu död gör det eviga helvetet och intethetsdöden om intet. I King James bibeln står det i våra verser att Jesus genom sin död skulle ödelägga dödens herre, djävulen, göra honom till intet.

Sedan till 1. Petrusbrevet. I 1. Pet. 1:3-4 står det: *"Välsignad är vår herre Jesu Kristi Gud och fader. I sin stora barmhärtighet har han fött oss på nytt till ett levande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda, till ett arv som inte kan förstöras, fläckas eller vissna och som väntar på er i himlen.*"

Vi har alla vår del i arvet, och vår del kan inte förstöras, ty vårt hopps ankare är tryggt och säkert och når innanför förhänget i det himmelska tabernaklet (Hebr. 6:9). Det ovissneliga ligger i att alla skall bli frälsta till slut, också om vi är otrogna. Eller som det står i 2. Tim. 2:13: "*... är vi trolösa förblir han ändå trogen, för han kan inte förneka sig själv.*"

1. Pet.4:6: "*Ty därför förkunnades evangeliet också för dem som nu är döda: även om de som människor blev dömda kroppsligen, skulle de få leva andligen, som Gud*."

Bibeln lär att frälsning också är möjlig efter döden.

Sedan 2. Petrusbrevet. 1 2. Pet. 3:9 står det: *"Det är inte så som många menar, att Herren är sen att uppfylla sitt löfte. Han dröjer för er skull, eftersom han inte vill att någon skall gå förorad utan att alla skall få tid att omvända sig*."

Även de i dödsrikets Babylon, dödsrikets Stora Stad.

Sedan 1. Johannesbrevet. I 1. Joh. 2:2 står det: "*Han är det offer som sonar våra synder och inte bara våra utan hela världens."*

Alla världens synder är sonade. Redan sonade. Vi straffas inte för dem. De tillräknas oss inte. Det är vad det betyder att synder är sonade. Det är bara att tacka och ta emot förlåtelsen. Den finns där redo.

1. Joh. 4:18: "*Rädsla finns inte i kärleken, utan den fullkomliga kärleken fördriver rädslan, ty rädsla hör samman med straff, och den som är rädd har inte nått kärlekens fullhet."*

När vi älskar, vet vi att Gud älskar, och att han inte straffar. Att vara i en rädslans ande är att tro ont om Gud, att han inte har omsorg om oss, och då älskar man inte. Kärlek i hjärtat får man därav att man tar emot Guds kärlek och godhet (Gud älskar oss först), inte genom att tro på en straffande gudsbild. Kärleken till Gud driver ut rädslan, ty kärleken litar på och tror gott om Gud. Den litar på att Gud inte skall sända mig till helvetet för mina synder. Detta är en mycket djup vers. Den innehåller Löftenas löfte.

Och så har vi till sist **Uppenbarelseboken**. Den är rik på Löftenas löfte. I Upp. 1:7 står det: "*Se, han kommer med molnen, och varje öga skall se honom, också de som har genomborrat honom, och alla jordens stammar skall brista ut i klagan för hans skull. Ja, amen.*"

"Alla jordens stammar" är ett uttryck som betyder "alla människor på jorden". Dvs alla skall förstå till sist. Förstå att Jesus är Messias, och se honom i anden, med sina andliga ögon. Dvs bli frälsta. Även Jesu

bödlar. Detta är Jesu återkomst, att alla blir frälsta. Någon annan återkomst är inte värd namnet.

Upp. 1:8: "*Jag är A och O, säger Herren Gud, han som är och som var och som kommer, allhärskaren*."

Att Gud (Upp. 1:17, 2:8 och 22:13 finns liknande vers, där är det Jesus som är A och O, den förste och siste) är A och O betyder att allt var i början samlat till ett i Gud, och allt skall samlas ihop till ett i Gud till slut. Gud var allt i alla i början, och skall bli allt i alla till slut.

Upp. 1:18: "*...Jag (Kristus) var död, och se, jag lever i evigheters evighet, och jag har nycklarna till döden och dödsriket*."

Att Kristus har nycklarna till döden och dödsriket innebär att han har makten att befria oss alla från fångenskapen under förgängligheten och (med ett missvisande ord) helvetet, dvs. Babylon (den fallna civilisationen) i andevärlden. Det lovar han att göra i slutet av Uppenbarelseboken, då döden och dödsriket tillintetgörs i eldsjön.

Upp. 5: 13: "*Och allt skapat i himlen och på jorden och under jorden och på havet och allt som finns där hörde jag säga: Den som sitter på tronen, honom och Lammet tillhör lovsången och äran och härligheten och väldet i evigheters evighet."*

Detta är en vision av den tid då alla är frälsta och kan stämma in i Moses och Lammets sång. "Under jorden" innebär Babylon i andevärlden, den mörka delen av dödsriket.

Upp. 15:4: "*Vem måste inte bäva, Herre, och ära ditt namn? Ty du ensam är helig, alla folk skall komma och tillbe inför dig..."*

Detta är uttryckligen en del av Moses och Lammets sång, som martyrerna i ändens tid skall sjunga. Är den inte ljuvlig?

Upp. 20:14: "*Och döden och dödsriket kastades i den brinnande sjön. Detta är den andra döden, den brinnande sjön*."

Elden i den brinnande sjön tillintetgör, den pinar ingen. Den är Guds kärleks eld, i Gud är ingen hämnd eller straff. Döden och dödsriket, däri dess mörka del också, Babylon i andevärlden, skall alltså tillintetgöras.

Upp. 21:3-4: "*Och från tronen hörde jag en stark röst som sade: ”Se, Guds tält står bland människorna, och han skall bo ibland dem, och de skall vara hans folk, och Gud själv skall vara hos dem, och han skall torka alla tårar från deras ögon. Döden skall inte finnas mer, och ingen sorg och ingen klagan och ingen smärta skall finnas mer. Ty det som en gång var är borta."*

Att Gud skall bo ibland människorna på den nya jorden, anspelar på berättelsen om Adam och Eva i Edens lustgård, där det står att *"De hörde Herren Gud vandra i trädgården i den svala kvällsvinden.*" (1. Mos. 3:8) I Eden före fallet vandrade Gud själv bland människorna i Eden, och detta tillstånd skall återupprättas på den Nya Jorden. Nya Jorden skall alltså bli som Eden före fallet, änden skall bli som begynnelsen.

"Och döden skall inte finnas mer..." Ingen som helst död skall finnas mer. Ingen andlig död, dvs. helvete, skall heller finnas mer. Den andliga döden är bara en aspekt av det som kallas döden. "... *och ingen smärta skall finnas mer."* Ingen helvetespina skall heller finnas mer, ty helvetespina är bara en aspekt av det som kallas smärta.

Upp. 21:5: "*Och han som satt på tronen sade: ”Se, jag gör allting nytt.” Och han sade: ”Skriv, ty dessa ord är trovärdiga och sanna." Och han sade till mig: ”Det har skett. Jag är A och O, början och slutet."*

I början var det "Gud - och intet mer", och till slut skall det bli "Gud - och intet mer". Gud ska få det sista ordet, inte djävulen och Babylon i andevärlden.

Upp. 21:25: "*Och dess portar skall aldrig stängas om dagen..."*

Det skall inte längre vara så som det var strax efter Adams fall, då keruber med flammande svärd vaktade vägen till Livets träd, dvs. skyddade Edens skogar från exploatering av människorna på olika sätt. Nu får alla utan undantag äta av Livets träd och få Kristi eviga uppståndelseliv i sig. Det blir som Jesus säger i Upp: 21:6: "...*Jag skall låta den som törstar dricka fritt ur källan med livets vatten*." I King James bibeln står det "gratis", "freely" istället för "fritt".

Upp. 22:2: *"Mitt på den stora gatan, med floden på ömse sidor, stod livets träd, som bär frukt tolv gånger om året och ger sin skörd varje månad, och trädets blad är läkemedel för folken."*

Livets träd är ett symboliskt träd, precis som Nya Jerusalem inte är en riktig stad, utan är en symbol för det återupprättade Eden. Livets träd är den återupprättade skogen, sagoskogen. Varför har Livets träd en så central plats i Bibeln, med i både begynnelsen och slutet? Det är för att sagoskogen, Edens skogsträdgårdar, är människans urhem, människolivets källa. Vi tillhör skogen och är ämnade att bo i skogen, såsom alla vilda, från civilisationen bevarade urfolk gör. Livets träd är en bild på varje träd i Edens skogsträdgårdar. "*Mitt i trädgården stod livets träd*" (1 Mos. 2:9) Skogen är alltså Edens centrum; Livets träd, Sagoskogen, står i Edens centrum (det finns ju mycket annat i Eden också, som hav, sjöar, berg, ängar). Varje träd i Eden har Livets träd i sig. Att Adam och Eva var bestämda att äta av Livets träd i Eden innan de föll i syndafallet, innebär att de var ämnade att ha skogen som sitt hem, att leva i enhet med naturen och skogen, och vårda skogen. Att de föll i syndafallet, betyder att de fjärmade sig från den naturliga livsstilen och blev jägare och jordbrukare istället för att leva i skogen och leva av frukterna och nötterna på livsträden i Eden.

Livsträdets blad är läkemedel för folken, dvs. för alla hedningarna ("folken" är ett bibliskt uttryck för hedningarna). Vi skall läka våra själar i skogen, lite som folk i vår tid ofta gör. Vi ska ströva i evig ro omkring mellan livsträden som gorillor i Kongos djungler, i evig frid och stilla salighet.

Upp. 22:3: *"Och ingen förbannelse skall finnas mer."*

Upp. 22:7: "*Se, jag kommer snart.*" Allting återupprättelse, som "kommandet" betyder, skall ske snart.

Upp. 22:17: *"Och Anden och bruden säger: ”Kom!” Och den som hör det skall säga: ”Kom!” Och den som törstar skall komma. Och den som vill skall fritt få dricka av livets vatten."*

Vill du? Om du vill, så får du. Dricka av livets vatten, Jesu och Edens barmhärtiga väsens källa. Säg bara ja till Jesus, och följ så i hans fotspår.

Upp. 22:21: *"Nåd från herren Jesus åt alla.*"

Kap. 6: Jesu egna ord i mystikers visioner bekräftar apokatastasis

Evangelierna har många verser där Jesus själv uttryckligen säger att alla skall bli frälsta, särskilt i liknelserna. Är inte detta det mest trovärdiga vittnet vi har? Att vi har det från Jesu egen mun? Men om inte Jesu ord i evangelierna skulle räcka för dig, kan vi söka oss till visionslitteraturen, och hitta läran bekräftad även där, från Jesu egen mun. Bibeln säger att varje sak skall avgöras genom två eller tre vittnens ord. Kanske räcker det med sex vittnen från de många orden från Jesu mun vi har i visionlitteraturen som bekräftar apokatastasisläran? Du skall få höra ord från Jesus hörda av ett flertal seriösa andeskådare och mystiker, ord från Jesus genom Julian av Norwich, genom Jane Leade, genom George de Benneville, genom Jakob Lorber, genom Sadhu Sundar Singh, genom George Richtie, och genom Gabriele Wittek (alla texterna översatta från engelskan av mig):

Julian av Norwich:

Julian av Norwich (1342 – ca 1416), engelsk kvinnlig eremit (anakoret) är en av de mest kända engelska mystikerna i kristendomens historia. Hennes bok ”Uppenbarelser av den gudomliga kärleken” är en klassiker inom mystiken, och är full av den allra högklassigaste universalism. *”All shall be well, and all shall be well, and all manner of things shall be well”*, som Julian berättar att hon hörde direkt ur Jesu mun, har blivit ett bevingat ord inom engelskspråkig kristenhet, och är en av den kristna universalismens allra kändaste ord.

” (Jesus säger till Julian:) "*Allt skall bli väl, och allt skall bli väl, och alla slags ting skall bli väl… Och Han är Naturens sanna Fader och sanna Moder, och alla väsen som han har gjort att flöda ut ur*

Honom för att de skall göra hans vilja, skall bli återupprättade och förda åter till Honom genom mäniskans frälsning genom Nådens arbete"… Allt varande så, verkade det för mig vara omöjligt att varje slags ting skulle bli väl, som vår Herre uppenbarade den här gången… Och till detta hade jag inget annat svar som en uppenbarelse från vår Herre, förutom detta: ”*Vad som är omöjligt för dig, är inte omöjligt för mig. Jag skall bevara mitt ord i allt och skall göra allting väl*.”

(Julian av Norwich i boken "Revelations of Divine Love" 1395)

Jane Leade

Jane Leade (1624 -1704) var en engelsk kvinnlig kristen mystiker och visionär. Hon var ledare för ”The philadelphian society” i London, grundad av John Pordage, en engelsk mystiker inspirerad av Jakob Böhme. Jane Leades spiritualitet hade mycket gemensamt med radikalpietismen. Med den delade hon sin universalism, som hon kom att besitta genom ett antal universalistiska visioner från andevärlden.

"3. En ytterligare uppenbarelse med hänsyn till änglarnas avfall.

[EG 3] §. Då uppenbarades det sålunda ytterligare av KRISTUS Herren själv, som drog upp min ande mycket nära Honom och sade dessa ord: "*Förundras du över denna fullständiga och fullkomliga återlösning av alla mänsklighetens varelser genom mig? Vad kommer du att säga om den enorma gudomens kärlek öppnar sig ännu mer underbart och djupare, för att nå Lucifers fall och hans hierarki, så att de också kan återställas till sin första ursprungliga härlighet och excellens?"* Då kastades jag i en tyst förundran och sade i mig själv: Herre, vem har fattat eller insett vad Guds enorma kärlek kan frambringa? Så när jag återvände till min kroppsliga

tillvaro, började jag hysa en viss tro på detta, och sökte i Skrifterna vad jag kunde hitta för att reda ut detta."

(Ur boken "The everlasting Gospel" 1697, s. 13)

"Se, säger Herren, jag skall göra allting nytt, och slutet skall återvända till dess ursprungliga-primära-varelse; må ingen klaga över att Guds nåd är av denna bredd, att genomföra en fullständig återställelse."

(Ur "The Enochian Walks with God" 1694)

George de Benneville

George de Benneville, (1703 –1793) var en fransk läkare som hade en nära-döden upplevelse där han fick höra av Jesus och Adam och Eva att alla varelser skall bli frälsta och allting ska återupprättas. Han predikade universalismen i Frankrike, och blev mer en än gång dömd till döden. Han immigrerade senare till Amerika för att söka religiös tolerans. Han arbetade där med indianerna och lärde sig deras örtmedicin. Han är en av pionjärerna för den amerikanska universalistkyrkan på 1800-talet.

"Jag skall göra alla ting nya, sade Härskarornas herre, och slutet skall återvända till dess begynnelse."

(Ur "*The Life and Trance of Dr. George De Benneville" first published 1805)*

Jakob Lorber

Jakob Lorber (1800 – 1864) var en kristen mystiker och visionär från Styria (nuvarande Österrike) som förespråkade liberal universalism. Han kallade sig själv "Guds skrivare". Han började 1840 höra en inre

röst som kom från Jesus, och började skriva ner vad rösten sade. Efter hans död 24 år senare fanns det över 10 000 sidor material som han hade skrivit ner av vad rösten sade.

”För ett barns sak skall jag offra tusen millioner solar och världar av alla slag, om jag inte på annat sätt kunde få den att komma tillbaka till mig. Om, däremot, frågan var att ett barn bara kunde frälsas genom att Jag gav detta mitt enda eviga liv för det, ville jag hellre låta också detta gå från mig hellre än att förlora ett av Mina barn. Kan du fatta en sådan kärlek?”

(Jesus genom Jakob Lorber i boken (God's Household II 251, 14, 17))

Sadhu Sundar Singh

Sadhu Sundar Singh (1889-1929?) var en indisk kristen mystiker och missionär som vandrade omkring i Indien barfota som en kristen sadhu (indisk helig man) och predikade evangeliet. Han försvann tillslut spårlöst i Tibet, och hans lik hittades aldrig. Han hade förmågan att gå ut ur kroppen och tala med Jesus och änglarna. I en av hans visioner talade han med Jesus och Jesus sa följande ord till honom:

"För kött och blod kan inte ärva Guds rike, och inte heller temporära saker de som är eviga, tills människan är fri från den förgängliga dödligheten och uppreses till härlighet (1 Kor XV.50,53; Rom. VIII.19 -22). Då ska min vilja göras på jorden i varje varelse, såsom den görs i himlen. Då ska smärta och lidande, sorg och suckan, ve och döden för alltid vara förbi, och alla mina barn ska inträda i min Faders rike, som är glädje i den Helige Anden, och de ska regera för alltid och alltid (Rom. xiv.17; Rev. xxi.4; xxii.5)."

(Jesus till Sundar Singh, från boken "At the master's feet" 1922)

Såhär berättar Sundar om det möte med Jesus där Jesus sade dessa orden till honom:

"När jag stod upp från denna bön såg jag en glödande varelse, uppbyggd av ljus och skönhet, stående framför mig. Även om han inte talade ett ord, och eftersom mina ögon var täckta av tårar, såg jag inte honom så tydligt, där strålade från honom blixtliknande strålar av livgivande kärlek med sådan kraft att de gick in i och badade min själ. På en gång visste jag att min kära Frälsare stod framför mig. Jag steg på en gång från klippan där jag satt och föll ner vid hans fötter. Han höll i handen nyckeln till mitt hjärta. När han öppnade den inre kammaren i mitt hjärta med sin kärleksnyckel, fyllde han det med sin närvaro, och vart jag än såg, in i mig eller utanför, såg jag ingenting annat än honom. Då visste jag inte att människans hjärta är själva Guds tron och fästning, och att när han kommer in där för att bo, börjar himlen. På dessa få sekunder fyllde han så mitt hjärta och talade så underbara ord, att även om jag skrev många böcker kunde jag inte berätta dem alla. Ty dessa himmelska saker kan förklaras endast på himmelskt språk, och jordiska tungor är inte tillräckliga för dem. Ändå kommer jag att sträva efter att skriva ner några av dessa himmelska saker som genom synen kom till mig från Mästaren. På klippan som jag satt på innan, satte han sig själv, och med mig själv vid hans fötter började mellan mästare och lärjunge den konversation som nu följer:"

(Sundar Singh, i boken "At the master's feet" 1922)

George Richtie:

George Ritchie (1923 - 2007) var en amerikansk psykiatriprofessor som hade en omtalad nära-döden upplevelse. Låt mig presentera honom med ett utdrag från Ken Vincents bok "The Golden Thread: God's promise of universal salvation" från 2005:

"Den första nära-döden upplevelsen jag någonsin läste var den av psykiatrikern George Ritchie. Dr. Ritchie råkar vara professorn som tränade nära-döden pionjären Raymond Moody (www.lifeafterlife.com). I hans omständliga vision beskriven i hans bok "Ordered to Return" i vilken hans guide var ingen mindre än Jesus själv, visades han ett varierande antal helvetiska upplevelser, av vilka vissa var på jord-planet och andra i andra sfärer. På alla dessa ställen, fanns det varelser av ljus som stod bredvid de förlorade själarna, och dessa änglar försökte få dem att ändra sina tankar. Ritchie anför också att Jesus berättade för honom att han skulle dra ALLA människor till sig, ekande av den stora universalistiska passagen:

"När jag (Jesus) upphöjs från jorden, skall jag dra alla till mig." (Joh. 12:32)"

Här kommer Ritchies egna ord om händelsen 1943:

"Plötsligt insåg jag hur fel det var för någon av oss på jorden att döma en annans väg till Gud eller känna att vi har de enda svaren. I samma stund som den insikten kom in i mitt medvetande följdes den av Hans tanke placerad i mitt sinne:

Du har rätt, ty om jag, KÄRLEKEN, lyfts upp, skall jag dra hela mänskligheten till Mig. Om du kommer till att känna Fadern, kommer du att känna Mig. Om du kommer till att känna Mig kommer du att känna att KÄRLEKEN inkluderar alla varelser oavsett ras, tro eller hudfärg."

(citat från Ritchies böcker "Return From Tomorrow" och "Ordered to return: My Life After Dying")

Gabriele Wittek:

Gabriele Wittek (f.1933) är en tysk visionär och profetissa, som 1984 grundade det kristna kyrkosamfundet "Universelles leben" (Universellt liv), som baserar sig på hennes kanaliseringar av Jesus Kristus. Jesus har genom henne särskilt betonat djurrättsfrågor och ekologi. Förutom att de tror på Bibeln, tror de också på reinkarnation och utomjordingar.

”Gud skapade likväl fullkomliga barn till sin avbild. Det Han skapade kommer inte att upplösas, eftersom Han är absolut och fullkomlig. Kärleken och barmhärtigheten, den Eviges himmelska nåd, kommer genom Mig, Hans Son och himlarnas medregent, att befria varje själ.”

(Jesus genom Gabriele, om jag minns rätt från boken "This is my Word")

Kap. 7: Emanuel Swedenborg om apokatastasis

Emanuel Swedenborg (1688-1772) är bredvid Carl Linné den mest kända svensken internationellt. Han var en vetenskapsman, som lämnade sin vetenskapliga karriär för att ägna sig åt ett jättelikt mystiskt, teosofiskt skriftställarskap, inspirerad av hans syner och samtal med andevärlden. Han hade gåvan att umgås med andar och änglar, fritt, varje dag under tjugosju år. Han är nog världens mest kände andeskådare. Hans universalism är mindre känd (han kan här uppfattas vara delvis motsägelsefull), men desto tydligare i de få ställen i hans skrifter, där han berör ämnet. Nästan alla Swedenborgs universalistiska yttranden kommer från hans Andliga Dagbok, och är daterade tidigare än Swedenborgs huvudverk "Arcana Coelestia" och "Himlen och helvetet". Detta har fått de ortodoxa Swedenborgianerna att tro att Swedenborg bytte mening beträffande helvetets evighet under sitt liv, och att det är den sene Swedenborgs mening häri som är giltig. Detta behöver dock inte vara fallet, ty Swedenborg skrev så gott som allt han skrev på latin, och det latinska ordet för evighet som han använde, "aeternitas", betydde på Augustinus tid **både** "tidsålderlig" eller "eonisk", och "evig". (Följande har jag från Online Etymology Dictionary:) Det latinska ordet "aeternitas" härstammar från latinets "aeviternus" "av stor ålder" och från "aevum", "tidsålder". Det kan mycket väl hända att Swedenborg, som var väl hemmastadd i antikens latin, använde ordet "aeternitas" och "aeternus" ("evig", det har än idag enligt vår etymologiska ordbok dubbelbetydelsen av tidsålderlig och evig.) i denna av de antika betydelserna, dvs. tidsålder/tidsålderlig).

I det här kapitlet ska jag citera de viktigaste universalistiska texterna i hans skrifter. Men först till en lärd och respekterad gammal kyrkohistorikers mening i frågan:

C.A.Cornelius skriver i sin kyrkohistoria (1890, del 7, s. 105) ”Ingen bliver dock (enligt Swedenborg) för all evighet en fördömd ande. Äfven helvetesstraffen avse förbättring, och en alltings återställelse är att vänta, ty ”allt hos Herren” säger Swedenborg, ”är godt, är

ändamål, ja ett godt ändamål, men evigt plågande har icke något ändamål.”

Sedan till Spiritual Diary. Jag översätter inte texterna, så att jag kommer så nära det latinska originalet som möjligt. Vi börjar med första volymen, paragraf 228:

"I was let down to the unhappy in hell, that I might perceive their state, and hence announce to the world that there is a hell, especially to the unbelievers, not only that there is a hell, but also what the state of those is who are there, this state, indeed, I cannot sufficiently describe I - heard lamentations of this land: "O God", " O God!", "Jesus Christ, have mercy", "Jesus Christ, have mercy", and this for some time, to which I, at first, directed my attention, but afterwards when I was in hell, and, indeed, as to the body, such as I have now, one of those miserable wretches was permitted to speak with me, the conversation lasted for some time, but I cannot relate the things which occurred, this I can only state now, that they complained of those spirits who were free, or at large, or those furies who still are permitted to dwell in the ultimate heaven, stating that it is such spirits who desire to torment them, for then cupidity is to torment men, and also spirits, whoever they may be - to suffer ineffable torments, but it was permitted me to relieve or console them with a certain degree of hope, so that they should not entirely despair. For they said they believed the torment would be eternal They were relieved or consoled by saying that God Messiah is merciful, and that in His Word we read that the “prisoners wall be sent forth from the pit” (Zech ix 11), it was told them that the pit signifies hell, which I heard confirmed from above. These things were stated to them that they might receive some consolation, which, they said, they did then feel. But what is still more wonderful, and what I can attest as worthy of belief, because it is true, is, that God Messiah, being moved with inmost mercy, appeared out of heaven unto these spirits, and, indeed, as was told me, in glory, I could also discern it, but not so manifestly as those unhappy spirits, from which appearance they confessed that they received great consolation. I am now informed that the angels

also consoled them, and that they would continue to console them. Moreover, I desire to state this fact, for I know it to be true, because I have perceived it, that many of them have been raised from hell and torments into heaven, where they now live, and that it appeared to a certain one, who had been in the greatest torment, as though God Messiah embraced and kissed him [See Luke xv 20] Afterwards several were delivered from hell, and raised up into heaven. In the night between the 29th and 30th of October, 1747."

(Fån Emanuel Swedenborg: Spiritual diary, vol 1, paragraf 228)

"244. It is a heavenly arcanum, concerning which I have sometimes been instructed, that those who are bound in the pit, or vastated, concerning whom the prophets so often speak, are not delivered hence before the punishment or vastation is consummated, when the deliverance is compared to a travailing woman, especially in this, that there is a certain necessity which can no longer be resisted, which is urgent that they come forth, and thus that they be delivered from bondage, and established in liberty."

(Från Emanuel Swedenborg: Spiritual diary, vol 1, paragraf 244)

"261. Certain of those who are bound, or prisoners in the pit are not delivered before they come to the last degree of despair, that is, when they have paid the " uttermost farthing" [See Matt. v. 26] This also is called the pain of travailing woman, and to come to the birth."

(Från Emanuel Swedenborg: Spiritual diary, vol 1, paragraf 261)

"286. Moreover, I was afterwards told from heaven that such are there (as have so very little of [the human principle] left that they remain there for centuries, some having been there already twenty centuries. There are, however, none of those there who perished in the time of the Flood,) but they have been brought out of that dreadfully infernal tune, and there are those who have been created anew.

286} Afterwards that devil wondered that I, when I rose from bed, should live upon the earth, these things were seen by me in full wakefulness, and at the same tune in vivid thought, together with speech, so that it is a pure truth. 1747, Dec 1."

(Från Emanuel Swedenborg: Spiritual diary, vol 1, paragraf 286)

"1497. According, into such a dungeon are such spirits consigned, where they appear to each other as so many serpents, of the kind called dragons, and there they live, in direful phantasies, they cannot, indeed, hurt one another, but are, as it were, divested of rationality, thus resembling such monsters. There they remain for centuries, until their former life is altered, for as the delights of their life consisted in revenge, these delights cannot be extinguished but with such life, wherefore they remain in that state until they no longer know that they had been men. Thus their former life, although still it remains, and they are enabled, by a superadded gift [of the Lord], to alter their life [1218] , which ability so long as they can be preserved, they can be continued amongst certain classes of spirits, but of what quality they then approve themselves has not yet been granted me to know. 1748, March 18."

(Från Emanuel Swedenborg: Spiritual diary, vol 1, paragraf 1497)

"1844. ...for it would be unreasonable to suppose that the lord would permit any one to be punished in hell, much less to eternity, for (the sins of) a short life, especially as each one considered his principles to be true, and was thus fixed in his persuasion. It is not to be thought therefore that the Lord would suffer any one to be punished, much less without intermission for ever, except with a view to reformation, as whatever is from the Lord is good, and for a good end, but eternal punishment could have no (such) end."

(Från Emanuel Swedenborg: Spiritual diary, vol 1, paragraf 1844)

"2826 .
Det var ett tal i himlen angående helvetet och de olika straffen, och förstörelserna där, och där var en som antog för säkert att helvetiska straff skulle vara i evighet, och att deras ände kan aldrig bli given, ännu mindre återlösning från helvetet genom Herren; till vilken det var icke desto mindre visat att aldrig kan något straff bli givet i det andra livet förutom för en ände, ännu mindre kan det tänkas att något straff är givet utan en ände, det skall man veta, att genom straff och plåga han kan bli dämpad så att han blir förmögen att vara i något gott samhälle. I Herren ingenting är givet utan en ände i det goda: Det gudomliga själv och gudomlig visdom är en ände i det goda eller till det goda därför skulle det vara mot gudomlig visdom eller mot det gudomliga att en själ skulle bli plågad i evighet utan en ände i det goda: som är förklarat av en regel känd i världen,

2827.
den största rättvisa skulle vara orättvisa. Människan har förtjänat detta, och sådan är människan, därför predikas evigheten: men Herrens förbön eller Herrens återlösning griper in och befriar eller tar bort från helvetet; ty om man blir straffad i evighet är det ingen människa som inte skulle vara benägen till evig fördömelse, ty i ingen är det något förutom idel ondska: därför är var och en fördömd, men räddad av Herren. Den anden som var med mig har blivit

räddad, tagen från den svarta sjön, och jag uppfattar att något falskt vidlåder honom, från vilket han är icke desto mindre befriad genom gudomliga medel, ty samhällena i himlen har från Herren deras åtrå att inte förlora en enda, ty de förkastar ingen, men han förkastar sig själv, och således är det med hans fantasi. 1748, August 14."

(Swedenborg: Spiritual Diary, 2826-2827)

"Men då sanningen är, att den essentiella Kärleken är den enda orsaken till skapelsen, som jag har fullständigt demonstrerat i avhandlingen ”Änglavisheten om den gudomliga kärleken och den gudomliga visdomen”, och i själva verket i alla mina andra filosofiska och teologiska skrifter rakt igenom; Kärleken, därför, är också orsaken till alla dess skapade tings universella frälsning; och essentiell kärlek, som sade ”Låt det bli ljus, och det blev ljus”, har inte, kan inte ha en önskan, utan har den allra positivaste vilja: och om det inte kan finnas annat än en verklig vilja, som var fullständigt demonstrerat i avhandlingen ”Det Nya Jerusalem och dess himmelska lära”, om, säger jag, det inte kan finnas mer än en verklig vilja i hela tingens obegripliga avgrund, vem skall någonsin vara förmögen att hindra den viljan, eller vem skall säga till den, saken skall inte vara så och så? När han sade, Fiat lux, låt det bli ljus, vem kunde någonsin ha hindrat ljuset från att lysa? Ja, sedan, Herrens mest positiva vilja är, och jag har redovisat det på tusen ställen i mina arbeten, educere omnes ab inferno, att dra alla ut ur helvetet; och hans vilja skall högst säkert komma till sin fulla effekt. Men allt i sin rätta ordning."

(ett kanaliserat budskap från Swedenborgs ande, från skriften ”Emanuel Swedenborg's New Year's gift to his readers for 1791", utgiven 1791)

Kap. 8: George de Bennevilles universalistiska nära döden-upplevelse. Några utdrag ur en bok.

Det följande är utdrag ur artikeln "An 18th Century Near-Death Experience: The Case of George de Benneville", av Ken R. Vincent, Ed.D. och John C. Morgan, D.Min.

Artikeln är en nätartikeln, men publicerades ursprungligen i Journal of Near-Death Studies, Fall 2006, 25(1) pp.35-48.

(de Bennevilles ord i artikeln är hämtade från boken "Life and trance of George de Benneville" (publicerad 1882), som kan läsas fritt på Internet Archive. För en introduktion till Georde de Bennevilles person, se Wikipedia-artikeln om honom)

Nu till utdragen:

"This is de Benneville's NDE in his own words. The spelling and punctuation are left in their original form.

"I felt myself die by degrees, and exactly at midnight I was separated from my body, and saw the people occupied in washing it, according to the custom of the country. I had a great desire to be freed from the sight of my body, and immediately I was drawn up as in a cloud, and beheld great wonders where I passed, impossible to be written or expressed. I quickly came to a place which appeared to my eyes as a level plain, so extensive that my sight was not able to reach its limits, filled with all sorts of delightful fruit trees, agreeable to behold, and which sent forth such fragrant odors that all the air was filled as with incense. In this place I found that I had two guardians, one at my right hand and the other at my left, exceeding beautiful beyond expression, whose boundless friendship and love seemed to penetrate through all my inward parts … They had wings and resembled angels, having shining bodies and white garments.

“He that was at my right hand came before me, and said:

“My dear soul and my dear brother, take courage, the most holy trinity hath favored you to be comforted with an everlasting and universal consolation, by discovering to you how, and in what manner, he will restore all his creatures without exception, to the praise of his glory, and their eternal salvation; and you shall be witness of this, and shall rejoice in singing and triumph with all the children of God, therefore as a reward for the friendship and love that you have born for your neighbours, on whose accounts you had many extreme griefs, and shed many tears, which God himself, who shall turn all your griefs to exceeding great gladness.”

* * *

George de Benneville tilläts att se helvetet, och han sade följande om sitt besök där: "It is impossible to describe my condition, as I had great compassion towards the sufferers, inasmuch as I had part of their sufferings."

Han berättar vidare längre fram:

“After they had passed us, we were lifted up, and caused to follow them, for the air carried us the way they went, in a different manner than before. Oh! the wonders of our God! When we arrived in the place of the seven habitations of the damned, we could perceive no more darkness, obscurity, pain, torments, lamentations, afflictions, nor gnashing of teeth. All were still and quiet, and an agreeable sweetness appeared through the whole. Then all the heavenly host shouted with one voice and said:

“An eternal and everlasting deliverance, an eternal and everlasting restoration, universal and everlasting restitution of all things.”"

Och vidare längre fram:

“Presently they passed through the seven habitations of the damned and a multitude were delivered from each, and being clothed in white robes, they followed the heavenly host, praising and glorifying the most high for their deliverance; one might know them amongst the others: they all retired by a different way than that which they came.

Och vidare längre fram:

"Over against the throne I discovered Adam with Eve, rejoicing in the only mediator between God and men, and adoring together the most holy trinity for the deliverance of their children out of the great miseries and eternal condemnation into which their sin and fall had brought them, and upon their bended knees adoring the only mediator for the intercession he makes in behalf of mankind. Also I beheld a multitude of spirits flying and enflamed with the fire of heavenly love, while we adored, humbled in nothingness, rendering our religious homage to the most high for his intercession and the deliverance of all mankind. Then my guardian, who was at my right hand, coming before me, said thus:

“Dear soul, my dear brother, do you see these spirits flying, who are vanished in the spirit of love and gratitude, humbled and self-annihilated as it were, adoring before the throne of grace, and praying the saviour for the intercessions he made for them. These are lately delivered from the infernal prisons; it is from them that the tincture of the blood of Jesus Christ hath been shed even to the last drop, notwithstanding they had dwelt a long time shut up in the place of the damned, under the power of the second death, and have passed thro’ many agonies, pains and tribulations …”

“Upon that, I perceived that Adam and Eve approached, and Adam spoke to me after his manner:

“My dear brother, rejoice with universal and eternal joy, as you are favored with the heavenly visions! it is in this manner that our adorable royal high priest, mediator, and intercessor, shall restore all

my descendants to the glory of our God, and their eternal and universal salvation for the kingdom of eternal love hath power sufficient to draw all mankind out of their bondage, and to exclaim and say; O death, where is thy sting, etc. But my dear brother, this love of our God in Jesus Christ, by the power of his holy spirit, shall not only gain the victory over all the human species, but also surmount or overflow the kingdom of Satan entirely, with all the principalities of the fallen angels, and shall bring them back in their first glory, which they have had in the beginning. I will make all things new, said the Lord of hosts, and the end shall return into its beginning.""

Kap. 9: Nära döden-upplevelsen överlag och apokatastasis

Inledning

Folk som har varit vid dödens gräns kommer ofta tillbaka och berättar om underbara ting. De tror sig ha sett och upplevt vad som kommer efter döden, och mister ofta sin rädsla för döden. I artikeln "Aftereffects of the Near Death Experience" (2018) i tidskriften Psychology Today skriver författaren Marilyn A Mendoza, Ph.D. följande: "*Perhaps the most common after-effect of an NDE is the loss of the fear of death and a strengthened belief in the afterlife.*" Vad är det som gör att de mister sin rädsla för döden? Är det kanske att det inte finns något evigt helvete? Vissa nära-döden upplevare förnekar helt helvetets existens. Vi återkommer till det i ett senare kapitel.

Men Gud och Jesus i nära-döden upplevelserna är inte Gamla Testamentets straffande Gud, utan är så full av villkorslös, gränslös kärlek att upplevarna inte har ord för det, och vill bara stanna kvar i andevärlden. Det gäller också ateisternas upplevelser.

På nätet finns det en artikel som heter ”Ateisten Crystal McVeas, 36, dog och träffade gud” (aftonbladet.se) I boken "I tidens fullbordan" (2017) skriver Madeleine och Peter Wallgren följande om hennes upplevelse:

"De som upplevt Guds kärlek på andra sidan säger ofta att de inte kunde få nog av Honom. De ville bara vara hos honom i evighet trots att de inte kände honom. Crystal (i början av kapitlet) sade att det enda hon ville när hon mötte Gud var att falla ner på sitt ansikte och tillbe honom i evighet. Det var så outsägligt ljuvligt att få vara i hans närhet."

Madeleine och Peter skriver också om en ung man som mötte Jesus i en andevärldsupplevelse, och tyckte det var så ljuvligt, att han efteråt prövade alla slags droger för att få känna det samma igen, men utan att lyckas.

Några nära-döden upplevares ord om apokatastasis

Här skall jag delge ett antal nära-döden upplevares ord om apokatastasis, allas slutliga frälsning:

"The gates of hell are open. Those in hell will eventually join up, link hands, and walk out of hell together." (Mellen-Thomas Benedict)

"What all people seek, what sustains them, is love, the light told me. What distorts people is a lack of love. The revelations coming from the light seemed to go on and on, then I asked the light, "Does this mean that humankind will be saved?" Then, like a trumpet blast with a shower of spiraling lights, the Great Light spoke, saying, "Remember this and never forget; you save, redeem and heal yourself. You always have. You always will. You were created with the power to do so from before the beginning of the world. In that instant I realized even more. I realized that WE HAVE ALREADY BEEN SAVED, and we saved ourselves because we were designed to self-correct like the rest of God's universe." (Mellen-Thomas Benedict)

"All souls were created in the beginning and are finding their way back to God." (Edgar Cayce)

"We are immortal and indestructible. We have always been alive, we always will be, and there is no way in this world that we can ever be

lost. It is impossible for anyone to fall into a crack in the universe somewhere and never be heard from again. We are utterly safe and we have always been forever and ever." (Jayne Smith)

"From the light we have come, and to the light we all shall return." (Josiane Antonette hörde en röst i himlen som sade detta i hennes nära-döden upplevelse))

(alla dessa citat är från Kevin Williams artikel "Hell and the near death-experience" (2019))

- - -

Dannion Brinkley är en känd nära-döden upplevare, som deltog i Vietnamkriget som soldat. Hans nära-döden upplevelse var mycket positiv, trots hans förbrytelser i Vietnamkriget, och han skriver i sin bok om upplevelsen: "*From the light we come and to the light we return*." (från boken "Saved by the light" 1994)

– – –

Några ord om apokatastasis av sådana som forskat vetenskapligt i nära-döden upplevelser:

Från kapitlet 8, "Religious Experience research reveal universalist principles" i boken "The Golden Thread. Gods promise of universal salvation", 2005, av Ken. R. Vincent:

"Ken Ring and Evelyn Valarino's Near-Death Experience Research

One of the most thoughtful and prolific near-death researchers is social psychologist Ken Ring (www.kenring.org). In his most recent book with Evelyn Valarino (www.elsaesser-valarino.com) Lessons from the Light, he reiterates his absolute certainty that everyone will come to the light. He tells the story of a person sexually abused by her father who, when asked if Adolf Hitler would eventually come into the light, and she said, "Yes." Later she said, "Even my father will see the light." (denna kvinna hade alltså en nära-döden upplevelse. Min anmärkning)

Nona Coxhead's Religious Experience Research

Religious experience researcher Nona Coxhead in her book The Relevance of Bliss states:

"For just as the sun shines of everyone without discrimination, the realization that love and light will be fully accessible to all of us following our bodily demise is a message of joy that those who have returned from 'the gates of death' bring us."

Kevin Williams' Near-Death Experience Research

Kevin Williams, webmaster of the #1 NDE website on Google and Yahoo (www.near-death.com), is a committed Universalist. In his book, Nothing Better Than Death, he states that:

"Many Christians today cannot accept the NDE because it generally affirms Universal Salvation." "

– – –

(Kevin Williams skriver såhär om apokatastasis i artikeln "Hell and the near death-experience", 2019:)

"As with heaven, near-death experiencers have witnessed numerous variations of hell realms. These hell realms are not for judgment nor punishment, nor are they eternal. They are states of mind which acts as a “time out” condition for reflection, education and purification of negative thought patterns.

People in these hellish spirit realms remain in this condition for however long best serves their spiritual development. The way out of these hellish realms is to have a willingness to see the light and seek love. Eventually, like prodigal sons, every suffering soul in these hellish realms will see the light and heaven.

“After his death, Jesus descended into the lower afterlife regions to ‘unlock’ the gates of hell. But souls still remaining there – for them – the gates are locked from the inside. Nevertheless, NDE evidence reveals Jesus continues to rescue souls from hell during a near-death experience.

“God does not condemn anyone to hell and there is no eternal damnation. We have the ability to condemn ourselves to the hell we create within ourselves."

Kap. 10: Mördarens öde i Rebecka Springers nära döden-upplevelse

(Följande text består av sextonde kapitlet i Rebecka Springers (1832-1904) engelska bok "Intra muros" (1898), som också är utgiven på på svenska med titeln "Innanför paradisets portar". Översättaren till detta kapitel är Lars Larsen. I boken återger Springer en nära-döden upplevelse som hon hade en gång när hon var mycket sjuk, där hon besökte ett ljuvligt paradis. Det remarkabla med denna berättelse är att helvetet inte finns med där, inte ens mördaren i berättelsen är i något helvete.)

Mitt livs flod strömmade vidare på de himmelska sätten, tills månaderna började förlängas till år och mina dagliga studier steg högre på skalan av himmelska mysterier. Jag tröttnade aldrig på studier, även om jag lärde mig mycket genom observation på de resor som jag fick ta med min bror till olika delar av det himmelska riket. Jag saknade aldrig tid för sociala nöjen och njutningar, ty det finns inga tillfällen där plikten krockar med böjelsen, inga ouppfyllda önskningar, inga fåfänga strävanden efter det ouppnåeliga i det livet, som i jordens liv. Många dyrbara timmar av samvaro tillbringades i min kära fars hem, och ibland fick jag vid sällsynta tillfällen följa med honom till hans arbetsfält och hjälpa honom att instruera dem som nyligen kommit in i det nya livet med liten eller ingen förberedelse för dess plikter och ansvar. Vid ett tillfälle sa han till mig:

"Jag har det svåraste problemet jag någonsin mött i det här arbetet. Det är hur man kan upplysa och hjälpa en man som plötsligt kastade sig från ett till synes hedervärt liv in i djupet av brottslighet. Jag har aldrig kunnat komma honom att följa med mig till floden, där dessa jordiska spindelväv skulle sopas ur hans stackars hjärna; hans ursäkt är alltid att Guds barmhärtighet är så stor genom att överhuvudtaget

tillåta honom innanför himlens portar, att han nöjer sig med att alltid förbli i dess lägsta skala av njutning och liv. Inget argument eller undervisning hittills kan få honom att ändra sitt beslut. Han förleddes av förälskelse i en främmande kvinna och dödade sin åldrige mor för att säkra hennes juveler åt denna eländiga varelse. Han avrättades för brott, och ångrade sig till slut uppriktigt, men han lämnade livet med hela dådets fasa hängande vid sin själ."

"Har han sett sin mamma sedan han kom hit? Vet hon om hans ankomst?"

"Nej, hon är helt ensam i denna värld, och det ansågs inte vara klokt att berätta för henne om hans ankomst förrän hans själ var i bättre skick för att ta emot henne. Han var enda barnet och saknar inte förfining, men han var helt under kontroll av denna avskyvärda men fascinerande kvinna. Det sägs att hon drogade hans vin och hetsade honom att göra den fruktansvärda gärningen medan han var under dess inflytande, på grund av hennes hat mot hans mor, vars inflytande var emot henne. När han kom ut ur vinets inflytande, blev han förskräckt över vad han hade gjort, och hans förälskelse i kvinnan övergick i avsky — men tyvärr för sent! Han skulle inte se henne under hela sin fängelsevistelse."

"Hur länge satt han i fängelse?"

"Nästan ett år."

"Har han sett Kristus?"

"Nej, han ber om att inte få se honom. Han är mycket ångerfull och tacksam över att bli frälst från den vrede han känner var hans rättfärdiga straff, men även om han är medveten om att hans synd är förlåten, känner han ännu inte att han någonsin kan stå i den Heliges närvaro. Och här, liksom på jorden, måste var och en vara villig att ta emot honom. Hans närvaro ges aldrig oönskad. Jag har ännu inte vädjat om högre hjälp; min ambition är att leda dessa svaga själar

uppåt genom den styrka som jag anförtrotts. Kan du föreslå något som förmodligen skulle nå honom?"

"Hans mamma. Får jag ta med henne?"

Han tänkte en stund reflekterande och sa sedan: "En kvinnas intuition. Ja, ta med henne."

Jag var snart på väg. Jag hittade den stackars kvinnan, lade fakta försiktigt framför henne och väntade på hennes beslut. Det fanns ingen tveksamhet från hennes sida; på ett ögonblick sa hon: "Min stackars pojke! Visst ska jag genast följa med dig." Vi hittade min far som väntade på oss och gick omedelbart till det stora "hemmet" där dessa "studenter" - skulle vi kalla dem? - stannade. Det var en vacker stor byggnad mitt i en park, med skuggiga promenader och fontäner och blommor överallt. För en nyss befriad från jorden verkade det verkligen vara ett paradis; men för de av oss som hade smakat himlens sällsynta glädjeämnen, saknades något. Vi saknade de vackra enskilda hemmen, de små barnen som lekte på gräsmattorna, änglakörens musik; det var verkligen tamt förutom de njutningar vi hade smakat.

Vi hittade den unge mannen sittande under ett av de blommiga träden, och läste intensivt i en bok som min far hade lämnat efter sig. Det var en fridfull blick i hans bleka ansikte, men det var snarare en blick av tålmodig uppgivenhet än av ivrig glädje. Hans mor närmade sig honom ensam; min far och jag stannade kvar i bakgrunden. Efter en liten stund tittade han upp och såg sin mamma stå nära honom. En förvånad blick kom i hans ansikte och han reste sig. Hon sträckte ut sina armar mot honom och ropade lidelsefullt: "John, min kära pojke, kom hem till mig - jag behöver dig!" Det var allt.

Med ett lågt rop knäböjde han vid hennes fötter och omfamnade hennes knän och snyftade: "Mamma! mamma!"

Hon böjde sig och lade sina ömma armar om honom; hon drog hans huvud försiktigt mot sitt bröst och överöste hans böjda huvud med kyssar. O, den varma moderkärleken, densamma i jord och himmel! Endast Kristus-kärleken kan överträffa den. Här var denna upprörda moder, sänd in i evigheten av hans händer som skulle ha skyddat och uppehållit henne, böjd över sin ångerfulla son med hjärtat svämmande över med moderkärlek som lyste över honom från hennes milda ögon. Jag såg min far vända på huvudet för att dölja sina känslor, och jag visste att mina egna ögon var blöta. Min far hade förklarat för mamman att det första som skulle göras var att få hennes son till floden, så vi hörde henne nu säga smekande:

"Kom, John, min pojke, ta första steget uppåt, för din mammas skull, så att jag med tiden får glädjen att se dig i vårt eget hem. Kom, John, med mor."

Hon drog honom försiktigt, och till vår stora glädje såg vi honom resa sig och följa med henne, och deras steg ledde dem till floden. De gick hand i hand, och så långt vi kunde se dem verkade hon lugna och trösta honom.

"Tack Gud!" sa min far ivrigt. "Det blir inga fler problem nu. När de kommer tillbaka kommer han att se med klarare syn." Och så visade det sig bli.

Efter detta, med gudomlig tillåtelse, blev jag en stor del av tiden en medarbetare till min far och njöt således av hans sällskap och hans instruktioner mycket oftare än jag annars hade kunnat göra.

Down by the sea, the crystal sea,
Where all of the redeemed shall be,
Where you and I, beloved, shall go,
Our crimson robes washed white as snow
In Christ's dear blood—what hymns of praise

Thro' countless ages we shall raise!
There all our loved ones we shall see—
Think what a meeting that will be
Down by the sea!

(Från Rebecka Springers diktsamling "Songs by the Sea.")

Övers. till svenska:

Nere vid havet, kristallhavet,
där alla de förlossade skall vara,
där du och jag, älskade, skall gå,
med vår mörkröda dräkter tvättade vita som snö
i Kristi dyra blod - vilka lovsångshymner
genom oräkneliga tidsåldrar skall vi sjunga!
Där skall vi se alla våra älskade -
tänk vilket möte det skall bli
nere vid havet!

Kap. 11: Tänkvärda universalistiska citat av svenskar

"Den är en mänsklighetens lifsfråga, en fråga, som ej blott på det innerligaste berör hvar och en enskild person utan hela den mänskliga organismen, af hvilken hvar och en enskild är en del, som känner och lider och fröjdas med det hela. Och därför kan ingen med vaket sinne nöja sig med att för egen del hafva kommit i ett lyckligt tillstånd, ty detta lyckliga tillstånd kan blott blifva endels, så länge organismen i stort sedt är olycklig. Min egen fullkomliga lycka är på det innerligaste förbunden med det helas lycka."

(E.J.Ekman i boken "Evangelii fullhet och de ändlösa straffen" 1903)

"Eller har du, som drifver en dylik dogm och anser den höra till en af kristendomens viktigaste läropunkter, har du, så frågar jag, med allvar sökt fatta dess gräsliga innehåll? Har du det? Och du kan vara glad, äta och sofva, prata och skämta, under det att du vet — i öfverensstämmelse med din uppfattning — att kanske din fader, din moder, din make eller maka, dina barn och syskon och milliarder af dina medvandrare ligga i hopplös förtviflan, i ändlösa kval, hvilka kval aldrig skola upphöra, utan, då millioner år förgått, så har detta gräsliga tillstånd nyss börjat! Säg mig: har du med allvar öfvertänkt detta sakförhållande? Kan du lefva med en sådan tanke, med en sådan öfvertygelse? Måste icke ditt eget lif förpestas af en

sådan uppfattning, gudsbegreppet förryckas och Kristi hela mission till största delen omintetgöras? I sanning, det ligger en ren, skär och af alla dogmatiska spetsfundigheter ogrumlad sanning i det lilla barnets svar till sin moder, som sagt, att mycket få skulle komma till himmelen men alla de öfriga till helvetet: »Mor, om jag varit i Guds ställe, skulle jag inte ha skapat alla de där, som ska' till helvetet. Djäfvulen blir nog mycket glad, men jag tycker, Gud skulle vara ledsen!» Vid detta barns fötter kunna vi äldre få lära en himmelsk vishet."

(E.J.Ekman i boken "Evangelii fullhet och de ändlösa straffen" 1903)

* * *

"O, huru underbart en gång, när du, o Sol, fångar alla de spridda strålarna till en enda flamma, som blixtrar in i dig för att evigt förenas med sitt ursprung! Då skall enheten uppenbaras i mångfalden och mångfalden insänkas i enheten, då skall kärleken vara sitt eget pris, när du blivit allt i alla, då skall saligheten fullt avtäcka sin - nu blott genom tron anade hemlighet: "Gud och intet mer." "

(Linnea Hofgren i den ena av sina två självbiografier)

* * *

"En människa "gå förlorad"? Antingen gå ingen människa förlorad eller gå vi alla förlorade." (Vilhelm Ekelund i "Böcker och vandringar", s. 128, 1923)

* * *

"Det har hänt mig flera gånger att en bekymrad mor kommit och sagt: "Jag kan inte föreställa mig att jag skulle kunna vara lycklig i himlen om ett av mina barn inte var med där." Nej, naturligtvis inte. Och om det är självklart för en mor att känna så, hur mycket mer måste då inte Jesus göra det för var och en av oss, han som älskar oss oändligt mycket mer än en mor kan älska sina barn? Jesus, den gode herden, har fått Faderns uppdrag att ta hand om **alla** människobarn.

Om ett enda får, en enda av oss, saknas i hjorden blir hela jorden ödelagd och herden kan inte mer vara glad. Varje människa har ett unikt och oersättligt värde. Varje människa är viktig, livsviktig. Jesus lider villigt och blir korsfäst för var och en av oss personligen. En djupare insikt i detta skulle omedelbart ändra vårt förhållande till Gud. Det skulle bli fyllt av ödmjuk tillit, vördnad och tacksamhet."

(Wilfrid Stinissen i andaktsboken Idag är Guds dag", 1994, 29 April)

* * *

"... jag tror inte att Gud har något gigantiskt, kosmiskt koncentrationsläger där människor - kanske du och jag - kommer att plågas i evigheters evigheter för det vi misslyckades med i livet."

(Olle Carlsson i "Kristendom för ateister", 2007)

* * *

"Vi ser att allt har skapats för att tillhöra Kristus. Hela skapelsen är delar i hans andliga kropp. Därför måste allt återställas, för annars skulle Kristus inte kunna förhärligas med den härlighet som han hade innan världen var till, Joh. 17:5."

(Madeleine och Peter Wallgren i boken "I tidens fullbordan" (2017)

* * *

"Om människan hade ätit av Livets träd, hade hon i sitt fallna tillstånd fortsatt att leva i evighet på jorden i en fruktansvärd tristess, oavbrutet ansatt och plågad av onda medmänniskor.
Om Gud var så noga med att skona oss människor från ett liv i evig misär, varför skulle han plåga somliga av oss i ett evigt helvete?"

(Madeleine och Peter Wallgren i boken "I tidens fullbordan" (2017, s. 22)

* * *

"Men Peter Halldorf menar, precis som exempelvis NT Wright, att det även i den eviga världen kan komma att finns människor som i sin fria vilja verkligen inte vill ha med Gud att göra. Vad som till slut händer med dessa vet vi inte, för Skriften berättar inget om det. NT Wright menar, och som jag uppfattar Halldorf, att de som verkligen inte vill kännas vid Gud succesivt upphör att vara de gudsavbilder vill alla en gång skapades till att vara. Det vill säga att man blir något annat, vad kan dock ingen veta."

(Berndt Isaksson om Peter Halldorfs bok "Den svåra kärleken" (sid. 83-84) i blogginlägget "Himmel och helvete" 13 juni 2022)

Kap. 12: Vad tre mystiker har upplevt i syner om apokatastasis

Jane Leade (1624 -1704) var en engelsk kvinnlig mystiker och visionär. Hon var ledare för "The philadelphian society" i London, grundad av John Pordage, en engelsk mystiker inspirerad av Jakob Böhme. Jane Leades spiritualitet hade mycket gemensamt med radikalpietismen. Med den delade hon sin universalism, som hon kom att besitta genom ett antal universalistiska visioner från andevärlden. Här kommer ett utdrag av hennes universalistiska uppenbarelser som jag inte hade med i min citatsamling "Tankar om allas frälsning" 2014:

Från Jane Leades bok "The everlasting Gospel" 1697, s. 12-13, utdraget översatt av Lars Larsen:

"2. En redogörelse för en visionär transport in i de dödas regioner, och vad som passerade framför KRISTUS Medlartron.

[EG 2a] §. För jag kan verkligen säga, jag tog inte emot från människors visdom, eller enligt tradition, utan från den rena manifestationen av Kärleken, som bröt upp dess djup i mig. För även om jag hade hört talas om en sådan föreställning, så ignorerade jag den helt och hållet; och skulle inte hysa någon tro angående en sådan bredd som denna, som skulle sträcka sig så långt att hela den fallna skapelsen återställdes, tills jag hade en uppenbar vision öppnad för mig. Min ande bars ut för att skåda flera områden, där jag såg de döda, många och olika i sina fångenskaper, befinna sig i mörka centra, som klagande över och begråtande deras tillstånd, eftersom de, medan de var i kroppen, hade missbrukat sin tid och förlorat sin möjlighet att ta tag i Kristi återlösande kärlek. Sedan passerade min Ande genom dessa och fördes bortom dem in i en Ljus-Orb och Princip, där jag såg KRISTUS tron i Hans kungliga och prästerliga ämbete, gå i förbön och vädja inför Fadern om giltigheten av Hans återlösande blod. Och mitt emot denna tron såg jag ADAM den

förste, tillsammans med sin EVA , som gladde sig i hopp om att KRISTUS* medlarskap skulle vara av den makten och kraften, att det skulle befria deras avkomma ur allt ve och elände, både i tid och utan tid.

[EG 2b] Och jag såg vidare åtskilliga andar, som ljusa lågor som flyger, så att säga, snabbt in i denna princip, befrias från de fängelser de befann sig i. Varpå jag, som var en naken ande där, frågade: Vad var dessa? Och HERREN själv uttalade detta ord: "Detta är de för vilka mitt blod har utgjutits, fastän de länge varit inblandade och instängda i den andra döden, efter att ha gått igenom mycket vånda och ångest. Men se nu hur de befrias och kommer hit för att bli klädda med nya och ljusa kroppar." Varpå jag såg ADAM och EVE resa sig upp med jublande glädje och säga: "Så skall hela vår avkomma återställas och komma in gradvis." Vid vilket ord jag riktade mig till ADAM och sade: Hur kan detta komma sig, att allt det skulle återupprättas, som från världens begynnelse hade levt och gjort uppror i djävulska andar? Och det svarades: "Den andre ADAM, Herren från himlen, är mer än tillräcklig för att reparera det brott som gjordes av mig. Tveka därför inte, ty frälsningen ska vinna segern. Ty kärlekens kungarike kommer att uppsluka alla riken som har varit underlagda det djävulska riket." Detta var en fantastisk vision, som fick mig att överväga och väga noggrant vad som menades härmed, men jag lämnades fortfarande i ett visst tvivel."

* * *

Det följande är ett utdrag från den kanadensiska neuropsykiatrikern Richard M. Buckes (1837-1902) bok Cosmic Consciousness, där han också noterar att hans upplevelse av kosmiskt medvetande tilldrog sig efter en natt då han läste Whitman och romantiska poeter. Före denna upplevelse var han positivist, lärjunge av Auguste Comte, och ateist:

"Plötsligt, utan någon som helst varning, fann jag mig själv svept i ett flammfärgat moln. En stund tänkte jag på eld, en enorm

brandkatastrof någonstans i närheten i den stora staden; i nästa stund, visste jag att elden var inuti mig själv. Direkt efteråt kom det över mig en känsla av jubel, av enorm glädjefullhet ackompanjerad eller omedelbart åtföljd av en intellektuell upplysning omöjlig att beskriva. Bland annat, kom jag inte bara till tro på, utan jag såg att universum inte är utgjort av död materia, men är, tvärtemot, en levande Närvaro; jag blev medveten i mig själv om evigt liv. det var inte en övertygelse om att jag skulle få evigt liv, men en medvetenhet om att jag ägde evigt liv då; jag såg att alla människor är odödliga; att den kosmiska ordningen är sådan att utom allt tvivel alla ting samarbetar för var och ens goda; att världens grundprincip, ja alla världars, är vad vi kallar kärlek, och att var och ens lycka i slutändan är absolut säker. Synen varade några få sekunder och var borta, men minnet därav, och känslan av verkligheten i vad den lärde har bestått genom det kvartssekel som sedan har förflutit. Jag visste att det synen visade var sant. Jag hade nått till en synpunkt från vilken jag såg att det måste vara sant. Den åsikten, den övertygelsen, jag kan säga det medvetandet, har aldrig, även i perioder av djupaste depression, förlorats. ”

(Min översättning)

* * *

Sadhu Sundar Singh (1889-1929?) var en indisk kristen mystiker och missionär som vandrade omkring i Indien barfota som en kristen sadhu (indisk helig man) och predikade evangeliet. Han försvann tillslut spårlöst i Tibet, och hans lik hittades aldrig. Han hade förmågan att gå ut ur kroppen och tala med Jesus och änglarna. I en av hans visioner talade han med heliga i himlen och en av de heliga sade följande ord till honom (det följande är ur boken "The Visions of Sadhu Sundar Singh" 1926):

"Då sade en annan av de heliga: "Alla himlens invånare vet att Gud är kärlek, men det har varit dolt från all evighet att hans kärlek är så underbar att han skulle bli människa för att frälsa syndare och för

deras rening skulle dö på korset. Han led så för att han skulle rädda människor och hela skapelsen som är underordnade tomheten (vanity). Sålunda har Gud, när han blev människa, visat sitt hjärta för sina barn, men om andra medel hade använts, skulle hans oändliga kärlek ha bestått för evigt gömd. "Nu väntar hela skapelsen uppriktigt, väntar på Guds söners uppenbarelse, när de kommer att återupprättas och förhärligas. Men för närvarande kommer de, och hela skapelsen, att förbli stönande och kämpande tills denna nya skapelse kommer att ske. Och även de som har blivit födda på nytt suckar i sig själva och väntar på kroppens återlösning. Den tid närmar sig då hela skapelsen, lydig mot Gud i allt, kommer att bli befriad från förgängelse och från denna tomhet för alltid. Då kommer den att förbli evigt lycklig i Gud och i sig själv uppfylla det syfte för vilket det skapades. Då kommer Gud att vara allt i alla" (Rom 8: 18-23).

(Min översättning)

Kap. 13: Apokatastasis i andra religioner

Judendomens tro på apokatastasis

"The view that in a future world, whenever that would be, all things would return to their original holy state, had eminent advocates from the days of the Gerona kabbalists onward. Nahmanides spoke of "the return of all things to their true essence" - a concept drawn perhaps from Christian eschatology and the doctrine of *apokatastasis* (reintegration) - and he meant by this the reascent of every created being to its source in emanation which would no longer leave room for the continued existence of the realm of evil in creation or of the power of the evil instinct in man. It would appear, indeed, that this return was connected in his view with the great jublee..."

"The dominant view (among the kabbalists, my remark) was that the power of evil domain would be destroyed and disappear, since there would be no longer any justification for its continued existence."

(Gershom Sholem i sin bok "Kabbalah", 1974, sida 127)

"...the midrashic view that the redemption would be a return to that perfection which was sullied by the sin of Adam and Eve. It would not be something entirely new, but a restoration, or a renewal. Creation at the time of redemption would assume the form that was intended from the beginning by the Divine mind." // "In the Divine realm, the state of redemption is expressed as the end of the "exile of the *Shekinah*", the restoration of the Divine unity throughout all areas of existence." // "At the time of redemption there will be a continuous union of king and queen, or of the *sefirot Tiferet* and *Shekinah*; that is to say that there will be an unceasing stream of Divine influx through all worlds, and this will bind them eternally together." // "After the life of beatitude experienced by the resurrected, this world would be destroyed, and recreated in a new form. Perhaps the world to come

would be the creation of another link in the chain of "creations", or *shemitot* ("sabbaticals": according to the view of the author of *Sefer ha-Temunah*) or even the creation of a spiritual existence through which all existing things ascend to reach the world of the *sefirot*, and return to their primeval being, or their "higher source". In the "Great Jubilee", after 50 000 years, everything will return to the bosom of the Sefirah Binah, which is also called the "mother of the world". "

(Gershom Sholem i sin bok "Kabbalah", 1974, sidorna 335-336)

Spiritualismens tro på apokatastasis

De flesta spiritualister tror på en form av apokatastasis. Det kommer t.ex. fram i deras föreningars trosbekännelser. Här är ett utdrag ur en sådan, av National Spiritualist Association, den äldsta och största spiritualistiska föreningen i Amerika:

"8. We discard entirely the terrible wrong and illogical teachings of eternal damnation and in place thereof we accept and present for consideration of thinking people the thought of the continuity of life beyond the change called death. A natural life, where the opportunity for growth and progress to better, higher and more spiritual conditions are open to all, even as they are here on the earth plane of life. We accept no such teaching as a "Hell Fire," but we do teach that sin and wrong-doing will necessarily bring remorse and suffering that would be difficult to describe in words and which can only be relieved by the individual's own efforts if not here, then in the hereafter. If we make our own lives better while here and that of our neighbors happier we shall unfold that happiness or heaven on earth which we shall carry with us into the Spirit World."

(Från the principles of National Spiritualist Association, deras tolkning av Joseph P. Whitwell, tredje NSAC presidenten)

Några medier som uttryckligen trott på apokatastasis:

Olof Jönsson:

(från Brad Steigers monografi över Olof Jönsson: *"Fallet Olof Jönsson. Ockulta fenomen - parapsykologiska experiment.*" 1971)

"Brad Steiger: "Förekommer någon typ av straff i livet efter detta?"

Jönsson: Nej. I detta liv måste vi ha en poliskår för att skydda så kallade normala människor för dem som är födda med skavanker. Min filosofi är att det inte finns dåliga människor, människor är bara födda med olika förutsättningar. Jag tror att vi alla tillhör Kosmos, det vi kan kalla Gud, att samma universella lagar gäller för minsta atom, som för helheten.

I livet efter detta finns inget straff, inga lidanden, inget gott eller ont; det finns bara perfekt Harmoni."

"Brad Steiger: - Olof, det verkar som du anser att universum är skapat efter en gudomlig plan, helt ändamålsenligt.

-Ja, en gudomlig plan som kommer att sluta i evig harmoni."

Fotnot av Lars Larsen: Olof Jönsson hade bl.a. förmågan att gå ut ur kroppen med hjälp av sin vilja när det behagade honom, och resa i andevärlden.

* * *

Edgar Cayce

"Edgar Cayce, a spiritist and a New Age prophet, says that "The destiny of the soul, as of all creation, is to become One with the Creator", and that no soul is ever lost." (Från boken "The facts on life after death" av John Ankerberg and John Weldon, 2011)

Apokatastasis i Islam

Omar Khayyam (1048 – 1131)

Från "Rubaiyat":

193 They say, when the last trump shall sound its knell,
Our Friend will sternly judge, and doom to hell.
Can aught but good from perfect goodness come?
Compose your trembling hearts, 'twill all be well.

276 O Thou! Who know'st the secret thoughts of all,
In time of sorest need who aidest all,
Grant me repentance, and accept my plea,
O Thou who dost accept the pleas of all!

204 Can alien Pharisees Thy kindness tell,
Like us, Thy intimates, who nigh Thee dwell?
Thou say'st, "All sinners will I burn with fire."
Say that to strangers, we know Thee too well!

"Miqdad reported that he heard God's messenger say, "There will not remain on the face of the earth a mud-brick house or a camel's hair tent which God will not cause the confession of Islam to enter, bringing both mighty honor and abject abasement. God will either honor the occupants and put them among its adherents, or will humiliate them and they will be subject to it." Miqdad said, "God will then receive complete obedience.""

(Hadith of Ahmad)

"Those who are wretched shall be in the Fire... they will dwell therein for all the time that the heavens and the earth endure, except as your Lord wills; for your Lord is the sure Accomplisher of what He plans."

(Qur'an 11.106-07)

Apokatastasis i Zoroastrianismen

"Some modern minimalist scholars dispute the fact that Zoroaster was a Universalist and say that Universal Salvation came into Zoroastrianism later; however, as Mary Boyce points out in Textual Sources for the Study of Zoroastrianism, the religion was definitely Universalist many years before Christianity when the 4th century B.C. Greek, Theopompus stated that:

"Zoroaster prophesies that some day there will be a resurrection of all the dead. In the end Hades shall perish and men (people) shall be happy ...""

(Från boken "Religious evidence of the afterlife", 2019, av Ken Vincent)

* * *

"Zoroaster taught that God loves us all and that, after evil is finally defeated, ALL humanity will be saved at the end of time, although those whose bad deeds outweigh their good deeds will need to be "purified" in Hell before joining God in Heaven.

The following example illustrates the views of Zoroaster concerning Universal Salvation:

"If you understand these laws of happiness and pain
Which Mazda has ordained, O mortals,
(There is) a long period of punishment for the wicked
And reward for the pious
But thereafter eternal joy shall reign forever." (Y30.11, emphasis added)"

(Från boken "Religious evidence of the afterlife", 2019, av Ken Vincent)

Apokatastasis i Buddhismen

Jag talade 19.7.2022 med en buddhistmunk från den tibetanska traditionen som residerade på Kadampa meditationscenter i Stockholm, och frågade om buddhisterna där trodde att alla kom att nå Nirvana till slut. Han svarade ja.

"The idea of universal salvation is key to the Mahayana school of Buddhism. All practitioners of this school of Buddhism aspire to become fully enlightened, so as to save other beings. There are many such vows or sentiments that people on this path focus on, the most famous being "Beings are numberless. I vow to save them all."

"Adherents to Pure Land Buddhism point to Amitabha Buddha as a Universal Savior. Before becoming a Buddha Amitabha vowed that he would save all beings and according to The Pure Land Sutras (scriptures), all beings will be eventually saved through the work of Amida Buddha."

(Från Wikipedia-artikeln "Universalism")

"According to the Lankavatara sutra (4th century BC):

" A bodhisattva wishes to help all beings attain nirvana. He must therefore refuse to enter nirvana himself, as he cannot apparently render any services to the living beings of the worlds after his own nirvana. He thus finds himself in the rather illogical position of pointing the way to nirvana for other beings, while he himself stays in this world of suffering in order to do good to all creatures. This is his great sacrifice for others. He has taken the great Vow: "I shall not enter into final nirvana before all beings have been liberated." He does not realize the highest liberation for himself, as he cannot abandon other beings to their fate. He has said: "I must lead all beings to liberation. I will stay here till the end, even for the sake of one living soul." "

(från artikeln "The Boddhisattva Ideal: Buddhism and the aestetics of selflessness" av Nitin Kumar, från år 2000)

"The Dharma of the Buddhas
by the constant use of a single flavor
Causes the several worlds
universally to attain perfection,

By gradual practice

all obtain the Fruit of the Way."

(Lotus Sutra 5)

Apokatastasis i hinduismen

Från Radhasoami universalisterna:

"The Radhasoami religion of Dayalbagh {near Agra, in India} represents the crown jewel of Sant Math. It has been a living, nearly two-centuries-old tradition of an uninterrupted lineage of Grand Masters or Param Gurus, whose ultimate spiritual Mission is universal salvation, or the redemption of all creatures."

"The declared intention of the Supreme Authority {Param Guru} is universal salvation, to be achieved gradually & fatedly by the *Nij Dhar* or the Incarnated Divine Current through the agency of an intergenerational continuing lineage of Grand Masters."

(Citerat på sidan Radhasoami Universal Salvation Religion {Dayalbagh})

Apokatastasis i Taoismen

"Generally speaking, there are two kinds of Taoism: philosophical and religious. Philosophical Taoism is rational, contemplative, and nonsectarian, and it accepts death as a natural returning to the Tao."

(From "What Do Taoists Believe" on the website Beliefnet. Tao "is the ultimate reality as well as the proper natural way of life

humans must follow", according to
the same article. And further along, "The supreme being/ultimate truth is beyond words or any conceptual understanding. When asked to name it, it is referred to as Tao or the Way. The Power of the Way is referred to as Te. Although Tao and Te are similar to other practices' ideas of God, Taoists seldom refer to God")

"Taoism is not a salvific practice. There is nothing that one needs to be saved from, and belief in salvation would lead to belief in damnation in the same manner as belief in good leads to belief in evil. Although they do not accept the false duality of salvation vs. damnation, living simply in harmony with Te and Tao, and not excessively pursuing material wealth, stature, or prestige, will lead to a joyful life."

(Ibid.)

Apokatastasis i Bahai-religionen

"I testify that Thou art the Lord of all creation, and the Educator of all beings, visible and invisible. I bear witness that Thy power hath encompassed the entire universe, and that the hosts of the earth can never dismay Thee, nor can the dominion of all peoples and nations deter Thee from executing Thy purpose. I confess that Thou hast no desire except the regeneration of the whole world, and the establishment of the unity of its peoples, and the salvation of all them that dwell therein."

(Gleanings from the Writings of Baha'u'llah 115)

(många citat i denna artikel är från "World scripture. Universal salvation", en artikel på en sajt som Unification Church har, dvs. Rev. Sun Myung Moons religion, som också tror på apokatastasis)

Kap.14: Universalism in Islam

The opinion of muslim scholars

The female Islamic Sufi author and theologian A. Helwa writes the following about the islamic notion of hell:

"While the majority of traditional scholars say that for some Hell will be and eternal, unending reality of separation from God, there are some linguists that see the word "forever" as meaning "atemporal" or beyond the concept of time. Since, in seven-century Arabia, people used numbers as approximations, instead of implying that Hell would consist of an infinite number of days, it could well have meant that Hell is beyond our understanding of time. Even some prominent classical scholars have suggested that the souls that go to Hell will eventually become purified and all of humanity will enter Heaven. In the end, only God knows what He intended; however, we must not forget that Allahs mercy embraces all things, including Hell."

(From the book "Secrets of Divine Love. A spiritual journey into the heart of Islam", by A. Helwa 2020, page 290)

Which were the classical scholars that Helwa mentioned? The most important are maybe Ibn Taymiyyah (1263 –1328) (He wasn't even a Sufi, but an Orthodox Muslim), his disciple Ibn Qayyim al-Jawziyya (1292–1350) and Ibn al-Wazīr (1373 or 4-1436). In the previous chapter in this book, we already mentioned the persian Sufi poet Omar Khayyam's (1048 –1131) universalism.

There is also notable modern Islamic scholars who reject the notion of eternal hell. In the Wikipedia article Jahannam (arabic for "hell") we find the following:

"In modern times Shia cleric Sayyid Mujtaba Musavi Lari ((1925 – 2013) argues against the idea that hell will not last for eternity"

It should be noted that Lari is neither known for any involvement in Sufism. The Sufis have traditionally been, most of all, bent to universalism, in their unorthodox interpretation of their religion.

Wikipedia writes about Ibn Taymiyyah's view on the Hellfire:

"Ibn Taymiyyah held the belief that Hell was not eternal even for unbelievers. According to Ibn Taymiyyah, Hell is therapeutic and reformative, and God's wise purpose in chastising unbelievers is to make them fit to leave the Fire. This view contradicted the mainstream Sunni doctrine of eternal hell-fire for unbelievers. Ibn Taymiyyah was criticised for holding this view by the chief Shafi scholar Taqi al-Din al-Subki who presented a large body of Qur'anic evidence to argue that unbelievers will abide in hell-fire eternally. Ibn Taymiyyah was partially supported in his view by the Zaydi Shi'ite Ibn al-Wazir."

The opinion of the Quran

But let us go straight to the Qur'an, and study its view on hell. In the Wikipedia article "Jahannam" there is useful introduction information:

"Two verses in the Quran (6:128 and 11:107) emphasize that consignment to hell is horrible and eternal — but include the caveat "except as God (or your Lord) wills it", which some scholars considered an exemption from the eternity of hell, which suggests to some that Jahannam will be destroyed some day, so that its inhabitants may either be rehabilitated or cease to exist. The concept of hell's annihilation is referred to as fanāʾ al-nār"

"Fana' al-nar" means literally "end of the fire".

Let us go straight to the verses mentioned in the above:

Quran, Sura 6:128:

"[God] will say, 'The Fire be your dwelling place, abiding therein, except as God wills" ,

Qur'an, Sura 11: 106-107:

"As for those who were [destined to be] wretched, they will be in the Fire. For them therein is [violent] exhaling and inhaling.

[They will be] abiding therein as long as the heavens and the earth endure, except what your Lord should will. Indeed, your Lord is an effecter of what He intends."

And then there is one more very relevant verse:

Quran, Sura 2:156:

"Inna lillahi wa inna ilayhi raji'un (Arabic: إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ, *ʾinnā li-llāhi wa-ʾinna ʾilayhi rājiʿūn*[q]), also known as ***Istirja*** (Arabic: ٱسْتِرْجَاع, *ʾIstirjāʿ*), is a Quranic command for Muslims, mentioned in the second surah * of the Quran,[a] and meaning "*Verily we belong to Allah and verily to him do we return."*
"

(From the Wikipedia-article "Inna lillahi wa inna ilayhi raji'un")

This verse have been translated thus by M.H. Shakir: *"Who, when a misfortune befalls them, say: Surely we are Allah's and to Him we shall surely return*."

This is a verse that is normally quoted at funerals. It sounds like one is predestined for heaven, which is a possible interpretation.

The opinion of the Hadiths

There is a hadith (it means a collected, authorized story about the Prophet Muhammad, Peace be upon him) that goes like this: The Prophet (Peace be upon him) saw a mother breastfeeding her child. Then he asked those who accompanied him the following question: "*Do you think this woman could throw her child in the fire?*" The other answered: "*No, not if she is able to stop it*." The Prophet (Peace be upon him) said: "*Allah is more merciful to His servants than a mother is to her child.*" (From the Hadith Collection "Sahih Al-Bukhari")

A. Helwa comments this Hadith in the following way: "*Allah does not judge us based on the standards of our culture or society, but based on His everlasting and infinite mercy that encompasses everything in existence.*"

In another Hadith, the Prophet Muhammad (Peace be upon him) said, *"Surely a time will come over hell when its gates shall be blown by wind, there shall be none in it, and this shall be after they have remained therein for many years*". (quoted from "Get the (eternal) hell out of islam", blogpost by Ahmadiyya muslim Qasim Rashid on May 3, 2014 on the blog "Muslim Writers Guild of America")

And in another Hadith there this saying: "*Surely a day will come over hell when there shall not be a single human being in it*." Kanz al 'ummal, vol. vii, p. 245

* * *

Let's end with a quote from a Sufi Muslim blogger of today:

"There is no such thing as eternal damnation in Islam. The word 'eternity' used in certain verses in the Qur'an relating to Hell, is explained by the Qur'an itself to mean only a period of time (An-Naba 78:23)."

"Hell, therefore, as conceived by the Qur'an, is not a pit of everlasting torture inflicted by a revengeful God. It is a metaphor for a corrective experience which may make a hardened soul once more sensitive to the cool breeze of Divine Grace.

This concept is explained by the Qur'an where it speaks of the fire of Hell as a person's friend (mawla), i.e., the only process by which the soul may be purified and redeemed (Al-Hadeed 57:15). However, this process is not imposed by an external agency. It arises from within a person's own consciousness."

(Navid Zaidi in the blogpost "Salvation, Heaven, and Hell: The Qu'ranic viewpoint", 2013, on the blog "Sufi ways")

* * *

Additional reading on the internet:

"Get the (eternal) hell out of islam", blogpost by Ahmadiyya muslim Qasim Rashid on May 3, 2014 on the blog "Muslim Writers Guild of America"

"Withholding Judgment on Islamic Universalism, Ibn al-Wazīr (d. 840/1436) on the Duration and Purpose of Hell-Fire", by Jon Hoover

Quran Contradiction: Will people stay in Hell forever, or not? By Sam Shamoun with Jochen Katz

Hell is Meant for Purification and is not Permanent, by Anonymousjune2017 on the blog "Quranic compassion. The way to unite the muslims"

Kap. 15: Apokatastasis hos de mest kända kyrkofäderna

Inledning

För att försäkra oss om att vi tolkat Nya Testamentet rätt när det gäller apokatastasis, kan det vara bra att få bekräftelse för sin åskådning av de teologer som står Bibeln och särskilt Nya Testamentet närmast i historisk tid. Hur tolkade de Bibeln i frågan?

Det finns inga tvivel bland kyrkohistorikerna om att flesta av kyrkofäderna trodde på apokatastasis, särskilt i öst. The Encyclopedia of Religious Knowledge (1908) by Schaff-Herzog säger in volym 12, på sidan 96,"*Under de första fem eller sex århundradena av kristendomen fanns det sex teologiska skolor, av vilka fyra (Alexandria, Antiokia, Caesarea och Edessa eller Nisibis) var universalistiska, en (Efesus) accepterade villkorlig odödlighet; en (Karthago eller Rom) undervisade oändliga straff för de ogudaktiga. Andra teologiska skolor nämns som grundade av universalister, men deras faktiska doktrin i detta ämne är inte känd."* (Min övers.)

De enda riktigt kända av kyrkofäderna som lärde ändlösa straff är Tertullianus och Augustinus, båda i Rom/Kartago skolan. Jag kan inte komma över någon annan kyrkofader som lärde så. Och kyrkofäderna är många. Som regel gäller att ju längre västerut och mer romersk en kyrkofader var, dvs. avlägsnad från urkyrkan (som talade arameiska och grekiska, inte latin), desto mer benägen var han att lära ut ändlösa straff.

* * *

Nu skall vi se på några av de viktigaste kyrkofädernas (i kronologisk ordning) universalistiska yttranden (de är alla översatta från engelska av mig):

"Därför drev han honom också ut ur paradiset och förde honom långt från livets träd, inte för att han avundade honom livets träd, som vissa vågar påstå, utan för att han tyckte synd om honom och önskade att han inte skulle vara odödlig och det onda oändligt och oåterkalleligt."

(Ireneus av Lyon, född tidigt i andra århundradet, död 202 e.Kr. Detta citat är från ca.182 e.Kr. Han var biskop i Lyon, och framträdande teolog för skolan i Efesus.)

* * *

"Alla människor tillhör Kristus, vissa genom att känna honom, resten inte ännu. Han är Frälsaren, inte för vissa och de andra inte. För hur är han Frälsare och Herre, om inte allas Frälsare och Herre?"

(Clement av Alexandria, 150 – c. 215 e. Kr. Grundaren av den Alexandrinska skolan. Origenes' lärare.)

* * *

"Det är min åsikt", säger Origenes, "att Guds godhet genom Kristus skall leda alla skapade varelser till ett och samma yttersta mål, efter det att äfven hans fiender blifvit kufvade och gjorda Honom underdåniga. Detta av det skäl, att slutet och begynnelsen städse äro hvarandra lika."

(Nordisk familjebok, 1905, artikeln "Apokatastasis". Origenes levde c. 185–ca. 253 e. Kr., grundade en teologisk skola i Caesarea och anses av historiker vara en av östkyrkans största teologer och exegeter)

"Så när slutet har återställts till början och upphörandet av tingen jämfört med deras början har kommit, kommer det tillståndet att återupprättas i vilket den rationella naturen placerades, när den inte

behövde äta av trädet av kunskapen om gott och ont; så att när all känsla av ondska har tagits bort och individen har blivit renad och luttrad, blir Han som ensam är den enda goda Guden för honom "allt", och detta inte med några få individer eller en betydande antal, men det ska bli att Han själv är "allt i alla". Och när döden inte längre ska existera någonstans, inte heller dödens gadd eller något ont alls, då kommer sannerligen Gud att vara "allt i alla"."

(Origenes i boken "De Prinicipiis", 3.6.3.)

* * *

"När Sonen "bryter sönder" sina fiender är det för att omforma dem, som en krukmakare sitt eget verk; som Jeremia 18;6 säger: dvs att återställa dem till deras tidigare tillstånd."

(Eusebius av Caesarea, 263-339 e. Kr. Biskop av Caesarea, skrev historiens berömdaste kyrkohistoria)

* * *

"Medan djävulen tänkte döda Denne [Kristus], berövas han alla de som kastats ut ur dödsriket, och han [djävulen] som sitter vid portarna, ser alla fjättrade varelser ledas fram av Frälsarens mod."

(Athanasius av Alexandria, 296-373 e. Kr, ortodoxins store fader, en av den klassiska treenighetslärans pionjärer, den tjugonde påven av Alexandria)

* * *

"För de ogudaktiga finns det straff, dock inte eviga, så att den odödlighet som förbereds för dem inte skulle vara en nackdel, men de ska renas under en kort period i enlighet med mängden ondska i deras verk. De kommer därför att drabbas av straff för en kort tid,

men odödlig välsignelse som inte har något slut väntar dem... de straff som ska utdömas för deras många och allvarliga synder överträffas mycket vida av omfattningen av den barmhärtighet som ska visas dem."

(Diodoros av Tarsus, 320-394 e.Kr. Grundaren av den Antiokenska skolan.)

* * *

"De som lever kvar i köttet bör, genom flitig omvändelse, befria sig från de köttsliga lustarna, så att de inte efter döden åter ska behöva dö ännu en gång för att renas från den återstående ondska som häftar vid dem.

Så jag börjar med att fråga vad det är för sanning som den gudomlige aposteln avser att förmedla i denna passage. Det är denna: I sin tid kommer ondskan att övergå i icke-existens. Den kommer helt att upphöra. Gudomlig och oblandad godhet kommer att omsluta varje rationell varelse. Ingen enskild varelse skapad av Gud kommer att misslyckas med att uppnå Guds rike. Ondskan som nu är närvarande i allt kommer att förbrännas, liksom oädel metall smälts av renande eldslåga. Då kommer allt som härleds från Gud att bli som det var i begynnelsen innan det blev uppblandat med ondska."

(Gregorius av Nyssa, 330-395 e.Kr., i boken "De Anima et resurrectione". Gregorius var en av de tre "kappadokiska fäderna" och en av urkyrkans största mystiker och kyrkolärare, som fortsatte traditionen från Origenes)

* * *

"Dessa, om de vill, kan gå Kristi väg, men om inte, låt dem gå deras väg. På ett annat ställe skall de kanske bli döpta med eld, den sista döpelsen, som inte bara är smärtsam, men också varig; som äter upp, som om det var hö, all oren materia, och förtär all fåfänga och last."

(Gregorius av Nazianz, 330-390, i Oracles 39:19. Han var biskop av Konstantinopel, en av de tre "kappadokiska fäderna".)

* * *

"Massan av män (kristna) säger att det kommer att bli ett slut på straff och för dem som straffas."

(Basilius den store, 330 - c. 379 e.Kr. En av de tre "kappadokiska fäderna". Kallas det grekiska munkväsendets fader)

* * '

Vår Frälsare har utsett två typer av uppståndelse i Apokalypsen. 'Välsignad är den som har del i den första uppståndelsen', ty sådana kommer till nåd utan dom. När det gäller de som inte kommer till den första, utan är reserverade för den andra uppståndelsen, dessa ska disciplineras fram till sina bestämda tider, mellan den första och den andra uppståndelsen."

(Ambrosius, biskop av Milano, 340-397 e.Kr., teolog och mycket känd hymnograf)

* * *

"Medan djävulen inbillade sig att han fick ett grepp om Kristus, förlorade han verkligen alla dem han behöll."

(Johannes Krysostomus, 345-407 e.Kr. Han blev år 398 patriark i Konstantinopel, och är ett helgon inom både Romersk-Katolska kyrkan och Östkyrkan)

* * *

"Det finns väldigt många i vår tid, som trots att de inte förnekar de heliga skrifterna, inte tror på oändliga plågor."

(Augustinus, 354-430 e.Kr. Han var den främste teologen i den Romerska/Kartagianska skolan och har för västvärlden haft störst betydelse av alla kyrkofäder)

Min kommentar: Det var mycket Augustinus förtjänst att katolska kyrkan började tro på evigt helvete för de otrogna efter döden. Det grekiska ordet för tidsålder, "Aion" översattes till latinets "aeternam" i Vulgata, men "aeternam" hade en dubbel betydelse på den tiden, av både tidsålderlig, eonisk, och evig. Augustinus införde begreppet om helvetets evighet genom att tolka "aeternam" som evig. För närmare studier i detta, se Ken Vincents artikel "The Salvation Conspiracy: How Hell became eternal" (2019). Värt att påpeka är också att Augustinus sent i livet kom till insikt om sitt misstag, och började tro på apokatastasis.

* * *

"I slutet och fullbordandet av universum ska alla återställas till sitt ursprungliga harmoniska tillstånd, och vi kommer alla att göras till en kropp och åter förenas till en perfekt människa och vår Frälsares bön ska uppfyllas att alla kan vara ett."

"Jag vet att de flesta människor förstår berättelsen om Nineve och dess kung som den ultimata förlåtelsen för djävulen och alla rationella varelser."

(Hieronymus, 331-420, han som först av alla översatte Bibeln till latin, kallad Vulgata-översättningen)

* * *

För vidare läsning, se artikeln "The Church Fathers on Universalism" på Tentmaker.org, samt boken "Universalism, the prevailing doctrine

of the Church during its first five hundred years" av John Wesley Hanson 1899)

Kap. 16: Skönlitterära författare om apokatastasis

Fredrika Bremer
(1801-1865)

"Dock vet jag, att en dag allt skall bliva godt, inga tårar fällas, ingen smärta vara mer."

(Ur "Tvillingarne", s. 58 i "Axel och Anna m.fl. teckningar ur hvardagslifvet." urspr. utgivna 1828-1830"

"Men de elaka? men de till djuriskhet sjunkne? — men de millioner som lefva och dö i mörker — i eländets och okunnighetens natt? Vänliga stjärnor, som lysen så klara,
— mystiska himlens ljus! hoppfullt blickar jag till er, - I ären världar för hoppet; — högre uppfostringsanstalter för jordens olyckliga barn — tänker jag mig i er — o ja, tryggt
kan man hoppas... Gud är ju allgod!!!"

(Ibid. ur "Den ensamme", s. 124)

"Lycklige de döde, de lida ej mer!"

(Ibid. ur "Tröstarinnan", s. 132)

Hans Christian Andersen
(1805–1875)

"I received gladly, both with feeling and understanding, the doctrine that God is love. Everything which opposes this –- a burning hell, therefore, whose fire endures forever –- I could not recognize"

(The True Story of My Life, p.77, translated by Mary Howitt, 1847).

Elizabeth Barrett Browning
(1806–1861)

"Universalism is the most beautiful word in the English language."

(“If Grace Is True”, by Gulley P. and Muholland J., p.222).

Alfred Tennyson
(1809-1892)

" In Memoriam

Oh yet we trust that somehow good
Will be the final goal of ill,
To pangs of nature, sins of will,
Defects of doubt, and taints of blood;

That nothing walks with aimless feet;
That not one life will be destroy’d,
Or cast as rubbish to the void,
When God hath made the pile complete;

That not a worm is cloven in vain;
That not a moth with vain desire
Is shrivell’d in a fruitless fire,
Or but subserves another gain.

Behold, we know not anything;
I can but trust that good shall fall
At last – far off – at last to all,
And every winter change to spring.

So runs my dream; but who am I?
An infant crying in the night;
An infant crying for the light,
And with no language, but a cry.

I falter where I firmly trod,
And falling with my weight of cares
Upon the great world's altar-stairs
That slope thro' darkness up to God,

I stretch lame hands of faith, and grope,
And gather dust and chaff, and call
To what I feel is Lord of all,
And faintly trust the larger hope."

(1850)

Viktor Rydberg
(1828-1895)

"Hon klämtar i trånad att stämma in en gång
med sina skära toner i folkens frihetssång,
att ringa över världen det saliga bud:
se, jorden blir Guds rike! Se, mänskligheten finner Gud!"

(Ur dikten "Klockorna" 1881)

"Som Rydberg säger i sitt brev rörde ämnet honom mycket nära. Alltings återställelse innebar för honom återvändandet till ett ursprungligt, preexistent idealtillstånd och därmed utsikten till allas slutliga frälsning, att som det står i dikten Klockorna, "jorden blir Guds rike"."

(Ur skriften "Bakom en dedikation Om Viktor Rydberg och Nils Linder", av Örjan Lindberger)

George MacDonald
(1824-1905)

"God will not conquer evil by crushing it under-foot-any god of man's idea could do that-but by conquest of heart over heart, of life over life, of life over death, of love over all."
"Every soul that is ultimately lost is a defeat of the love of God."

Sir Edwin Arnold
(1832–1904)

Från hans dikt om Jesus:

'Lovers of Man, and secret Ministers
We too stand weeping – His sad, shamed Church
-The last scorned ruins of the larger scheme planned
To take the whole world by the hand of Love

And make all flesh one Father’s family’

(The Light of the World, or, The Great Consummation, 1896).

Gustaf Fröding
(1860-1911)

"Det är icke sant, som jag lärde mig förr,
att någon är utanför himlens dörr,
ty varje själ därinom går,
och ingen är get och ingen är får."

(Ur "En fattig munk från Skara" i Gitarr och Dragharmonika, 1891)

"**En syn**

Helvetet såg jag öppet ligga,
stämmor hörde jag stöna och tigga
om en droppe vatten,
stämmor hörde jag stöna och stamma
hest i lågor, som vita flamma
mot den eviga natten.

Blickar såg jag kvalfullt irra
efter hopplös tröst och stirra
i förtvivlans kamp.
Anleten såg jag hemska skälva,
bröst jag såg av ångest välva
sig i kramp.

*

Då reste sig en av de pinade,
hans drag voro djävulens drag,
förvridna, förstörda, förtvinade,
med spår av ett stolt behag.

Det flög som ett sken över dragen,
det var liksom åter dagen
lyst in i hans skuggade själ
och bådat ett nyfött väl.
Han sade: "Det är ju vi själva,
som slipa vårt pinostål,
som elden och marterna välva
omkring vårt eget bål,
men låtom oss själva förlåta oss,
så varda vi marterna loss,
och låtom oss alltid sträva
och låtom oss aldrig gräva
i gammal synd och skam,
men blott se fram!"

Och lågorna slocknade sakta
kring djävulens gestalt,
och skönt det var att betrakta,
hur ljust det blev i allt,
hur ärkeängelns pannas valv
blev åter vitt och klart
och hur hans läpp av lycka skalv
och smålog underbart
- det gick genom allt som en salig fläkt,
och helvetet var släckt."

(från Nya Dikter, 1894)

"Är Gud i allt, han lider
i själars tusental
oändligt i eviga tider
väl helvetets eviga kval?

Och slöte den evige döden
för någon all helvetets glöd,
väl Gud led själanöden
att dö en evig död?"

(Ur "Gud?", i Gralstänk, 1898)

Madeleine L'Engle
(1918 –2007)

"All will be redeemed in God's fullness of time, all, not just the small portion of the population who have been given the grace to know and accept Christ. All the strayed and stolen sheep. All the little lost ones… To look for hell, not heaven, is a kind of blasphemy, for we are called to live in hope"

(A Stone for a Pillow, page 10)

"I cannot believe that God wants punishment to go on interminably any more than does a loving parent. The entire purpose of loving

punishment is to teach, and it lasts only as long as is needed for the lesson. And the lesson is always love."

(quoted in Morgan & Peterson, Hell Under Fire: Modern Scholarship Reinvents Eternal Punishment, page 171).

Kap. 17: Helvetet är en stad, Det Stora Babylon i andevärlden

Följande text är av en swedenborgian, en anhängare av historiens kändaste andeskådare Emanuel Swedenborgs (1688-1772) läror:

"The nature of love is to make others happy, and the nature of the Lord's infinite love, then, is to make everyone happy all of the time - even when a person does things to make himself unhappy. He created heaven in order to provide a place/state where humans might live in innocence, peace and joy. But when some people chose to reject Him, the Lord created hell so that they would be happy, because He knew that they would be miserable in heaven. Hell is not a place/state of eternal punishment. It is home to evil spirits where they might be comfortable, content, etc. It is where evil spirits want to be. The Lord does not send anyone to heaven or to hell. He simply allows people to use their freedom and reason to choose a society where they will be the most happy they can and want to be. This is demonstrated in the testimony of Swedenborg that evil spirits are allowed to go to heaven if they wish, but after being there for a while they grow tired of the place and feel suffocated by the spheres of the angels which disagree with the sphere of their own ruling loves. So by their own choice they return to their hellish society where they feel fine. They could have stayed if they had wanted to do so.

– – –

Once a person regenerates or degenerates he is perfected in his ruling love to eternity, for this is what increases his happiness to eternity. An angel acquires truths by which his good loves are perfected or are made more genuine. An evil spirit learns by means of temporary punishments and by rewards to control his evil loves so that he does not harm others. He is conditioned into becoming a useful citizen to his society, even when he does not love his fellow citizens. He is

willing to serve society for the sake of rewards and in order to avoid punishment. The greatest reward he receives is his ability to fantasize within strict guidelines. He is not allowed to think harmful thoughts or to harbor evil intentions, for he would then act on them and cause others to suffer. The Lord in His mercy does not want others to suffer, but rather protects evil spirits from each other by means of external order provided by angelic supervisors under His direct auspices. As soon as an evil spirit does harm, he is caught and appropriately punished. Fairly soon he realizes that he can never get away with a crime. He chooses for himself not to do what is harmful and so avoid punishment rather than satisfy his evil lusts and be punished for it. He learns to fantasize with increasing powers as to the results of what it is he wanted in the first place. Instead of stealing, a thief learns to fantasize that he possesses what it is he wanted to steal. In this way his lust is satisfied and so his ruling love is fulfilled - without harming others.

The evil spirits are truly happy, although their happiness is not nearly as great as the angels' is. Angels can do whatever they want whenever they want, for in this way they and the people they love and serve become happier. Evil spirits cannot do what they want, but they can fantasize what they want, being left in freedom to live the life they choose under the conditions of no harm to others, unless the others ask for it - as we humans on earth too often do."

(Från artikeln "The Eternity of the Hells", by Rev. Prescott A. Rogers)

* * *

Nu skall jag gå vidare till Emanuel Swedenborgs egna ord:

"Hell, like heaven, is divided into societies, and into as many societies as there are in heaven."

(från Emanuel Swedenborgs bok "Heaven and hell", kapitlet "Hell", underkapitlet "The Lord rules the hells", denna e-boksversion, paragraf 541, sidan 452)

"543. How the hells are ruled by the Lord shall be briefly explained. In general the hells are ruled by a general outflow from the heavens of Divine good and Divine truth whereby the general endeavor flowing forth from the hells is checked and restrained; also by a particular outflow from each heaven and from each society of heaven. The hells are ruled in particular by means of the angels, to whom it is granted to look into the hells and to restrain insanities and disturbances there; and sometimes angels are sent to them who moderate these insanities and disturbances by their presence. But in general all in the hells are ruled by means of their fears. Some are ruled by fears implanted in the world and still inherent in them; but as these fears are not sufficient, and gradually subside, they are ruled by fears of punishments; and it is especially by these that they are deterred from doing evil. The punishments in hell are manifold, lighter or more severe in accordance with the evils. For the most part the more wicked, who excel in cunning and in artifices, and who are able to hold the rest in subjection and servitude by means of punishments and consequent terror, are set over them; but these governors dare not pass beyond the limits prescribed to them. It must be understood that the sole means of restraining the violence and fury of those who are in the hells is the fear of punishment. There is no other way."

(från Emanuel Swedenborgs bok "Heaven and hell", kapitlet "Hell", underkapitlet "The Lord rules the hells", ur denna e-boksversion av verket, paragraf 543, sidan 453)

"...“satan” there hell is meant, “devil” meaning the hell that is behind, where the worst dwell, who are called evil genii; and “satan” the hell that is in front, where the less wicked dwell, who are called evil spirits; and “Lucifer” those that belong to Babel, or Babylon.."

(från Emanuel Swedenborgs bok "Heaven and hell", kapitlet "Hell", underkapitlet "The Lord rules the hells", ur denna eboksversion av verket, paragraf 544, sidan 454)

* * *

"Among the cities of the papists in the world of spirits there existed, before the Last Judgment, an immense underground metropolis which extended straight across the western quarter, and then, at right angles, straight across the southern quarter up to the great southern "chasm." The city was at the border of the "middle space" or inner square, which was occupied by the Protestant nations. The name of the city was called Great Babylon, or Rich Babylon, by Swedenborg. It was, of course, a spiritual city—a city of doctrines elaborated for centuries. Ingenuity and inventions of all sorts were there esteemed, and the inhabitants excelled in "the light of nature," or a "natural lumen," in which falsities can shine as resplendently as truths."

(från artikeln "The Fall of "Babylon", på sajten SwedenborgStudy.com)

Min kommentar: Enligt Swedenborg existerar Babylon alltså inte enbart här på jorden, som den fallna civilisationen, utan också i

andevärlden. Helvetet i andevärlden är alltså en del av Babylon, den Stora Staden, Civilisationen. Kanske som ett stort New York i andevärlden. Himlen är däremot Eden (se här vad Swedenborg menar om Eden), den paradisiska naturen. Enligt Swedenborg är man i översta himlen som små nakna barn, i samma oskuld som Adam och Eva före fallet (2), medan man i helvetet är härskare som tror att man är Gud själv.

* * *

Enligt en somalisk muslim som jag talade med bestod Satans fall från paradiset i att han uppfann det första musikinstrumentet. Han uppfann alltså det första fröet till civilisation, det första redskapet, som skilde oss från djuren och livet i Eden.

* * *

Om helvetet är en stad, och inte ett pinoställe, då finns det egentligen inget helvete i klassisk mening, och ingen behöver frälsas från något sådant klassiskt helvete som lurar i framtiden. Denna åsikt, att det inte finns något helvete, skall vi undersöka i nästa kapitlet.

* * *

(1) Swedenborgs Spiritual Diary, paragraf 5280ff

(2) "The actual innocent people who are in the inmost heaven look to the eyes of other angels simply like children, some of them naked, since innocence is portrayed as a nakedness without embarrassment, as we read concerning the first man and his wife in the garden (Genesis 2:25). So too, when they lost their innocence they were ashamed of their nakedness and hid themselves (Genesis 3:7, 10, 11).

In short, the wiser angels are, the more innocent they are; and the more innocent they are, the more they look like children. This is why infancy in the Word means innocence (see above, §278)."

(Ur "Heaven and hell", sections 329-345)

Kap. 18: Ultra-universalism. Läran att det inte alls finns något helvete

Det vanliga bland universalister är att tro att de ogudaktiga går genom något sorts helvete efter döden, som får dem att omvända sig till Gud till slut. Men det finns många som inte tror alls på något helvete. Bland dem finns det två huvudgrupper: Annihilationisterna och universalister som inte tror på något helvete. Båda dessa skulle kunna kallas ultra-universalister, men begreppet brukar vara förbehållet den senare gruppen.

Annihilationisterna

Till dem som inte tror på något helvete hör alla anhängare av annihilationism och konditionalism ("conditional immortality"). De tror att odödligheten inte är något människan har som en naturlig egenskap, utan den ges ovanifrån, av Gud, åt dem som kommer till tro. Många sekter har anslutit sig till denna läran, så t.ex. de tidiga Unitarierna, Adventisterna, Jehovas Vittnena, Christadelphianerna, och Herbert Armstrongs Worldwide Church of God.

Annihilationismens rötter finns hos kyrkofäderna. Ignatius av Antiokia, Justinus Martyren och Ireneus av Lyon lär ha lärt ut den.

I den engelska Anglikanismen har den sedan gammalt lärts ut av t.ex. Charles Gore och William Temple.

I den tidiga pingströrelsen hade den en viss popularitet, pingströrelsens pionjär Charles Fox Parham lärde ut den. I den karismatiska helandeväckelsen på 50-talet blev läran populär genom att William Branham lärde ut den.

I vår tid har den blivit allt vanligare i alla kyrkosamfund, och kända företrädare för den är t.ex. John Stott, Harold Camping, John

Wenham, I.H.Marshall, Michael Green, Richard Bauckham, Greg Boyd och påven Franciskus. N.T. Wright lärde ut en modifierad version av läran.

Hos oss i Sverige har i våra dagar pingstteologen Anders Gärdeborn predikat läran på youtube, se här.

Universalister som inte tror på något helvete. De egentliga ultra-universalisterna.

Det finns även de som tror på själens odödlighet som inte tror på något helvete. De har varit få. Men t.ex. finns det antydningar att helgonet Teresa av Avila inte trodde på helvetet fast hon trodde på själens odödlighet. Det finns en anekdot om henne som går såhär:

"Oh, I believe there is a hell," said Teresa of Avila to the Inquisitorial priests, but then is reported to have whispered to a nun nearby, "*It's just that no one is there*!"

(Citerad i "Richard Rohr's meditation: Universal restoration")

De flesta med denna tro har deras rötter i The Universalist Church of America, grundad på 1770-talet. En av pionjärerna var John Murray, som inte trodde på något helvete. Senare kom en av de mest kända amerikanska universalisterna, Hosea Ballou, och lärde samma sak som Murray, att det inte fanns något helvete efter döden. Ballou har blivit kallad "the father of American Universalism".

Bland amerikanska baptister uppstod det 1907 en förgrening av Primitive Baptists, kallad "Primitive Baptist Universalists", som fick öknamnet "no-hellers", eftersom de inte trodde att det existerade något helvete efter döden. Helvetet fanns bara på jorden, sa de, och

det var nog. Alla synder sonades här på jorden. "*It's hell enough here*", var det någon medlem som sade.

I modern tid har en katolsk teolog som Richard Rohr anfört att det inte finns något helvete. Läs t.ex. artikeln "Richard Rohr's meditation: Universal restoration" (2015) av honom.

*** * ***

(från Brad Steigers monografi över Olof Jönsson: *"Fallet Olof Jönsson. Ockulta fenomen - parapsykologiska experiment.*" 1971:)

"Brad Steiger: "Förekommer någon typ av straff i livet efter detta?"

Jönsson: Nej. I detta liv måste vi ha en poliskår för att skydda så kallade normala människor för dem som är födda med skavanker. Min filosofi är att det inte finns dåliga människor, människor är bara födda med olika förutsättningar. Jag tror att vi alla tillhör Kosmos, det vi kan kalla Gud, att samma universella lagar gäller för minsta atom, som för helheten.

I livet efter detta finns inget straff, inga lidanden, inget gott eller ont; det finns bara perfekt Harmoni."

* * *

Amerikanskan Betty J. Eadie hade 1973 en nära-döden upplevelse som hon har skrivit flera böcker om. Wikipedia skriver om henne att hon i sina böcker *"rejected a common traditional image of hell as an eternity of suffering, suggesting that her life review experience, in which she was made to live and feel the full positive and negative consequences of her cumulative actions in intense detail, including their effects on all around her, were a more than adequate equivalent and probably what the term truly signified."*

* * *

"Dannion Brinkley has said there is no such thing as hell," säger kommentatorn Jeff Lawrence under Mandy Nolans artikel "Anita returns from death with a new purpose" 2013. Dannion Brinkley (f. 1950) hade en nära-döden upplevelse som han blev mycket känd för, bl.a. genom flera böcker om den.

Anita Moorjanis nära-döden upplevelse

Anita Moorjani höll på att dö av cancer i februari 2006, och hade en mäktig nära-döden upplevelse i förbindelse med det (den finns beskriven på nätet. Hon helades snabbt från cancern efter att hon vaknade till liv igen. 2.8.2021 skrev hon både på Facebook och Twitter följande: "*There's no such thing as hell, so our loved ones who have crossed over are not suffering." ❤️❤️I write more about this subject from the perspective of the big picture, in both "Dying to Be Me" and "What if This is Heaven?"*

I en intervju i en artikel på nätet frågade intervjuaren Dr. Jeffrey Long av Anita följande fråga om hennes nära-döden upplevelse:

"Q. Did you have a sense of knowing special knowledge, universal order and/or purpose?

A. Yes. The clarity was amazing! I understood why I had the cancer, I understood how people get what they do, and I understood that life is a gift, but we don't realize it. I understood that we are very, very loved, no matter what. We don't have to do anything to prove ourselves to god, and there is no "heaven" or "hell". I realized we create our own heaven or hell here on earth, and I learned the key ingredients for creating my own heaven on earth!"

I en video på nätet förklarar hon också sin syn på helvetet. I den säger Anita: "*How I feel when somebody asks if there is a "hell", HELL NO! There is no judgment on the Other Side! There is no punishment! We are met with an understanding for the choices we made and WE LEARN FROM THEM! The Other Side is pure UNCONDITIONAL LOVE! Love and only love!"*

16.9.2012 skrev Anita följande på Facebook:

"Several people have asked me from time to time about my thoughts on "hell".

"Hell" is not a place - it's a concept borne from our need to judge and condemn (both ourselves as well as others). When we lose this need to judge and condemn, we will lose the need for the existence of hell."

Rev Jeja Roy Green skriver följande om Anitas upplevelse i sin recension av Anitas bok "Dying to be me":

"In her NDE, Anita experienced that we are seemingly suffering from another type of cancer and that is the cancer of the mind which shows up as our **condemnation of others** for the evil they have done. Anita shares that in the NDE:

"There's absolutely no condemnation in that realm, because there's nothing to condemn—we're all pure consciousness. On the other side, there's total clarity about why we are the way we are and why we did anything we did, ***no matter how unethical it felt in life."***

Och på ett annat ställe skriver Green:

“If there were a message or lesson from your NDE that you wish everyone could know or understand, something that you wish you could shout out from the rooftops, what would that be?"

And Anita answers with all the Love in her Heart:

“ I would want you to know that every part of you is magnificent—your ego, intellect, body, and spirit. It’s who you are—a beautiful product of this Universe’s creation. Every aspect of you is perfect. There’s nothing to let go, nothing to forgive, nothing to attain. You already are everything you need to be. It can seem so complicated, but it’s not."

”I’m loved unconditionally, for no other reason than simply because I exist." (Anita Moorjani)

* * *

Den Sydafrikanska yoga-läraren Jacqui Burnett har haft nio nära-döden upplevelser. Hon berättar i en artikel vad hon lärde om helvetet på andra sidan:

"There is no Hell on the other side. Everyone who has ever lived is on the other side, no matter their wrongdoing during their time on earth. Hell is only a place on earth we create when we react to our life circumstances negatively or unkindly, through our perception’s abilities and our perspectives. If we forget that we are Spirit, our ego takes control, and we attach our ways of being in the world to limiting beliefs that we live out as if they are true. "

(Från nätsidan "What if becoming familiar with death could help us live life better?: Six life lessons from the woman who has had NINE Near-Death Experiences")

* * *

Mediet Phil Quinn har bara publicerat sig genom sin youtubekanal (en playlist med många videon finns på nätet), och han kommer ibland in på om det finns något helvete på andra sidan. Phil kan se in i andevärlden, och han säger att han inte har sett något sådant som ett helvete.

Nyligen publicerade böcker som förnekar existensen av helvetet

2018 kom det ut en bok som hette "There is no hell" av Linnie Thomas, healer, lärare och medium. Hon har bl.a. arbetat med hospicepatienter.

2019 publicerade Rick Lannoye boken "Hell? No! Why you can be certain there is no such place as hell".

2021 publicerade John D. Frey boken "There is no hell according to the Bible", där han förnekar existensen av helvetet baserat på Bibeln.

Kap. 19: Apokatastasis panton kommer att ske snart

Det finns många texter på nätet (vision som en 90-årig kvinna i Valdres, Norge, hade 1968, är en seriös vision som tyder på att Jesu återkomst är nära, det finns mycket oseriöst där ute när det gäller detta) och youtubefilmer där människor berättar att de sett syner om Jesu återkomst och där t.ex. Jesus har sagt att han kommer snart. Men den märkvärdigaste berättelsen kommer från den finska romen Marita Mäntyniemi om änglauppenbarelsen i Virrat-Alavus i Finland i februari 2011. Sex människor från fyra bilar stannade vid vägkanten och beskådade en gigantisk ängel kl. 11 på kvällen en vinternatt, över skogsbrynet, de stirrade på synen en halv timme, och på ängelns ena vinge stod det klart och tydligt "viljavainiot vaalenneet", på svenska "skördefälten vitnat". Marita Mäntyniemi var ett av vittnena, och har berättat om upplevelsen på finska, i en youtube-intervju på nätet. Intervjun är översatt till svenska. Hon tolkade "skördefälten vitnat" utifrån Jesu ord i Johannesevangeliet 4: 35: "*Ni säger: fyra månader till, så är det dags att skörda. Men jag säger er: lyft blicken och se hur fälten redan har vitnat till skörd:"* Jesus åsyftar missionen. Och Marita sade i slutet av den intervju jag länkade till att "alla behövs!". Men jag skulle snarare tolka änglabudskapet i anslutning till Johannes Uppenbarelse 14:15: "*Och en annan ängel kom ut ur templet och ropade med hög röst till den som satt på skyn: ”Låt din lie gå, och inbärga skörden; ty skördetiden är kommen, och säden på jorden är fullt mogen till skörd*."

Det var nämligen ett annat vittne till änglauppenbarelsen som sade att det på ängelns vinge stod "Sädesfälten är mogna till skörd", dvs. mer som vers 15 i Upp. 14.

Denna senare vers har ett lite annat ordval än Johannesevangeliets vers, och här skymtar ett annat budskap än det i Johannesevangeliet. När vi ser kontexten ser vi att det handlar om Jesu återkomst, och synen ansluter sig till Matt 13: 14-30: "*En annan liknelse framställde*

han för dem: "Himmelriket är likt en man som sådde god säd i sin åker. Men då folket sov, kom hans ovän och sådde ogräs mitt ibland vetet och gick sedan sin väg. När nu säden sköt upp och gick i ax, visade sig också ogräset. Då gick tjänarna till sin herre och sade: Herre, visst sådde du god säd i din åker? Varifrån har då ogräset kommit? Han svarade: En ovän har gjort det. Tjänarna frågade honom: Vill du att vi skall gå och samla ihop det? Nej, svarade han, om ni rensar bort ogräset, kan ni på samma gång rycka upp vetet. Låt båda växa tillsammans fram till skörden. Och när skördetiden är inne, skall jag säga till skördemännen: Samla först ihop ogräset och bind det i knippen som skall brännas upp, men vetet skall ni samla in i min loge."

Änglauppenbarelsen i Virrat-Alavus känns så äkta att det mycket väl kan vara ett tecken på att tiden snart är ute, och Alltings Återupprättelse kommer att ske snart. Jag ska aldrig glömma den uppenbarelsen. Den känns magisk för mig. "Sädesfälten vitnat" känns som ett heligt mantra. Och när man ännu betänker att civilisationen har nått Peak Oil (detta nåddes i november 2018 för konventionell olja plus naturgaskondensat) och att "The Everything Bubble" håller på att spricka, samt att enligt vissa tredje världskriget brutit ut i Ukraina, bara bekräftar det änglasynen.

Appendix I: Engelska och svenska böcker om universalismen

Engelska böcker i ämnet (kopierat från Tentmaker.org, den bästa universalistiska sajten på nätet. Alla dessa böcker kan läsas på nätet):

- Did Jesus Invent Hell? Mark Twain, aka Samuel Clemens, wrote in Letter X in Letters from Earth, that Jesus invented Hell. Amazingly, most Bible scholars and translators based upon their own translating are forced to agree with him. by Gary Amirault.
- **Honest Questions and Answers About Hell** A brief explanation why the teaching of Hell is unscriptural by Mercy Aiken and Gary Amirault
- 15 Reasons for Preaching the Victorious Gospel of Jesus Christ If everyone is saved, why preach?
- **Hell Explained or Bible Threatenings Explained** by Dr. John Wesley Hanson. This is a modernized version with the Roman numerals modernized with a Scripture reference at the end.
- **Proof Texts on Endless Punishment** by D. L. Livermore. This book along with **Bible Threatenings Explained** are excellent resources explaining those scripture verses that appear to teach a hell of everlasting punishment.
- **If Everlasting Punishment is not Eternal then how can Life be Eternal? (Matthew 25:46)** by Gary Amirault
- **A Short Tract On Aion**
- **The Second Death and the Restitution of All Things** By Andrew Jukes. A Classic book on Universal Salvation through Jesus Christ. Author of several great books.
- **Absolute Assurance in Jesus Christ** by Charles Slagle

- **Is Hell Eternal? Or Will God's Plan Fail?** by Charles Pridgeon former President of the Pittsburg Bible Institute. Nice full book dealing with Universal Salvation.
- **Universalism and the Bible** by Professor Keith DeRose from Yale University. In the tradition of Tom Talbott, former professor of philosophy from Williamette University, DeRose defends the teaching of universal salvation through Jesus Christ from a philosophical and moral point of view along with proving many scripture proof texts.
- **Christ Triumphant or Universalism Asserted** by Thomas Allin. An excellent old book proving scripturally and historically that Christ will indeed save all mankind despite what modern denominations teach.
- **Mercy and Judgment** by Canon and Doctor F.W. Farrar. One of the most scholarly treatments of the subject of universal salvation by a highly esteemed leader of the Anglican Church. Filled with references from many church leaders throughout the centuries who have embraced the universalism found in the Scriptures that have not been mistranslated.
- **Comparative Concordance of Aion/aionios in various Bibles** An excellent comparison of how several Bible translations translated the Greek word aion and its adjective aionios. A careful and prayerful study of this word aion and its mistranslation in leading English Bible translations will go a long way towards correcting major errors in traditional Christian doctrines.
- **Hope Beyond Hell** by Gerry Beauchemin. An excellent contemporary English apologetic for the Biblical teaching of universal salvation and the dismantling of the false teaching of a Hell of everlasting punishment in PDF format. Available in other formats also at HopeBeyondHell.net
- **Adam Succeeded, Will Christ** by Gary Amirault. A nice PDF tract proving Christ triumphs over Adam's fall which plunged the whole world into death. Download it and pass it around.
- **Inescapable Love of God** by Professor Tom Talbott. Three chapters in PDF format of this classic apologetic of Universal Salvation through Jesus Christ.

- **Hanson's Four Enlightening Works** Four of Dr. John Wesley Hanson's works on the subjects of Universal Salvation versus Hell in PDF format
  The Spirit of the Word By A.P. Adams. A collection of many article written by A.P. Adams during 1885-86 on a variety of subjects including Universal Salvation, the atonement, redemption, the Cross of Christ, why did Jesus die, word studies on aion, kosmos, etc.
- **Believers and Supports of Universal Salvation** (Universalism, Ultimate Reconciliation, Universal Reconciliation, Universal Restoration, The Larger Hope, The Larger Faith, Apokatastasis, Doctrine of Inclusion, etc.)
- **The Inventors and Perpetrators of Hell** by Gary Amirault. A list of ancient philosophers and statement who invented the myth and a list of famous Christian theologians who continued the dirty work of perpetuating this hideous false teaching which has perverted the entire Western world. (PDF format)
- **How Many Is Whosover?** by John Gavazzoni
- **The Savior of the World Series** by J. Preston Eby
- **Figures of Speech** by E.W. Bullinger
- **The Real Meaning of the Rich Man and Lazarus** by Ernest Martin, PhD
- **Universalism is NOT in the Bible!** A great collection of Scriptures for the apologist.
- **Every Knee Shall Bow** by Mark T. Chamberlain (an excerpt of a book based on portions of "Christ Triumphant" by Thomas Allin)
- **Jesus' Teaching on Hell:** by Samuel G. Dawson. Most of what we believe about hell comes from Catholicism and ignorance of the Old Testament, not from the Bible. This study will cause you to re-examine current teaching on hell and urge you to further study on what happens to the wicked after death.
- **The Outcome of Infinite Grace** by Dr. Loyal Hurley
- **The Case Against Hell** by Mercy Aiken (with Gary Amirault)
  An article that asks some very important questions about the history of the doctrine of Hell. Contrary to popular belief, this doctrine is not found in the Bible. Read this article for proof.

- **150 Reasons for Believing in the Final Salvation of All Mankind** By Erasmus Manford. 150 Scripturally-based reasons, proving that God is not the eternal tormenter of most of of His creation.
- **The Lake of Fire**
  By J. Preston Eby. Taken from the "Savior of the World Series" in which Preston Eby takes a closer look at many of the words and terms that are regularly used in Church and examines them in the light of the original Greek, as well as the light of the rest of scripture. What is the Lake of Fire? Take a look at this most enlightening article and find out!
- **Hell is Leaving the Bible "Forever."**
  The word "Hell" is disappearing from the pages of English Bible translations and HAS already completely disappeared from many of them. Even those leading selling translations which contain the word usually don't use the word more that a dozen times or so? Why so few times if indeed salvation is FROM such a terrible fate? Was God absent minded? Or is it NOT found in the original languages at all? Scholars are beginning to see that a few key ancient words should NEVER have been translated to mean eternal.
- **Bibles That Do Not Teach Eternal Punishment** ***(Also entitled "The Gates of Hell Shall Not Prevail).*** This article is a comparison and list prepared by Gary Amirault showing that there are major differences among English translations regarding the teaching of Hell. Many Bible translations do NOT contain the word Hell nor the concept of everlasting punishment.
- **The Bible Hell** An excellent short book by Dr. John Wesley Hanson detailing the history of the English word "Hell." He also goes into thorough detail discussing the Greek and Hebrew words, Sheol, Gehenna, Hades and Tartarus.
- **The Origin and History of the Doctrine of Endless Punishment**
  An excellent well-documented full-length book by Thomas Thayer proving the teaching of Hell and Everlasting Punishment was added to Christianity centuries after Jesus walked this earth.
  Hell Charts
  In-depth statistics and charts showing how all the Greek and Hebrew

"hell" words have been translated by many different Bible translations
http://www.what-the-hell-is-hell.com/HellStudy/HellChart.html
http://www.what-the-hell-is-hell.com/HellStudy/HellCharts.htm
http://www.what-the-hell-is-hell.com/HellStats/hell.htm

- **Analytical Study of Words**
  Louis Abbott spent 50 years combing the Greek of the Bible and related reference works. Once believing in Hell, his studies turned him away from such a concept because he could not find it in the original languages of the Bible. He quotes many outstanding scholars who have come to a similar conclusion...Jesus is indeed Savior of the whole world.
- **"The Greek Word Aion--Aionios Translated Everlasting--Eternal in the Holy Bible"** by Dr. John Wesley Hanson
  Description: Surely, the Greek word aion and its adjective aionios have been mistranslated in most Bible translations leading to grave misrepresentations regarding the length of punishment and Hell in the Bible. This book is probably the best one on this most important subject.
  The Power of Life and Death in a Greek Four-Letter Word
  A short article by Gary Amirault that shows how important the correct translation of a single Greek word can be in truly understanding the God of the Bible. There is a REAL problem with how some leading selling English Bible translations have translated the word "aion" and its adjective "aionios."
- **Does "ForeverS AND EverS" Make sense to you?**
  This article by Gary Amirault deals with the various double construct forms of the Greek word "aion" found in the Greek New Testament. The author shows that many leading selling English Bible translations have translated these constructs after the traditions of their denominations, NOT according to the Greek or correct English grammar.
- **Eternal Death, One Step Out of Hell, One Step Short of Glory**
  This work by Gary Amirault deals with the concepts sometimes called "Conditional Mortality," "Eternal Death," or "Annihilationism." The leading visible figure espousing this view is

Dr. Edward Fudge. Many small groups of Christians hold such a view: The Jehovah's Witnesses, Seventh Day Adventists, many Bible Student Movement groups, etc. This work shows that the original languages of the Bible do not allow for such a view. This view would still make God out to be an utter failure, which He is not.

- **Olethron Aionian (Eternal Destruction)**
  An excellent short note from "Word Studies in the New Testament" by Dr. Marvin R. Vincent. There are a few key passages in leading selling English translations of the Bible which have been mistranslated causing the God of the Bible to appear to be double-minded. This brief note examines one of those key passages.

Etymology of the Word "Damned."

Most modern English translations no longer use that word. Why? Because this word has been changed by theologians to such an extend that it no longer even remotely means what it did when it was first used in the original King James Bible. Discover what it originally meant before "theologians" changed its meaning. By Gary Amirault (use attached article) Aion This small book by Dr. John Wesley Hanson is perhaps the complete treatment of a Greek work which has been mistranslated by several of the leading selling Bible translations. He proves conclusively the word "aion" and its adjective "aionios" should NEVER have been translated eternal, everlasting, or for ever and ever. It's clearly a timely word.

Time and Eternity

An excellent short book by G. T. Stevens examining the Greek, Hebrew, Latin words behind our English concepts of time and eternity. It traces how Hebrew words denoting time were changed to the idea of eternity through Jerome's Latin Vulgate.

- **Bible Threatenings Explained**
  Some leading selling English Bible translations seem to teach both the concept of everlasting punishment AND universalism, that is, the salvation of all mankind. This book by Dr. John Wesley Hanson shows that those passages in SOME translations that teach Hell have been mistranslated or misinterpreted. Dr. Hanson analyzes each of those passages of Scripture which appear to teach endless punishment

proving the original Greek and Hebrew taught something entirely different.

- **Early Christian View of the Savior**
  Many Orthodox scholars acknowledge that the early Church did NOT primarily believe in Hell, but believed in the salvation of all mankind. They termed their belief in Greek "apocatastasis," that is, the restoration of all things back to God. This work by Gary Amirault quotes some of those Orthodox historians as well as some of the early church leaders who taught universalism though Jesus Christ.
- **Universalism in the First 500 Years of the Christian Church**
  A well-referenced full length book by Dr. John Wesley Hanson proving that the message of Universalism, that Jesus Christ was the Savior of the entire world, was the majority view of the early Church and its leaders. Also available in zipped Word Doc format with index. zipped
- **The Doctrine of Scriptural Retribution**
  Brother of the famous Henry Ward Beecher, Dr. Edward Beecher traces the teachings of punishment after death to their original sources. He discovered this teaching does NOT originate from the original texts of the Jewish and Christian Scriptures.
  One Hundred Scriptural Proofs that Jesus is the Savior of All Mankind
  A list of scores of Scriptures by Thomas Whittemore proving that Jesus Christ is indeed Savior of the whole world, not just a part of it.
- **The Salvation Conspiracy: How Hell Became Eternal** A brief article by Dr. Ken Vincent tracing the teaching of Universal Salvation through history pointing out how it morphed into the modern Hell.
  Arguments in Favor of Biblical Universalism
  The twentieth chapter of E. E. Guild's book "Universalist's Book of Reference. The Scriptures implore us to "reason together" with God. This chapter reveals the reasonableness of Jesus Christ truly being the Savior of all instead of a few.
- **Bible Proofs of Universal Salvation**
  Another fine work by Dr. J.W. Hanson showing both the

reasonableness of the Doctrine of the Salvation of all mankind through Jesus Christ, but also it's scriptural foundation.

- **That Unknown Country** By John Coleman Adams. A summary of the doctrine of Universalism in America during the nineenth century from a collection of essays on the after-life from many prominent theologians and professors.
- **Just What do You Mean by "The Judgment"**
  Christians have been brainwashed to believe in a false and unbiblical concept of God's judgments. This book by J. Preston Eby brings God's judgments and punishments back into their proper Biblical places.
- **Bible Search Tools**
  Lots of Bible Translations and search tools. Compare your favorite translation with Young's Literal Translation or Weymouth's NT and see some MAJOR differences regarding Hell.

Svenska böcker i ämnet (alla jag hittat. De flesta går att läsa gratis på nätet):

- Christopher Jakob Boström: Anmärkningar om helfveteläran : våra theologer och prester allvarligen att förehålla, 1864
- Viktor Rydberg: Till läran om de yttersta tingen, 1880 (fri att läsas på Project Runeberg)
- E.J.Ekman: Evangelii fullhet och de ändlösa straffen, 1903 (fri att läsas på Project Runeberg)
- Karl Blomqvist: Alltings återställelse : En vederläggning af den gudsförnedrande läran att ändlös pina är syndens lön, 1903
- Ingemar Hedenius: Helveteläran, 1972
- Lars Larsen: Tankar om allas frälsning, samlade och översatta av Lars Larsen, 2014 (fri att läsas på Internet Archive)
- Madeleine och Peter Wallgren: Tidens fullbordan, 2017

Appendix II: Om de grekiska orden "Aion" och "Aionios"

Ord förändrar sin betydelse med tiden. På medeltiden betydde det engelska ordet "eternal" både "tidsålderlig" och "evig". Jag har dokumenterat det i ett tidigare kapitel. Även vårt eget "evig" tror jag lär ha sina rötter bl.a. i latinets "aevum", som betyder begränsad tidsrymd, inte evighet, samt i det engelska ordet "eve", som också haft en liknande betydelse. Så den tidiga medeltidens svenskar kunde ha använt ordet evig för att beskriva något som sträckte sig över en begränsad tidsrymd. Otroligt.

Det är på samma sätt med många språk. Lange skriver i sin Commentary (vol. V, sid. 48:) "*... the German ewig, was originally a noun denoting age or a vast period, just like the Greek, Latin, and Hebrew words corresponding to it*". *

Man undrar därför hur den ursprungliga King James Bibelns (från 1611) läsare uppfattade sin översättnings tal om att "*these shall goe away into euerlasting punishment: but the righteous into life eternall*". (Matt. 25:46) Hade de lättare för att vara universalister än vi i mötet med en sådan text? Eller hur är det med läsarna av vår första svenska bibeltext, Olaus Petris "Thet Nyia Testamentit på Swensko" från 1526? "*Och thenne här skola thå gå uthi evoga pino...*" (Matt. 25:46) Kanske de uppfattade "evoga" som en tidsperiod? Fast inte översättaren hade menat det så?

Enligt många auktoritativa gammalgrekiska lexikon (bl.a. "Strong's exhaustive concordance" och "Thayer's greek lexikon") betyder det gammalgrekiska ordet som översatts med evig i Nya Testamentet, "aionios", både "tidsålderlig" och "evig". Men rotordet, "aion", betydde ursprungligen tidsålder, det var dess bokstavliga betydelse från början, om vi ska vara etymologiska, och det kan inte vridas till att ha betytt evighet, hur vi än försöker med krumsprång och tricks. Låt oss vända oss till en teolog, David Bentley Hart, för bekräftelse:

"Certainly the noun αἰών, aion (or aeon), from which it is derived, did come during the classical and late antique periods to refer on occasion to a period of endless or at least indeterminate duration; but that was never its most literal acceptation. Throughout the whole of ancient and late antique Greek literature, an "aeon" was most properly an "age," which is simply to say a "substantial period of time" or an "extended interval." At first, it was typically used to indicate the lifespan of a single person, though sometimes it could be used of a considerably shorter period (even, as it happens, a single year). It came over time to mean something like a discrete epoch, or a time far in the past, or an age far off in the future". (Från boken *That All Shall Be Saved*. 2019)

Det känns som om ordet "aion" har fått beteckna allt längre och längre tidsrymder ju längre tiden går.

Men än idag har vi ett liknande ord på svenska, eon, som bokstavligen betyder tidsålder. Och ofattbart nog har det behållit denna betydelse. Ändå kan de flesta bibelöversättare ännu i vår tid inte förstå detta, utan översätter aionios med evig. För mig är det helt ofattbart. Om nivån på översättarna är denna, vad kan man då lita på i resten av översättningen? Om dogmatiken styr översättarna så, hur partisk måste inte hela deras översättningsgärning vara? Och detta för att försvara den mest vidriga lära som någonsin någon bok eller lärare har lärt genom hela historien, dvs. läran om evigt helvete för de ogudaktiga? Som kommer att, om läran är sann, befläcka deras frälsning och lycka i evigheten? Min arma hjärna begriper inte sådan ruttenhet.

Men låt oss inte bara gå till en teolog, utan även en teolog som samtidigt var vetenskaplig expert i grekiska, en som skrev en lärobok i grekiska och som också var komparativ filolog:

I sin bok, "*Mercy and Judgment*", skriver F.W. Farrar (1831-1903): "Since *aion* meant 'age,' *aionios* means, properly, 'belonging to an age,' or 'age-long,' and anyone who asserts that it must mean 'endless'

defends a position which even Augustine practically abandoned twelve centuries ago. Even if *aion* always meant 'eternity,' which is not the case in classic or Hellenistic Greek-*aionios* could still mean only 'belonging to eternity' and not 'lasting through it.'" (sid. 378)

Men, undrar du, hur skall vi förstå sådana ställen som tydligt lär evig fördömelse, såsom Upp. 20:10: "*Och djävulen som hade bedragit dem, kastades i sjön av eld och svavel, där också vilddjuret och den falske profeten är. Och de skall plågas dag och natt i evigheternas evigheter"*. Uttrycket "I evigheternas evigheter" är på grekiska "eis tous ainonas ton aionon", bokstavligen "intill tidsåldrarnas tidsåldrar". "Eis" betyder både "intill, till" och "i", men det är mer i harmoni med resten av Bibeln att översätta det med "intill", och känns också som en mer naturlig översättning. Översättningen "Rotherham's Emphasized" från 1902 översätter det med "unto the ages of the ages". (Unto betyder till och intill, tills) Då skulle vi kunna förstå denna dunkla vers som så att vilddjuret och den falske profeten plågas i elden tills evigheten börjar, som den sista stora skärselden innan allt lidande är över och allt återupprättas. Det är i linje med vad Bibeln lär i övrigt. Att när de ondas plåga är slut, när den skärseld är slut som innebär att de förstår vad de har gjort, då börjar "tidsåldrarnas tidsåldrar", som är det närmaste uttrycket för omätlig tid som Bibeln har. Det är en ganska naturlig tolkning av bibelversen. Och det harmonierar också med det faktum att svavel var en symbol för rening i den hellenistisk-romerska kultur som Uppenbarelseboken kom till i. Finns det någon idé i att rena något i evighet, bara för att plåga det/den man renar? Det är nonsens. Se kapitlet 11: "The Lake of Fire and Brimstone" i Charles Pridgeons bok "Is Hell eternal? Or will God's plan fail?" om eld och svavel i Bibeln.

Pastorn och teologen Louis Abbot (f.1915) spenderade 50 år av sitt liv för att ta reda på dessa tings trovärdighet. Han samlade ett massivt bibliotek på kuppen, tillhörande ämnet, och kom till slutsatsen att aion och olam betyder vardera tidsålder i Bibeln. Han skrev en skrift om detta, på 176 sidor, sitt livsverk, som heter "An analytical study

of words", och som gavs ut på Tentmakers förlag 1996, och finns att läsa på nätet här. Jag rekommenderar detta verk för den som vill gå djupare i studiet av detta ämne.

* Jag kan bekräfta detta. Det hebreiska ord, "olam", som översatts med "evig" i många biblar, betydde helt enkelt "tidsålderlig" från början, i Gamla Testamentet. Så är det flera bibelöversättningar som översätter.

Appendix III: Om orden "Sheol", "Hades", "Tartaros" och "Gehenna"

I många moderna bibelöversättningar kan man inte finna ordet "helvete". Vi i Sverige har minst två sådana översättningar, "Helge Åkessons översättning" från 1911 och Jehovas vittnenas bibelöversättning "Nya Världens bibelöversättning" från 2018.

I Gary Amiraults (som nyligen, 2018, dog av hjärtesorg, frid över hans minne) artikel "Scholar's corner for bible truth", som kan läsas på nätet, säger han följande: "*I, Gary Amirault, have 30 New Testaments and whole Bibles which do not contain the words "Hell" or "everlasting punishment" even ONCE!*"

Hur kan detta komma sig? Jag ska förklara mysteriet. De hebreiska, arameiska och grekiska ord som översatts med helvete, har inte alls betydelsen av helvete i originalspråket, kanske förutom ordet "Tartaros", på ett vis, något som vi ska komma till senare (men något evigt helvete är det inte frågan om). Hebreiskans "sheol" och grekiskans "hades" betyder båda "dödsriket", dit alla döda tänktes komma (detta kan du lätt bekräfta genom att studera vidare på nätet), och arameiskans "Gehenna" kan översättas bokstavligen med "Hinnoms dal", som var en dal utanför Jerusalem där man på Jesu tid och i före det brände sopor och lik av gravt kriminella, och där man höll en ständig eld vid liv, och där maskar ständigt åt av sånt som inte blivit uppbränt (se för närmare studium boken "The Bible Hell" av John Wesley Hanson 1888, den finns att läsa gratis på nätet). Ordet Gehenna användes av Jesus symboliskt, men inte för att symbolisera ett evigt brinnande helvete efter döden (det kan man lista ut genom att studera Jesu lära om livet efter döden i stort, se nätartikeln "Jesus' teaching on hell" av Samuel G. Dawson), utan för att beskriva vad som kan hända oss i detta livet om vi följer Satan. Bl.a. artikeln "What is Gehenna? Is it hell?" av Jeremy Myers försvarar denna syn. Ordet bör inte översättas med helvete, utan låta det stå som det står i grundtexten.

I ett enda vers i Bibeln har vi ordet Tartaros, (som är ett grekiskt ord från den grekiska mytologin som betecknade den plats i Hades där de värsta kriminella hölls fångna), och det är 2. Peter 2:4, som Holman Christian Standard Bible översätter så:

"For if God didn't spare the angels who sinned but threw them down into Tartarus and delivered them to be kept in chains of darkness until judgment;"

Svenska: "*Ty om Gud inte sparade änglarna som syndade men kastade dem ner i Tartarus och överlämnade dem till att bli hållna i mörkrets kedjor intill domen;"*

Detta är det närmaste vi kommer ett traditionellt helvete (i livet efter döden) i hela Bibeln, **men inte ens detta ord översätts med helvete av många moderna bibelöversättare**, utan de låter ordet stå som det står i grundtexten. Detta antagligen för att undvika associationer till katolicismens och fundamentalisternas mytologiska eviga helvete. För något evigt helvete lär inte heller denna text ut, utan de fallna änglarna hålls bara i mörkrets kedjor **intill** domen. Och vi vet vad domen förorsakar i Bibeln: frälsning för alla varelser.

Appendix IV: Andematerialisationernas vittnesbörd om himmel och helvete

Vad är det bästa beviset vi har på att det finns ett liv efter döden? Jag skulle säga att det är andematerialisationer, ett fenomen inom spiritualismen. Där verkar de många illusioner och bedrägerier som ofta behäftar spiritualismen, ta slut, och något verkligt inträder. Äntligen. Jag skrev 2019 en lång essä om den mest verkliga och mest undersökta andematerialisationen i spiritualismens historia, den där mediet Florence Cook (1856-1904) materialiserade anden Katie King, vilket undersöktes av den store fysikern och kemisten William Crookes (1832-1919), på sin tid president i Royal Society i England, essän finns att läsa på min blogg Forest Man (www.larslars.blogg.se) under kategorin Katie King.

Om jag hade varit med på en sådan seans, hade jag genast frågat frågor som "finns helvetet", "är helvetet evigt", "är reinkarnationen verklig" osv. Tyvärr finns inga sådana frågor med sina svar rapporterade från någon enda andematerialisation, vilket jag tycker är mycket synd, och vilket tyder på tämligen sovande spiritualister som arbetar med andematerialisationerna. Spiritualisterna intervjuar aldrig dessa andar, med stenografen eller mikrofonen färdig att uppteckna intervjun.

Men. Det finns en advokat, spiritualisten Victor Zammit från Australien, som i många år arbetat med materialisationsmediet David Thompson (vars seanser Camilla Elfving från Sverige bevistat, och som skrivit en bok om dem, som heter "Den slutna kretsen. En sann berättelse om fysiskt mediumskap och liv efter döden", 2017), som lyckats materialisera hela varelser i kött och blod, lika verkliga som du och jag, och Victor Zammit säger att det inte finns något evigt helvete, på sin hemsida. Jag tror att han har frågat de materialiserade andarna om detta, det skulle i alla fall jag gjort om jag var han. Jag skall nu återge det han säger på nätet om förekomsten av ett evigt

helvete. Det är det närmaste sanningen i frågan som man kan komma här på jorden, enligt min åsikt.

Den här meningen från Zammits hemsida indikerar att Zammit har fått det från David Thompsons materialiserade andar:

"If you are looking for objective, non-religious, factual, evidence that everyone survives death, that there is no eternal hell, and that you will be reunited with your loved ones, you have come to the right place."

(Från första sidan på Zammits hemsida www.victorzammit.com)

"There is no such thing as heaven "up in the sky" or hell "down below": the location of the afterlife does not change from the earth plane. Just as there are different radio frequencies within the same room different worlds or "spheres" or "planes" inter-penetrate – from the highest vibrations to the lowest.
There are different levels or "spheres" in the afterlife – from the lowest vibrations to the highest. On physical death we go to the sphere which can accommodate the vibrations we accumulated throughout our life on earth. Simplistically put, most ordinary people are likely to go to the "third" sphere – some people call it the "Summerland." The higher the vibrations, the better the conditions – this will take us to the higher spheres. We are informed that the higher spheres are too beautiful to even imagine. For those with very, very low vibrations, very serious problems do exist.
Hell for eternity and eternal damnation were invented by men to manipulate the hearts and the minds of the unaware – they do NOT exist. Whilst there ARE lower spheres in the afterlife that are particularly dark, unpleasant and even horrific – some call them "hell" – ending down there is NOT for eternity. There is always help available for any soul willing to learn the lessons of kindness and unselfishness."

"No one judges you or condemns you to the lower spheres. You condemn yourself to the lower horrific spheres (“hell”) by the low vibrations (low spirituality) you acquired during life on earth.

Those who were consistently evil are, on their transition, either left alone or are met by those others of the same very low vibrations and with the same very low spirituality. They are naturally attracted to the darker lower spheres. • However the universal Law of Progress ensures that at some time in the future those with lower vibrations will eventually, even if it takes eons of time – centuries or even thousands of years – obtain higher vibrations and graduate to the higher spheres."

"Consistent with the Law of Progress, eventually, even if it takes eons of time, all will progress to the higher spheres."

(Från kapitel 29: "What happens when we die? under rubriken "Vital eyewitness messages from the afterlife" i boken "A lawyer presents the case for the afterlife - irrefutable objective evidence" (2006) av Victor Zammit)

"Q4. You said there is no such thing as eternal hellfire - you're wrong. The Bible says there is.
Answer: *You will find the English translation talking about 'eternal hellfire' but NOT the original Greek version. Deal with the original not the translations. For too many centuries Christians were deliberately misled about eternal damnation. Some devious Church writer deliberately and intentionally mistranslated a critical word- 'eon.' You will find that whenever 'eon' immediately preceded punishment in the Bible such as hell, this Church translator erroneously and knowingly mistranslated eon to mean 'eternal.' And elsewhere, whenever the same word eon was used, the translator used eon to mean what it truly means, 'a period of time' - in the time of Jesus it was 100 years. Check for yourself. This wilful mistranslation was a deliberate policy by the Church to create*

unnecessary fear - see a very detailed explanation of this and other deliberate Biblical mistranslations in Communication with the Spirit World of God by J Greber p.377."

(Från sidan "Frequently asked questions" på Zammits hemsida www.victorzammit.com. Boken av Johannes Greber (1874-1944) finns att läsa gratis på Internet Archive, det ifrågavarande stället är på s. 345-353 (i den version av boken som finns gratis och fritt på Internet Archive, som inte behöver lånas), i boken "Communication with the Spirit World of God" som gavs ut 1932. Anmärkas må att Johannes Greber var en katolsk präst som blev spiritualist, och den ifrågavarande passagen är mottagen som uppenbarelse från en ande. Här kommer ifrågavarande passage från boken:)

"The Redemption of all of those who had fallen away from God, even of Lucifer, is the glad tidings told not only in the epistles of Paul, but shown to the prophets of the Old Covenant in their visions. These are the glad tidings to which the Revelation of John refers with the words: 'But in the days of the voice of the seventh angel, when he is about to sound the trumpet, then will be accomplished God's mysterious Plan of Salvation, as he had imparted in the glad tidings to his servants, the prophets.' (Revelation 10: 7) If it were true that there is an eternal hell, as is taught today, wherein would lie the 'glad tidings' God promised as the completion of His Plan of Salvation? A completion that involved the eternal damnation of countless spirits would assuredly be no day of gladness, but a day of horror for all of God's Creation. What then would become of the Redemption of all, preached so often and so insistently by Paul? What of the fulfillment of God's promise given through the mouth of the Prophet Isaiah, that unto Him every knee shall bow, every tongue shall swear, and all shall come, even they who had been hostile towards Him? What would become of the fulfillment of all the passages of which I have spoken to you? All of God's enemies will be laid at the Father's feet by Christ, not by force, but by a merciful love, against which not even Lucifer can hold out forever. God forces

no fallen spirit into subjection; had He wished to, He could have done so long ago, for even hell must obey His omnipotent will. When hell one day humbles itself before Him, it will do so of its own free will, in contrite acknowledgment of His justice, love, and patience. "A doctrine to which you cling with astonishing tenacity although it was unknown to the early Christians is that of an 'eternal hell '.. This is a specter that you seem unwilling to surrender. Do you perhaps imagine that you can accomplish more with poor humanity by preaching a barbarous untruth than by preaching love and mercy? To what trouble you go to find support for this untruth! You say that a so-called 'mortal sin' must entail eternal punishment, seeing that it is an unforgivable affront to God. Those are wholly mistaken, manmade concepts. No creature can affront God unforgivably and thereby incur unending punishment. The lower the standing of him who affronts you, the less attention you will pay to his insults. What is a miserable creature as compared with its Creator? A mere speck of dust! Your insults do not even touch God; they hurt not Him, but yourselves. Again, if a mortal sin were an unpardonable affront to God, it could not be forgiven during your lives on earth. On the other hand, if, as your doctrine claims, it can be forgiven in men, why should it not be forgiven the spirits in the Beyond? They are, after all, the same spirits, whether they inhabit a mortal body or have become separated from it by human death. It is the same T with all its spiritual attributes in the Here and in the Beyond. Hence a change of heart may occur in spirits in the Beyond as well as while they reside on earth.

"Proof that the tortures of hell are everlasting is sought by invoking the Bible, by citing the word 'eternal' used in your translations of the New Testament in connection with punishment in the Beyond. But what is the word in the original Greek texts that your translators have rendered as 'eternal'? What matters are not your translations, but the sense of the word as it occurs in the original text. It so happens that wherever your translators of the Scriptures use the words 'eternity' or 'eternal', the Greek text has 'eon'. You, too, have adopted this word and speak of 'eons' to designate long periods of

time. That is correct; for also in Greek the word 'eon' never signifies 'eternity' or the idea of anything everlasting, but merely an indefinite period of time. Antiquity was an 'eon', the Middle Ages were an 'eon', the Modern Age is an 'eon'. The Romans regarded an 'eon' as the equivalent of a hundred years.

"An 'eon' is therefore a period of time, the limits of which are sometimes seen to be closer together, sometimes further apart. Even a human lifetime is sometimes so designated. Never, however, can 'eon' be used to describe a never-ending period of time. So you may never translate 'eon' as 'eternity', or the adjective derived therefrom as 'eternal'. The correct equivalents are 'time' and 'temporal'.
"First I want to call your attention to the interesting circumstance that in many passages of the Bible the word 'eon' and the corresponding adjective have been correctly translated as 'time' and 'temporal', because in those particular places the word 'eternal' would be nonsensical. Only when punishment in the Beyond is involved have the translators used that word, indicating clearly that they were influenced by the Christian religions that preach eternal damnation.

"Let us consider a few of the numerous passages in the Bible in which the word 'eon' can be translated only as 'time' or 'pertaining to time.' Thus it is said that blasphemy against the Spirit shall not be forgiven, either in this 'eon' or in that which is to come, that is, neither in this age nor in the next, or neither in this life nor in the next. Inasmuch as there is only one eternity, you cannot rationally translate that it will not be forgiven in 'this eternity' or in the 'eternity that is to come.' For there is no such thing as two eternities. In the parable of the sower, it is said that some of the seeds were choked by the cares of this 'eon', which again has been correctly translated as 'by the cares of this "life"'. Here also the rendering of the word as 'eternity' would obviously be inappropriate. The same is true of the parable of the weeds among the wheat, in which Christ explains that the harvest will be the end of this 'eon', that is, the 'end of this age or this world.' Here, too, it cannot mean 'eternity'. In this

passage the word 'eon' occurs twice more, both times in a limitative sense. Finally, I shall quote a few passages from Paul's epistles: 'Do not conduct your lives in the manner of this "eon" (these times).' 'We speak a wisdom not of this "eon", or of the rulers of this "eon", but we speak God's mysterious wisdom, which He foreordained before all "eons".'

"From these passages, which could be multiplied many times, you may see that the word 'eon' does not mean 'eternity', but a time period of limited duration. Now, this same word 'eon' occurs where a punishment in the Beyond is mentioned. Whence do you derive the right to translate a word as 'eternal' when referring to damnation, when you have rendered it as 'time' and 'temporal' in countless other passages? It would almost seem as though you took a particular delight in the thought of an everlasting hell.

"According to the translation you have, Christ said: 'It is better for you to enter into life maimed or lame than to have two hands and two feet and be cast into the "eternal" fire.' What you here designate as the 'eternal' fire is also only a fire that will last throughout an 'eon' and hence last only for a time. Strangely enough, the original text did not even contain the word 'eon' in this passage; it was added as a falsification. The original text read: 'into the fire of hell' and not 'into the eternal fire'.. Similar spurious alterations have been made elsewhere. Thus your present Bible translations say: 'Depart from me, ye cursed, into the eternal fire', whereas the authentic version was: 'Depart from me, ye cursed, into the outer darkness.' I believe these explanations will suffice to convince you that there is no basis in the Bible to support your inhuman and untrue doctrine of an 'everlasting hell'.

"The duration of the punishment meted out to the different spirits depends above all upon the spirits themselves. The longer they persist in their rebellious attitude, the longer their exile and the punishment of separation. Not even God knows when the individual spirits will come back to Him, since their return depends upon their own free

will, and, as I have told you, all future decisions that spirits are free to make lie outside the scope of God's foreknowledge of events.
"Also, what has been incorrectly translated as 'eternal life' by a mistaken rendering of the word 'eon' is merely a life in the 'eons' or 'ages' to come. How long this life with God may last depends upon you yourselves. If you remain faithful to God, that life will be, in truth, eternal. But who can tell whether in the future there may not be another rebellion of the spirits, in which you will again take part, as you did in the first revolt under Lucifer? Spirits in heaven have the same freedom of choice now as before, and the possibility of a misuse of that freedom is as much a fact today as it was at the time of the first revolt. Whether or not there will ever be another is something that even God does not know, for the reason I have already indicated to you.

"You cannot, therefore, speak of an 'eternal' reward, any more than you can speak of an 'eternal' punishment.

"Wherever the Bible refers to the 'fires' of hell, this is symbolic of the excessive pain suffered by those who must endure hell's punishments. You, too, speak of a burning pain without meaning actual fire. The torments of hell are so great that they are beyond human conception. Christ says: 'The damned shall be salted with fire,' for as salt permeates everything, so does agony permeate the spirits of the damned; but he adds: 'Salt is good.' So, too, the torments the spirits must endure are in reality good for their Salvation, even if they seem cruel and incomprehensible to mankind, and not in keeping with the concept of a merciful God. And yet the torments of hell are evidence of the love of God. A mother who subjects her child to the surgeon's knife in order that it may be cured of a dangerous wound acts under the impulse of maternal love and is driven to expose her child to pain because there is no other remedy. Similarly, the fundamental beliefs of the spirits in the pit can be reformed only by the torment they have to endure; there is no other way. But to all, even to the most hardened, the hour will come when,

by their torment, they will be brought to see the error of their ways and will arise and go home to their Father.

"It is because Christianity of today has no true understanding of the larger picture of world events that it is so helpless in all the most important questions relating to the Beyond. That is why it is unable to explain the origin of the human soul, or the sin weighing upon that soul as a result of the revolt against God, or the purpose of material Creation. Its doctrines in regard to all of these questions are wholly erroneous.

4. "Whenever an explanation is sought from today's Christian denominations as to the origin of the human spirit, the answer is: 'The human spirit is created by God at the moment of conception. It is, nevertheless, burdened with the so-called "original sin", because Adam, the ancestor of all mankind, sinned in earthly paradise and his sin has descended upon all of his progeny.'

"They do not stop to consider how absurd such a doctrine is. They do not pause to think that everything God creates comes out of His hand pure and flawless, and that the contamination of a spirit can occur only through its own fault.. Consequently, if the human spirit were created by God at the instant of conception, it would be entirely pure and spotless. In this case there could be no question of any 'original sin', for why should Adam's descendants be punished with the bondage of sin and exile from God's kingdom because of their ancestor's fault? And that, by a God Who once said: 'The soul that sins, it shall die; but the son shall not bear the iniquity of the father.' (Ezekiel 18: 20) According to this, Adam's descendants cannot be punished by God for their ancestor's fall if they did not themselves take part in it. As a matter of fact, they themselves did fall - as I have already told you - by following Adam' s spirit' s example, thereby like him incurring banishment from God's kingdom with all of its dire consequences by their own fault.

"It is therefore true that the human spirit bears from birth an iniquity which you call 'original sin'. But it is false to assert, as you do, that the human spirit comes into existence only at the moment of human conception and that it bears a sin without itself having sinned.

"How can you, in the light of your false doctrine as to the origin of the human spirit, explain all the suffering that exists on earth? Do you imagine that God brought forth His creatures to suffer through life and to die in agony without their having been personally guilty of any wrongdoing? Think of the millions of children who die amidst the greatest suffering every year! What have they done to deserve such a fate? Have they by any chance so affronted God during their life on earth as to merit such a punishment? They were incapable of sinning, being as yet unable to distinguish right from wrong. Would an infinitely good and just God torment innocent infants? Wherein, then, would lie His goodness, and above all, His justice? Not even the most brutal human father is so cruel and unjust as to maltreat a child that has done him no harm. Would God do that? You may offer what explanations you will; you cannot explain away the hideous injustice that would have been done to these children, if your doctrine were correct. The same thing may be said of the fate of humanity generally. But if you know that your spirit came into this life bearing the sins of a former existence, all mysteries of fate are solved in an instant. Then you see the great revolt against God in which the spirits of mortals once participated, as well as previous incarnations in human form, in which individuals committed sins for which their present life must make atonement. If you bear this in mind, you will be less often tempted to exclaim in times of deep distress: 'What have I done to deserve this?' If God, in reply to this question, were to show you a picture of your entire past, you would be struck speechless with horror.

"Moreover, many parts of the Holy Writ that have heretofore been obscure to you will become clear. You could by your own reasoning solve the apparent contradiction contained in the Old Testament, which in one passage says: 'The son shall not bear the sins of the

father', and in another: 'For I will visit the sins of the fathers upon the children, upon the third or fourth generation.' When God punishes children for the sins of their fathers, it is not by allowing innocent children to suffer for their father' s sins. That would be manifestly unjust. He does, however, incarnate in the sinful father's children spirits that have themselves incurred a painful fate, and whose fate serves as a visible punishment to the father also. Now, since a father seldom experiences more than three or four generations of his descendants, for him this punishment can last only unto the fourth generation.

"How, furthermore, in the face of your teaching that the human spirit comes into being at the moment of conception, do you explain this sentence from the Bible: 'God is able to raise up children unto Abraham from these stones'? You may say that God in His omnipotence can turn stones into human beings, but such human beings would not be children of Abraham. They could become children of Abraham only by way of procreation as his descendants through a line of human ancestors. But how can stones become Abraham' s children through procreation? All your theological learning will not enable you to answer this question. When you know, however, that spirits exist in stones, as they do in all matter, the explanation is obvious. Then you will realize that God is able to divest the spirits in stones of their material bodies and to put them into the bodies of those children that come to be born as descendants of Abraham according to the established laws of procreation.
"The same applies to the words of Christ: 'I tell you that if they [the disciples] keep quiet, the stones will cry out.' (Luke 19: 40) Obviously, stones cannot cry out unless spirits are embodied in them.
5. "Just as you have established a false doctrine as to original sin, your conception of sin as a whole is erroneous.

"The Bible draws a distinction between the sin of 'separation from God' and the sins of the faithful committed by reason of human error.
"In the first Epistle of John there is a passage whose explanation causes all of you great difficulty. It reads: 'If any one sees his brother

commit a sin, and it is not a sin unto death, he shall pray for him and so give him spiritual strength, that is, for those who sin not unto death. There is also sin unto death; in these cases I do not say that one should pray for them. Every wrongdoing is a sin, yet not every sin is unto death.' (I John 5: 16- 17) John thus draws a distinction here between sin unto death and sin not unto death and - and this strikes you as most incomprehensible in the Apostle's words - he tells you that you need not even pray for those who have committed a sin unto death.

"The sense of these words is best explained by means of an example. Soldiers, on joining the armed forces, are required to take an oath of allegiance. This makes them soldiers of their native land. Now it often happens that soldiers commit offenses for which they are punished by disciplinary measures, without therefore ceasing to be soldiers of their native countries. There is, however, one sin through which a man ceases to be a soldier of his country and the punishment for which is death: desertion by going over to the enemy. This makes him dead for his homeland. From a military point of view, he has 'sinned unto death'.. It would be useless for the mother of such a deserter to appeal to the government of her country for mercy for her deserter son, seeing that he is no longer under the jurisdiction of his own government but has subjected himself to that of a hostile state, whose laws henceforth are binding for him. That state will not surrender him, even should the deserter want to return. Of course, he has no desire to go back to his old homeland. Hence, any appeals for mercy addressed to the home government by his mother are useless. "Apply this example to your relationship with God. As mortals who believe in Him, you are subjects of the kingdom of God. Even if, erring pilgrims that you are on earth, not a day passes on which you do not commit some trespass great or small for which you are duly punished by God, you do not on that account cease to be His subjects. If, however, you turn your back on God by abandoning your belief in Him, by denying Him or by living as though there were no God, you are guilty of desertion. This is the sin by which you sever yourselves from the kingdom of God and go over into the kingdom of

the evil powers, who are hostile to God. You abandon your allegiance to God completely, just as a deserter abandons his allegiance to his own sovereign. You are dead to the kingdom of God, having committed the 'sin unto death'. Of what avail, then, would someone's prayer on behalf of such a turncoat be? He cares nothing for God and has no desire to return to Him. For your prayers to be granted, God would have to force him to return. This He cannot do, because He has bestowed on all the gift of free will, and hence never employs force to compel the decisions of His creatures. Everyone must bring about his own Salvation through free choice.

"The first desertion was the great revolt of the spirits led by Lucifer. That was the first 'sin unto death'"

Appendix V: Tillägg till kapitlet 18, om helvetets icke-existens.

(Tillägg till kapitlet:Löftenas löfte, eller Alltings slutliga återupprättelse. Kap. 18: Ultra-universalism. Läran att det inte alls finns något helvete:)

När den svenske mystikern Hjalmar Ekström (1885-1962) var i Örkelljunga 1916, hade han en märklig mystisk upplevelse, den s.k. "Örkelljungaupplevelsen". Jag skall återge den i en version avfattad av en yngre vän till Hjalmar:

"*...han gick ut på en ensam vandring i skogen. Stigen ledde uppför en kulle. Då var det som om hade Guds oändliga Kärlek och Guds oändliga Vrede mötts på en enda punkt likt en eldblixt, "som flammade nedåt och åt sidorna liksom ett kors, fyllande hela himlavalvet och hela jorden, förtärande allt". Samtidigt hörde han en röst, vilken sade: "Hädanefter blir vägen väglös". Och han kastades ut i ett intet, ett rungande tomt intet. Himlen var tom och jorden var tom och helvetet också. - I första ögonblicket hade han knappast vetat om han såg och hörde även med de yttre sinnena. Det föresvävade honom som om domens dag var inne. Men han kom till sig igen och fortsatte sin väg, skälvande. Det var som om solen för alltid mist sitt sken. Under en tiodagars period var mörkret starkast, eller rättare led han mest, ty mörkret var väl lika stort sedan...men han fick en annan och allt större likgiltighet, liksom metallisk, sade han, och han förrättade sina skyldigheter såsom den där aldrig mer skall komma till liv. Nära ett år förgick så. Därunder bröts hans hälsa. - Så småningom började ett nytt liv röra sig i honom, någonting alldeles nytt. Han kom in i ett alldeles nytt förhållande till människorna.*"

Vad var detta? Detta att himlen blev tom och helvetet också, påminner om Anita Moorjanis ord om att "*there is no “heaven” or “hell”* ", citerad i kapitlet 18 i boken Löftenas Löfte. Var det en luttring som gick över Hjalmar Ekströms andliga fantasiliv? Att han tvingades avstå från alla sina bilder om himmel och helvete, som i en apofatisk, negativ teologi?

* * *

Betty J. Eadie anför i youtubeintervjun "My NDE Revealed the Bible Got It Wrong with Betty Eadie | Next Level Soul (Near Death Experience)" (från 5 juli 2022) ett samtal som hon hade med Jesus i sin nära-döden upplevelse, där Jesus uttryckte till henne att det inte finns något helvete:

"It was given to me what my mission was. And that was to bring back all the information they had given me and to share it. And I said to Jesus, how on earth am I going to share that? How am I going to tell people that there is no hell? Oh, my God, tell them that they believe in now. He said, tell them this: If there is good parents they wouldn't cast any one of their children into a lake of fire. Or wouldn't throw them into outer darkness, remove them from them. How much greater is God's love than yours. And I thought, wow. That solves it. "

* * *

Vem ska man tro? Victor Zammit säger på basen av sina samtal med andar i materialisationsseanser, att det finns ett "helvete" (dock inget medeltida, Danteskt helvete), och att vissa kan vara där i tusentals år innan de börjar röra sig mot ljusets rike. Men ska man tro allt andar säger? Är de allvetande? Nej, och detta säger också Zammit uttryckligen, att andarna inte är allvetande, de är begränsade precis som vi. I Arthur Findlays rapport om samtal med andar i Direkt Röst-seanser, i boken "Den underbara verkligheten" (översättningen från 1948, originalet ”On the edge of the etheric” kan läsas på Internet Archive) träffar han evolutionsbiologen Thomas Huxley (1825-1895)

som dött några decennier tidigare, på en seans, och Huxley tror lika fullt och fast på evolutionen som då han levde på jorden. Detta trots att evolutionen är en stor bluff, vilket dokumenteras vetenskapligt, på största allvar, på Föreningen Genesis hemsida, och på många andra ställen på internet. Och vad ska man tro om det faktum att vissa andar i andevärlden tror på reinkarnation, och andra inte, enligt spiritualistiska seansrapporter? Det är en ännu större fråga, som har ännu större verkan på vårt liv än evolutionsläran. Om andar kan ha fel om så stora frågor, kan de också ha fel om helvetets existens och dess varaktighet. Ja, hur mycket bullshit kommer det inte från andevärlden, kanaliserat genom medier idag? Det är en mycket flummig värld. Det verkar som om högre andar med större bildning och mera exakt kunskap, inte intresserar sig för spiritualistiska seanser, t.ex. framträder aldrig Jesus på spiritualistiska seanser, och så gott som aldrig helgon, kristna mystiker och heliga dårar. Det är nästan alltid gamla spiritualister och vetenskapsmän som framträder, och seansfenomenen möjliggörs också ofta av andevärldskemister, dvs. vetenskapsmän i andevärlden, enligt Arthur Findlay. Som ni kanske har märkt på denna blogg, har jag inte särskilt höga tankar om vetenskapen.

Därför kan Betty J. Eadie och hennes Jesus ovan mycket väl ha rätt.

Appendix VI: How shall we understand the Bible verses about "the smoke of their torment rises forever and ever"?

Often the last card of the hell-believers, those who believe that the Bible teaches eternal hell for the unbelievers after death, are Rev. 14:11 and Rev. 20:10:

"And the smoke of their torment rises forever and ever. Day and night there is no rest for those who worship the beast and its image, or for anyone who receives the mark of its name." (Rev. 14:11)

"And the devil, who deceived them, was thrown into the lake of burning sulfur, where the beast and the false prophet had been thrown. They will be tormented day and night for ever and ever." (Rev. 20:10)

I remember that my first insight into the fact that these verses do not teach eternal torment, was a comment to one of them in the famous nineteenth century Baptist Bible translator, classical scholar and philologist Richard Francis Weymouth's (1822-1902) wellknown translation of the New Testament. Weymouth said that those verses did not imply eternal torment.

But I never really understood **why** these verses do not teach eternal torment. I knew too little.

Weymouth knew more. Let me tell you something about him.

Weymouth was 80 years old when he died. His translation of the New Testament was published one year after his death. It was the fruits of a long life of study and classical learning, especially of the

Bible. He was first an academic student of classical Greek (i.e. he was a classical scholar first, see this article. He earned a M.A. degree in classics from London University). Then he studied English literature (he was for many years a philologist working with English literature), and then, later in his life, somewhere in the 1870:s or 1880:s, I think, he became a scholar of New Testament Greek and and an ardent Bible student. This gave him extraordinary abilities to understand the New Testament, based on classical studies and a very good all-round education. Usually very educated people, people with so broad education **that the heart is also educated**, do not except the hell doctrine.

If Weymouth said this, it must be true. What lovely news for all who love knowledge, light and love, love towards all beings.

And why did Weymouth believe this? What was the basis for his comment in his translation?

Recently I read this article by a Christian conditionalist and annihilationist, and then I finally understood those disputed verses in the Book of Revelation. They have much to do with Old Testament symbolism and hyperbole (a form of poetic-symbolic exaggeration), and the precursor to these verses is Isaiah 34:10:

"It will not be quenched night or day; its smoke will rise forever. From generation to generation it will lie desolate; no one will ever pass through it again."

Isaiah spoke here about Edom, an ancient kingdom in Transjordan (contained in present-day Jordan). We know from history that Edom was destroyed in the time of the Old Testament, some time after Isaiah spoke these words, in the 6th century BC. Is

there a burning pit at the place where Edom was built, today? No. The annihilationist article above puts it this way:

*"Whatever the case, Isaiah was not saying that Edom would be burning forever because, again, there is no continually smoking pit in the middle east from where the smoke could have been rising forever. Therefore, we have an example in the Bible of smoke that rises forever that does **not** speak of continual burning, but of the destruction of what was burned."*

But, maybe you will object (almost as if you want eternal hell for the unbelievers to be true), the Revelation 14:11 passage speaks of the smoke of **torment** that rises forever and ever. Shouldn't it then be eternal torment? It does not speak about burning. But, I would answer, if the "smoke of eternal burning" in Isaiah was hyperbole, wouldn't it be reasonable to think that the "smoke of eternal torment" in Revelation, which builds upon the verse in Isaiah, also would be hyperbole? Maybe Isaiah had been able to use the word torment also about the kingdom of Edom, without it meaning literally eternal hell for its inhabitants?

The Annihilationist article above explains this in the text below the subtitle "**1. Revelation Says Smoke "of Their Torment" So It Is Different"**, if you scroll down a bit.

Isn't all this reasonable, when we think about the fact that the Book of Revelation is full of symbols, that it is almost impossible to be read literally, at any point? And the fact that the book builds almost entirely upon the Old Testament and its symbols?

This article is also valuable. It says:

*"The language of endlessness here (fire never quenched, smoke rising forever), therefore, does not portray eternal misery. Rather, the "**smoke will go up forever**" is parallel to "**none will pass through it forever,**" symbolizing the permanence of Edom's destruction."*